

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

4571 H ZÁHRADNÍK

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov školského vzdelávacieho programu	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠkVP	31. august 2023
Miesto vydania	Čaklov
Platnosť ŠkVP	01. september 2023, začínajúc prvým ročníkom

PaedDr. Ing. Renáta Dolhá
riaditeľka školy

OBSAH

1 Úvodné identifikačné údaje

2 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

3 Vlastné zameranie školy

3.1 Charakteristika školy

3.1.1 Plánované aktivity školy

3.2 Charakteristika pedagogického zboru

3.3 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

3.4 Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

3.5 Spolupráca so sociálnymi partnermi

3.6 Spolupráca s rodičmi

4 Charakteristika ŠkVP v učebnom odbore 4571 H ZÁHRADNÍK

4.1 Popis školského vzdelávacieho programu

4.2 Základné údaje o štúdiu

4.3 Organizácia výučby

4.4 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

5 Profil absolventa učebného odboru 4571 H ZÁHRADNÍK

5.1 Charakteristika absolventa

5.1.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory

5.2 Kompetencie absolventa

5.2.1 Kľúčové kompetencie

5.2.2 Všeobecné kompetencie

5.2.3 Odborné kompetencie

5.2.4 Národný program finančnej gramotnosti

6 Učebný plán učebného odboru 4571 H ZÁHRADNÍK

7 Učebné osnovy učebného odboru 4571 H ZÁHRADNÍK

Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov

Učebné osnovy odborných predmetov

8 Podmienky na realizáciu ŠkVP v učebnom odbore 4571 H ZÁHRADNÍK

8.1 Materiálne podmienky

8.2 Personálne podmienky

8.3 Organizačné podmienky

8.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

9 Podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

9.1 Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

9.2 Integrácia vzdelávania nadaných žiakov

10 Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia žiakov v učebnom odbore 4571 H ZÁHRADNÍK

10.1 Pravidlá hodnotenia žiakov

1 ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola, Čaklov 249,094 35,okres Vranov nad Topľou
Zriaďovateľ	Úrad PSK Odbor školstva, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie– ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠkVP	31. august 2023
Miesto vydania	Stredná odborná škola, Čaklov
Platnosť ŠkVP	01. september 2023, začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Prac. pozícia	Telefón	Fax	e-mail
PaedDr. Ing. Renáta Dolhá	riadiťelka	057 4496211	057 4496211	riaditel@ss-caklov.psk.sk renata.dolha@gmail.com
Ing. Ján Juhaščík	hlavný majster	057 4496421		juhascik.jan74@gmail.com hlavnymajstersscaklov@gmail.com
Mgr. Danka Demčáková	ekonómka	057 4496421		ekonom@ss-caklov.psk.sk 05ddemcakova@gmail.com
Monika Stahorská	sekretariát	057 4496421		sekretariat@ss-caklov.psk.sk

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu:

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
27. 08. 2013		
01. 09. 2014	26. 08. 2014	Dopracovaný
01. 09. 2015	27. 08. 2015	Dodatok č.2: V: v časti 6na strane21v poznámke "c" v prvej vete sa slová "minimálne 33hodín" nahrádzajú slovami "minimálne 32 hodín zmena názvu – telesná a športová výchova
01. 09. 2017	30. 08. 2017	Dodatok č.6: aktualizácia rámcových učebných plánov a poznámok k rámcovým učebným plánom pre dennú formu štúdia
01. 09. 2018	28. 08. 2018	Dodatok č.6: aktualizácia rámcových učebných plánov a poznámok k rámcovým učebným plánom pre dennú formu štúdia
01.09.2022	31.08.2022	Dodatok č.6: aktualizácia rámcových učebných plánov a poznámok k rámcovým učebným plánom pre dennú formu štúdia
01.09.2023	06. 07. 2023	Dodatok č.6: aktualizácia rámcových učebných plánov a poznámok k rámcovým učebným plánom pre dennú formu štúdia

2 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre učebný odbor **4571 H záhradník** vychádza z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Štátnom vzdelávacom programe. Poslanie školy vyplýva aj z komplexnej analýzy školy.

Cieľom poľnohospodárskych a lesníckych učebných odborov je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre oblasť poľnohospodárstva a lesníctva, ako aj pre služby vo vidieckom prostredí. Nezastupiteľná je aj funkcia poľnohospodárstva a lesníctva v tvorbe krajiny, v ochrane a tvorbe životného prostredia, preto vzdelávací program a príprava žiakov pre uplatnenie sa v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva má široký záber. Široké profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje pripraviť žiakov na komplexné riešenie výrobných problémov, ale aj na ich pohotovú adaptabilitu a prispôsobenie sa pre prácu v nových výrobných a nevýrobných odvetviach (v závislosti od trhu práce), pre uplatňovanie nových technológií a rozvoj podnikateľských činností vo výrobnej sfére aj v službách na vidieku.

Vzdelávací program ďalej obsahuje širokú škálu pestovateľských činností od všeobecných a základných technologických postupov pestovania hospodársky významných rastlín až po špecifické ako súčinnosti pri pestovaní vinohradu a výrobe vína, v šľachtení a semenárstve a podobne. Z lesníckych činností sú to pestovateľské činnosti, komplexné práce v lesnom hospodárstve, starostlivosť o zeleň a krajinu.

Vyššie uvedené činnosti, ktoré sú v podstate náplňou práce absolventov podľa konkrétnych odborov si žiaci osvojujú v rámci odbornej prípravy. V teoretickej príprave v triedach a odborných učebniach žiaci získajú základné teoretické poznatky, vždy však v súvisi s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností, technologických postupov pri výrobe produktov. V odbornom výcviku sa utvárajú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením majstrov odbornej výchovy, rozvíjajú a upevňujú sa v samostatnej práci žiakov pod kontrolou majstrov odbornej výchovy.

Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií a realizácia odborného výcviku na špecializovaných pracoviskách. Prehlbenie odbornej prípravy umožňujú aj špeciálne účelové kurzy organizované počas tohto vzdelávacieho programu. Po skončení programu sú to odborné kurzy prevažne pri zaškolení na pracoviskách, ktoré absolventom pomôžu zapracovať sa na konkrétne činnosti. Odborná príprava žiakov v skupine odborov 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka a uplatnenie absolventov uvedených odborov sú spojené s fyzicky náročnou prácou, často aj v sťažených podmienkach. Preto prevažná väčšina odborov v skupine 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka je vhodná len pre zdravú, fyzicky a duševne zdatnú mladú populáciu. Pri ľahších fyzických postihnutiach je potrebný súhlas lekára

Poslaním školy nie je len odovzdávať vedomosti a pripravovať žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola je a aj bude otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznych vzdelávacích a spoločenskej činnosti.

Škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať, preto jednotlivé **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosociálneho správania, etike, k sebaregulácii ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

- posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom: umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľno časovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov, poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti, poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase
- realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na: prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov, posilnenie úlohy a motivácie učiteľov, podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka, skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami, zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia.

3 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Stredná odborná škola Čaklov je súčasťou Spojenej školy v Čaklove od 1. 9. 2007.

- **Silnými stránkami** školy v oblasti skvalitnenia a rozvoja výchovnovzdelávacieho procesu sú:
 - zavedený a používaný systém manažérstva podľa normy STN EN ISO 9001: 2001/EN , ISO9001 : 2001 v odbore,
 - imidž školy
 - organizovanie súťaží na rôznych úrovniach
 - stály záujem o štúdium daného učebného odboru
 - univerzálnosť učebného odboru – záhradníctvo (ovocinárstvo, zeleninárstvo, kvetinárstvo, sadovníctvo)
 - uplatnenie absolventov štúdia v danom odbore
 - materiálna vybavenosť školy a jednotlivých odborných učební
 - možnosť práce s internetom
 - odborné učebne s možnosťou využívania moderných učebných pomôcok
 - poloha školy – blízko okresného mesta, škola je umiestnená v 6 ha parku, dostatočne vzdialená od rušnej komunikácie
 - dobrá spolupráca s inými firmami v blízkom okolí
 - kvalifikovaný a skúsený pedagogický zbor.
- **Slabou stránkou**
 - chýbajúce aktuálne učebnice vo viacerých odborných profilujúcich predmetoch,
 - okolo školy chýba uzamykateľné oplotenie, ktoré by zabránilo vstupu nepovolaným osobám (čím dochádza k znečisťovaniu školského areálu) mimo pracovnej doby (mimo vyučovania).
- **Príležitosti školy** signalizujú:
 - uplatnenie absolventov školy v rôznych firmách zameraných na poľnohospodárstvo a záhradníctvo
 - možnosť samostatného podnikania v rôznych oblastiach obchodu a služieb a pod.
 - možnosti rekvalifikácie podľa potrieb Úradu práce,
 - spolupráca s partnerskými školami
 - zladenie odbornosti prípravy žiakov s požiadavkami zamestnávateľov a trhu práce,
 - vykonávanie odborného výcviku žiakov v novo pripravených a vybudovaných školských objektoch
- **Prekážky v rozvoji školy** sú:
 - poddimenzovanie finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školu
 - priemerná až slabá vedomostná úroveň žiakov prichádzajúcich do prvého ročníka zo základných škôl.

3.1 Charakteristika školy

SOŠ Čaklov sídli v budove, v ktorej v súčasnosti je dostatok kmeňových tried. Škola má aj ďalšie odborné učebne, ako sú učebne výpočtovej techniky, odborné učebne vybavené interaktívnymi tabuľami a pod. Pre vyučovanie praxe a odborného výcviku sú k dispozícii školské dielne, skleníky, fóliovník, pareniská a ďalšie potrebné pestovateľské plochy.

Škola má vlastnú kuchyňu s jedálňou, s kapacitou pre 200 stravníkov. V súčasnosti sa pre nízky záujem stravníkov nepoužíva. V objekte školy sa nachádza školský park (na 6 ha).

Manažment školy a hospodársky úsek má svoje samostatné priestory v hlavnej časti budovy. Učitelia využívajú zborovňu a kabinety pre pracovnú činnosť a prípravu na vyučovanie. Výchovný poradca má vlastný kabinet, kde sa stretáva so žiakmi, rodičmi, sociálnymi pracovníkmi a pod. V budove sú na prízemí umiestnené šatne pre triedy. Hygienické zariadenia sú na každom poschodí.

Na škole cieľavedome pracuje rada školy, ktorá má 11 členov. Vykonáva kontrolnú činnosť, predkladá podnety na skvalitnenie práce a organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu. Rada žiakov zastupuje záujmy žiakov, vytvára podmienky pre dobrú komunikáciu a spoluprácu medzi učiteľmi a žiakmi.

3.1.1 Plánované aktivity školy

Kvalitu vzdelávania školy vytvárajú v prvom rade aktivity vedenia školy, zamestnancov školy - učiteľov, ale aj samotných žiakov. Škola pre skvalitňovanie života žiakov na škole bude vyvíjať nasledujúce aktivity:

- **Záujmové aktivity:**
- V rámci školy pôsobia podľa záujmu žiakov záujmové krúžky. Sú to prevažne krúžky zamerané na šport, turistiku, kultúru, na všeobecné vzdelávanie a krúžky na riešenie odborných činností,

- **Súťaže:**

Predmetová komisia na škole podľa plánu práce školy na príslušný školský rok organizuje pre žiakov rôzne súťaže a kvízy.

- **Športovo-turistické akcie:**

- dlhodobá súťaž medzi triedami v halovom futbale, majstrovstvá školy v ľahkej atletike, regionálne kolá v športových disciplínach,

- **Exkurzie:**

Podľa plánu exkurzií pre príslušný školský rok príslušní vyučujúci plánujú tieto akcie zamerané najmä na odbornú oblasť, prehľbovanie a overovanie teoretických vedomostí a praktických zručností.

- **Propagácia školy:**

V mesiacoch október - december- účasť na akciách organizovaných obcou Čaklov a Prešovským samosprávnym krajom. Uvedené aktivity sú realizované s pedagogickými zamestnancami a žiakmi. Sú určené pre žiakov a širokú verejnosť. Všetky ďalšie aktivity sa budú aktualizovať podľa návrhov, možností a záujmov zúčastnených osôb. Škola má vlastnú webovú stránku, na ktorej sú všetky potrebné informácie o škole, určené pre verejnosť, pre uchádzačov i súčasných žiakov školy.

3.2 Charakteristika pedagogického zboru

Súčasný pedagogický zbor tvorí 14 pedagogických pracovníkov, z toho sú 2 vo vedení školy a 8 majstrov odborného výcviku.

3.3 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

Podrobnejší plán s konkrétnymi úlohami je súčasťou plánu práce školy pre príslušný školský rok. Za prioritnú úlohu, ktorú je potrebné zabezpečiť, považujeme:

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe
- príprava a podieľania sa pedagogických zamestnancov na tvorbe školského vzdelávacieho programu
- neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie a zhodnocovanie profesijnej spôsobilosti
- zdokonaľovanie osobných vlastností pedagógov, zlepšovanie interpersonálnych vzťahov aj vzťahov žiak – učiteľ
- umožniť pedagogickým zamestnancom účasť na a školeniach organizovaných NIVAM (Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Krajské pracovisko v Prešove), vrátane špecializovaných funkcií ako triedny učiteľ, výchovný poradca, predse-da predmetovej komisie a pod.
- operatívne sprostredkovávanie z hľadiska časovej aktuálnosti metodických a odborných informácií
- príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie a získavanie atestácie

3.4 Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Je nástrojom zabezpečovania, zladovania organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších aktivít na škole. Naša škola bude aj ďalej používať štandardné spôsoby hodnotenia.

Vnútny systém kontroly sa sústreďuje na celkový priebeh výchovnovzdelávacej činnosti na škole, tvorbu školských vzdelávacích programov a dodržiavanie plnenia plánu školy a plánov predmetových komisií.

Na zlepšenie úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu pedagogickými zamestnancami sa použijú metódy:

- načúvanie, pozorovanie, hospitácie, rozhovor
- výsledné hodnotenie žiakov (prospech, žiacke súťaže, testy žiakov v rovnakých triedach a predmetoch, úspešnosť uplatnenia žiakov v praxi, prípadne v ďalšom štúdiu)
- hodnotenie pedagogických zamestnancov z hľadiska ďalšieho vzdelávania, doplnenia ďalších odborných predpokladov pre výkon povolania, tvorbu učebných pomôcok, používania nových metód výučby, didaktických pomôcok, aktivít z hľadiska mimoškolskej činnosti
- hodnotenie pedagogických zamestnancov manažmentom školy a vzájomné hodnotenie (načúvanie, hospitácie, otvorené hodiny)
- hodnotenie učiteľov žiakmi, radou žiakov (dotazníky, brainstorming a pod.)

3.5 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola udržiava a rozvíja rôzne formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Prvoradá spolupráca je zameraná na komunikáciu so žiakmi a ich zákonnými zástupcami.

Aktívna spolupráca so zamestnávateľskými organizáciami je zameraná hlavne na kvalitnú prípravu školského vzdelávacieho programu podľa ich požiadaviek na prípravu absolventov pre prax. Tieto organizácie sa podieľajú na praktickej príprave žiakov, realizácií výchovno-vzdelávacieho procesu ako aj ďalších iných aktivít školy.

3.6 Spolupráca s rodičmi

Zákonní zástupcovia – rodičia sú členmi rady školy a sú stopercentne zastúpení v školskom výbore ZRŠ pri našej škole. Všetci rodičia sú informovaní o priebehu vzdelávania žiaka na triednych aktívoch ZRŠ, počas individuálnych konzultácií s vyučujúcimi (a formou elektronickej žiackej knižky). Rodičia sú zároveň informovaní o aktuálnom dianí na škole prostredníctvom www stránok školy, telefonicky alebo e-mailom. Majú možnosť sledovať prostredníctvom internetu aj ďalšie aktivity v škole. Škola je otvorená pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti a združenia rodičov školy.

4 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU V UČEBNOM ODBORE 4571 H ZÁHRADNÍK

4.1 Popis školského vzdelávacieho programu

Príprava v školskom vzdelávacom programe zahŕňa teoretické vzdelávanie a praktickú prípravu. Teoretické vyučovanie je organizované v jednotlivých priestoroch školy. Odborný výcvik je organizovaný jednak v priestoroch a objektoch školy, jednak priamo na pracoviskách zamestnávateľov. Vzdelávací program umožňuje absolventom získavať všeobecné odborné vedomosti a zručnosti a kvalifikáciu na výkon náročnejších pracovných činností v oblasti poľnohospodárstva a najmä jeho špecializovaného odvetvia - **záhradníctva**.

Predpokladom pre prijatie do učebného odboru je úspešné ukončenie základnej školy. Pri prijímaní na štúdium sa hodnotí prospech a správanie na základnej škole, záujem uchádzačov o štúdium a výsledky prijímacieho konania. Konkretizácia kritérií na prijímacie skúšky vrátane bodového hodnotenia sú stanovené každoročne pedagogickou radou školy a schválené riaditeľom školy. Stratégia výučby školy vytvára priestor pre rozvoj nielen odborných, ale aj všeobecných a kľúčových kompetencií. Najväčší dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, chémie a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť záhradníctva a jeho špecializované odvetvia. V rámci odborného vzdelávania žiaci získajú teoretické a praktické zručnosti. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Škola vo výučbovej stratégii uprednostňuje tie vyučovacie metódy, ktoré vedú k harmonizácii teoretickej a praktickej prípravy tak pre profesionálny život, ako aj pre život v spoločnosti a medzi ľuďmi. Výučba je orientovaná na uplatnenie autodidaktických metód (samostatné učenie a práca) hlavne pri riešení problémových úloh, tímovej práci a spolupráci. Uplatňujú sa metódy dialogické, slovné formou účelovo zameranej diskusií alebo brainstormingu, ktoré naučia žiakov komunikovať s druhými ľuďmi na báze ľudskej slušnosti a ohľaduplnosti. Poskytujú žiakom priestor na vytvorenie si vlastného názoru založeného na osobnom úsudku. Vedú žiakov k odmietaniu populistických praktík a extrémistických názorov. Učia ich chápať zložitost' medziľudských vzťahov a nevyhnutnosť tolerancie, etické a profesijné hodnoty. Metódy zamerané na praktické vyučovanie sú predovšetkým aplikačného a heuristického typu (žiak poznáva reálny život, vytvára si názor na základe vlastného pozorovania a objavovania), ktoré im pomáhajú pri praktickom poznávaní reálneho sveta a života. Aj keby boli vyučovacie metódy tie najlepšie, nemali by šancu na úspech bez pozitívnej motivácie žiakov. Preto naša škola kladie veľký dôraz na motivačné činitele – zaraďovanie hier, súťaží, simulačných a situačných metód, riešenie konfliktových situácií, verejné prezentácie odborných prác a pod. Uplatňované metódy budú konkretizované na úrovni učebných osnov jednotlivých predmetov. Metodické prístupy sú priebežne vyhodnocované a modifikované podľa potrieb a na základe skúseností vyučujúcich učiteľov.

Kľúčové, všeobecné a odborné kompetencie sú rozvíjané priebežne a spôsob ich realizácie je konkretizovaný v učebných osnovách jednotlivých vyučovacích predmetov. Škola bude rozvíjať aj kompetencie v rámci pracovného prostredia školy, napr. schopnosť autonómneho rozhodovania, komunikačné zručnosti, posilňovanie sebaistoty a sebavedomia, schopnosť riešiť problémy a správať sa zodpovedne.

Činnosť školy v oblasti spoločenského a kultúrneho života je veľmi bohatá a pestrá nielen pri aktivitách súvisiacich s činnosťou školy, ale aj v mimoškolskej oblasti. Žiaci svoje odborné vedomosti a zručnosti môžu prezentovať formou súťaží a cvičení na odbornom výcviku. Konzultanti týchto aktivít sú učitelia odborných predmetov. Samostatnosť, húževnatosť a pracovitosť našich žiakov bude ocenená tak zo strany školy, ako aj zo strany zamestnávateľov. Záujmové krúžky (jazykové, športové a iné) ponúkajú našim žiakom efektívne využívať svoj voľný čas.

Klasifikácia prebieha podľa klasifikačného poriadku. Výsledky žiakov sa hodnotia priebežne na základe kritérií, s primeranou náročnosťou a pedagogickým taktom. Podklady pre hodnotenie sa získavajú sústavným sledovaním výkonu žiaka

a jeho pripravenosti na vyučovanie, rôznymi metódami a prostriedkami hodnotenia, analýzou činnosti žiaka, konzultáciami s ostatnými učiteľmi vrátane výchovného poradcu a zamestnancov pedagogicko-psychologických poradní, rozhovormi so žiakom, jeho rodičmi, ale aj s inštruktormi praktickej prípravy, ktorí boli poverení praktickou inštruktážou zo strany svojho zamestnávateľa. Pri hodnotení sa využívajú kritériá hodnotenia na zabezpečenie jeho objektivity. Žiaci s klasifikačným poriadkom, s hodnotením sú oboznámení na začiatku školského roku.

4.2 Základné údaje o štúdiu

Kód a názov učebného odboru: **4571 H záhradník**

Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma štúdia:	denné štúdium pre absolventov ZŠ
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	- úspešné ukončenie 9. ročníka základnej školy - podmienky prijatia na štúdium ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy - zdravotná spôsobilosť uchádzača o štúdium
Spôsob ukončenia štúdia:	záverečná skúška
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie, výučný list
Poskytnutý stupeň vzdelania:	stredné odborné vzdelanie ISCED –3C
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Výkon činnosti plne kvalifikovaného pracovníka v poľnohospodárskom a záhradníckom odbore a s možnosťou uplatnenia v ich podnikoch a firmách realizujúcich záhradnícku činnosť
Nadväzná odborná príprava (ďalšie vzdelávanie):	- nadstavbové štúdium príslušného zamerania

Učebný odbor **4571 H záhradník** pripravuje absolventov so širokým všeobecno-vzdelávacím základom, s odbornými teoretickými vedomosťami i praktickými spôsobilosťami tak, že je schopný vykonávať kvalifikovanú cieľavedomú samostatnú činnosť v poľnohospodárstve a v jeho špecializovanom odvetví - záhradníctve. Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností získava absolvent štúdiom široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, s dostatočnou adaptabilitou na príbuzné odbory a logické myslenie, tiež schopnosť aplikovať nadobudnuté vedomosti a schopnosti samostatne, ako aj v tíme.

V rámci štúdia sa pomocou voliteľných predmetov dáva žiakom možnosť voľby voliteľných predmetov. Voliteľné predmety umožňujú žiakom rozšíriť si vedomosti a zručnosti potrebné pre výkon povolania. Výberom vhodných voliteľných predmetov si žiak vytvára predpoklady ďalšej odbornej orientácie so zameraním na prax alebo na ďalšie štúdium.

Absolvent má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastného, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí v predmetoch všeobecno – vzdelávacích i odborných.

4.3 Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe v učebnom odbore 4571 H záhradník zahŕňa tak teoretické ako aj praktické vyučovanie a prípravu. Výučba je organizovaná podľa rozvrhu hodín pripraveného pre príslušný školský rok.

Teoretické vyučovanie je poväčšine organizované v priestoroch školy a v jej objektoch (skleníky, dielne). Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, chémie a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť záhradníctva, ekonomiky, spoločenskej komunikácie, založenia a prevádzkovania firiem a pod. V rámci odborného výcviku žiaci získavajú teoretické a praktické zručnosti na úseku záhradníckej prevádzky. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku v škole, ďalej v stredisku praktického vyučovania a taktiež priamo na pracoviskách zamestnávateľov. Všetky vyučovacie aktivity prebiehajú pod dozorom učiteľa odbornej praktickej prípravy. Trojročný odbor štúdia je koncipovaný homogénne ako odbor profesijnej prípravy so všeobecným prehľadom v celej oblasti záhradníctva a marketingu, ako aj so základnými predpokladmi pre výkon obchodno-podnikateľských aktivít.

4.4 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti ochrany zdravia pri práci, požiarnej ochrany, hygieny práce a ochrany životného prostredia. Všeobecné zásady pre teoretické a praktické vyučovanie si žiaci osvoja na začiatku školského roka poučením s písomným záznamom. Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci týkajúce sa konkrétnych praktických cvičení si žiaci osvoja pred začatím každej témy, s nasledovným overením osvojenia poznatkov – preskúšaním.

Vo výchovno-vzdelávacom procese musí výchova viesť k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vychádzať z platných právnych predpisov – zákonov, vykonávacích vládnych nariadení, vyhlášok a noriem. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné utvoriť podľa platných predpisov podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce. Nevyhnutné je poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Základné podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sú:

- a) dôkladné oboznámenie žiaka s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s protipožiarными predpismi, so špecifickými opatreniami pre laboratória, pre jednotlivé pracoviská a pracovné operácie prípadne činnosti
- b) používanie technického vybavenia zodpovedajúceho bezpečnostným a protipožiarным predpisom
- c) používanie osobných ochranných prostriedkov podľa platných predpisov
- d) dozor vyžaduje prítomnosť osoby poverenej vyučovaním laboratórnych a dielenských cvičení, poverenej vedením praxe, aby mohla bezprostredne zasiahnuť pri porušovaní bezpečnostných predpisov a ohrození zdravia.

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygieny práce a ochrane pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania a praktickej prípravy. V odborných učebniach, priestoroch určených na vyučovanie žiakov - je potrebné utvoriť podľa platných predpisov podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať. V priestoroch určených na praktickú prípravu je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a preukázateľne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním určených ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať. Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

5 PROFIL ABSOLVENTA UČEBNÉHO ODBORU 4571 H ZÁHRADNÍK

5.1 Charakteristika absolventa

Absolvent učebného odboru záhradník je kvalifikovaný pracovník so širokým odborným profilom a primeraným všeobecným vzdelaním, schopný vykonávať odborne základné a špecializované práce na všetkých úsekoch záhradníckej výroby a pozná hospodárske a ekonomické podmienky pre pestovanie a ochranu jednotlivých skupín a druhov kultúrnych záhradných rastlín počas vegetácie a vegetačného pokoja. Vie sa orientovať v obchodných činnostiach s využitím marketingu pri predaji záhradníckeho tovaru a potrieb. Je schopný vykonávať záhradné a krajinárske úpravy s tvorivým prístupom k riešeniu problémov životného prostredia. Ovláda obsluhu a využitie základnej počítačovej techniky.

Pre vykonávanie uvedených činností musí byť dostatočne adaptabilný, logicky myslíci, schopný aplikovať získané vedomosti a manuálne zručnosti v podmienkach trhového hospodárstva, používať racionálne metódy práce, rozvážne a rozhodne konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami vlastníctva, humanizmu a demokracie. Absolvent je pripravený na výkon odborných činností pre ktoré je podmienkou stredné odborné vzdelanie v záhradníckej výrobe vo veľkovýrobných podmienkach, v stredných a malých záhradníckych podnikoch v obchode a službách. Odbornou praxou a ďalším štúdiom si ďalej môže zvyšovať kvalifikáciu. Môže pokračovať v nadstavbovom štúdiu pre absolventov trojročných učebných odborov.

Absolvent učebného odboru spĺňa tieto požiadavky:

Požiadavky na absolventa v oblasti všeobecného vzdelania

Absolvent tohto učebného odboru má tieto vedomosti, schopnosti a návyky zamerané na:

- potrebnú slovnú zásobu a správnu vyjadrovaciu schopnosť v ústnom a písomnom styku v materinskom jazyku
- pozná slovenskú a najvýznamnejšiu svetovú literatúru
- znalosť dejín slovenského národa a významných období svetových dejín
- znalosť vývoja ľudskej spoločnosti a spoločenskej výroby
- znalosť základov cudzieho jazyka, komunikácie
- znalosť základov stredoškolskej matematiky, prírodovedných predmetov a informatiky
- dokáže aplikovať poznatky matematiky a prírodných vied pri riešení praktických úloh vo svojom odbore
- ovláda základy etiky
- má schopnosť učiť sa a chápe vzdelávanie ako celoživotný proces
- má aktívny postoj k vlastnému všestrannému telesnému rozvoju a vlastnú pohybovú aktivitu spája s vedomím potreby sústavného zvyšovania telesnej zdatnosti a upevňovania zdravia.

Požiadavky na absolventa v oblasti odborného vzdelania

Absolvent učebného odboru pozná:

- biologické, chemické, fyzikálne, ekologické a ďalšie zákonitosti záhradníckej výroby, významné pre odborné riešenie technologických otázok pestovania rastlín a drevín, a výroby poľnohospodárskych a záhradníckych výrobkov
- základy anatómie a fyziológie rastlín, fyziologických procesov v období vývoja, rastu a rozmnožovania rastlín;
- základné technické materiály, vlastnosti materiálov, princíp činnosti, charakteristiku a základné časti strojov a mechanizmov používaných pri prevádzke a údržbe v záhradníctve
- ekologické podmienky pestovania jednotlivých skupín a druhov záhradníckych rastlín, základy výživy, hnojenia a ochrany rastlín
- zásady striedania plodín a efektívneho využívania záhradníckych plôch a zasklených plôch počas roka
- teoretické základy a techniku generatívneho a vegetatívneho rozmnožovania
- podstatu a technológiu rýchlenu a prirýchľovania záhradníckych rastlín a špeciálneho ošetrovania
- základné druhy záhradníckych rastlín z úžitkového a okrasného záhradníctva, technológiu pestovania záhradníckych rastlín pod sklom, na voľných plochách, spôsoby zberu, úpravy a speňažovanie záhradníckych produktov
- najrozšírenejšie choroby a škodcov a ochrana proti nim, s prihliadnutím na racionálne využívanie ochranných opatrení
- základné princípy alternatívnych systémov pestovania ovocia a zeleniny
- teoretické základy väzby a aranžovania kvetín a iného biologického materiálu
- základnú technickú dokumentáciu pri plánovaní výsadby, vie používať metodiky ochrany rastlín, katalógy a firemnú literatúru, používať správne názvoslovie v slovenskom jazyku, poznať latinské názvy základného trhového sortimentu záhradných rastlín
- platné technologické postupy, akostné a hygienické normy vo výrobe a predaji záhradníckych výrobkov, základy plánovania, realizácie údržby plôch zelene, okrasných, úžitkových záhrad, verejnej zelene, skaliel, múrikov, trávnikov, má ve-

domosti o usporiadaní, použití, ošetrovaní výsadiieb, drevín, kvetín v záhradnej tvorbe (solitér, skupina, živý plot, stromo-
radie) a pod.

- základy estetiky, zásady sadovníckej, viazacej a aranžárskej tvorby
- základy obchodnej prevádzky, spôsoby a formy predaja a služieb, základné vedomosti týkajúce sa predaja a nákupu to-
varu
- podmienky skladovania, posúdiť kvalitu skladovania tovaru
- základné aspekty etiky a psychológie v obchodnej činnosti pri styku so zákazníkom
- zásady bezpečnosti práce, základné hygienické normy, akostné normy pri výrobe a predaji záhradníckych produktov
- základnú evidenciu v záhradníctve, používať cenníky, urobiť jednoduchú kalkuláciu spotreby materiálov a oceniť výrobok
- zásady tvorby a ochrany životného prostredia vo vzťahu k záhradníckym činnostiam
- základné predpisy protipožiarnej ochrany a ich dodržiavanie
- zákonitosti špecifickej problematiky odvetvia činnosti podľa jednotlivých odborných voliteľných predmetov

Požadované zručnosti

Absolvent učebného odboru po úspešnom absolvovaní štúdia má vedieť:

- vykonávať všetky odborné práce pri pestovaní, ochrane a zbere záhradníckych plodín v agrotechnických termínoch – zá-
kladné a špecializované práce, pri základných druhoch zeleniny, kvetov, okrasných a ovocných drevín
- pripraviť náradie, stroje a zariadenia pre pracovný proces, nastaviť základné parametre, preskúšať funkcie strojov, obslu-
hovať záhradnícke stroje, malú mechanizáciu, vykonať základnú údržbu a bežné opravy náradia v záhradníckej výrobe a
pri spracovaní záhradných výrobkov
- rozoznať jednotlivé druhy hnojív, dávkovať hnojivá, pripravovať komposty, záhradnícke zeminy, substráty
- vykonať základnú prípravu pôdy pred sejbou a kultivačné práce pri použití ručného náradia, a malej záhradnej mechani-
zácie
- odborne posúdiť a zvoliť vhodné stanovište pre kvalitný rast a vývoj v jednotlivých špecializovaných odvetviach
- poznať osivá a sadivá, základné druhy záhradníckych rastlín, rozoznať ich, v rôznych štádiách rastu a vývinu, upraviť ich
pred výsevom a vysádzaním (morenie, stimulácia, stratifikácia, namáčanie, obaľovanie)
- zvládnuť technologický postup pri dopestovaní priesad a sadby, vrátane presádzania a rozsádzovania
- vykonávať základné zememeračské práce na pozemku;
- používať a čítať sadovnícke značky v projektovej dokumentácii
- vypočítať spotrebu sadby na plochu, samostatne vykonávať odborné pracovné operácie pri vysádzaní priesad, sadiva,
stromov, krov na stanovište podľa plánu – vrátane realizácie sadbových úprav
- rozmnožovať rastliny rôznymi spôsobmi, zručne ovládať techniku štepenia, realizovať ich triedenie a expedíciu, vysadzo-
vať, triediť a pod.
- ošetrovať rastliny po výsadbe a počas vegetácie, zavlažovať rastliny, vykonať chemickú ochranu, ošetrovať rastliny vy-
štipovaním a zaštipovaním
- zakladať trávniky, ošetrovať ich, kosiť trávniky
- vykonať zber záhradníckych produktov, triediť, vážiť, upravovať pre trh a expedíciu, ovládať techniku predaja
- ovládať aranžárske a viazacie práce podľa aktuálnych ročných období pre rôzne slávnostné príležitosti, navrhnuť pomôc-
ky, techniky pri aranžovaní a viazaní rastlinného materiálu a doplnkov tak, aby vytvorili harmonický celok a splňali zá-
kladné estetické zákonitosti v interiéroch a exteriéroch pre rôzne spoločenské a súkromné udalosti
- ovládať vedenie prvotnej evidencie o vykonanej práci, spotrebe materiálu, vie vykonať cenovú kalkuláciu pri predaji zá-
hradníckych výrobkov, prác
- pracovať bezpečne, udržiavať poriadok, dbať o estetiku pracovného prostredia, šetriť materiálom a surovinami
- vykonávať odborne ďalšie špecifické práce vyplývajúce z voliteľných predmetov.

Požadované osobnostné predpoklady

- absolvent učebného odboru má záujem o celoživotné vzdelávanie a schopnosť prijímať nové poznatky vzhľadom na no-
vé vývojové trendy
- vie spolupracovať s ľuďmi na dosiahnutie spoločných cieľov, preberať zodpovednosť za vlastnú prácu
- má byť presný, logicky myslíaci, kreatívny, flexibilný
- vie zaujímať správny a racionálny postoj k riešeniu problémov, rozhodne a rozvážne konať

5.1.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv. Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné ekonomické pojmy potreby a spotreba, uspokojovanie potrieb, statky a služby, výroba a výrobné faktory;
- vysvetliť základné pojmy úvodu do sveta práce – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba;
- vyjadriť vlastnými slovami zabezpečenie základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny;
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním;
- posúdiť svoje zdravotné, osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon svojho povolania, možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie;
- vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu;
- opísať riziká spojené s riadením vlastných financií;
- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov a zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov;
- vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient);
- vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu;
- rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa;
- uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov), klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík;
- identifikovať korupčné a podvodné správanie;
- uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov;
- vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá);
- vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory);
- zostaviť rozpočet domácnosti;
- charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti;
- vysvetliť na príklade postup pri uzatváraní pracovnej zmluvy a skončenie pracovného pomeru;
- vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi;
- zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby;
- uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní;
- vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou);
- vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi a význam ochrany vkladov v SR;
- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí a zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority;
- opísať základné typy bankových produktov;
- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov;
- opísať moderné spôsoby platenia;
- rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné);
- opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene; porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak);
- zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty;
- aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie;
- uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov;
- vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom;
- uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov;
- uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti);
- vysvetliť podstatu a význam poistenia;
- uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné);
- vysvetliť základný účel verejného poistenia;
- charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poiste-

nie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti;
- rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel;
- vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Obsahové štandardy

Ekonomika

Základné ekonomické pojmy

Základné ľudské a ekonomické potreby jednotlivca a rodiny

Svet práce

Základné pojmy z úvodu do sveta práce

Základné atribúty trhu práce (voľba povolania, hľadanie zamestnania)

Pravidlá riadenia osobných financií

Plánovanie, príjem a práca

Úver a dlh

Sporenie a investovanie

Riadenie rizika a poistenie

Výchova k podnikaniu

Právne formy podnikania

Živnostenské podnikanie

Ciele podnikania a predpoklady pre podnikanie

Spotrebiteľská výchova

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

5.2 Kompetencie absolventa

5.2.1 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu. V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie sme vymedzili nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote.

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cielavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti, vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,

- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku.

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách a tieto schopnosti využívať pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce.

Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívitu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

5.2.2 Všeobecné kompetencie

Absolvent má mať:

- potrebnú slovnú zásobu a správnu vyjadrovaciu schopnosť v ústnom a písomnom styku v materinskom jazyku;
- vedomosti zo slovenskej a najvýznamnejšej svetovej literatúry pre deti, mládež a dospelých;
- prehľad z histórie vývoja ľudskej spoločnosti a spoločenskej výroby;
- slovnú zásobu z cudzieho jazyka na úrovni bežnej komunikácie;
- základné vedomosti zo stredoškolskej matematiky, prírodovedných predmetov a informatiky;
- schopnosť aplikovať poznatky prírodných vied a informatiky pri riešení praktických úloh vo svojom odbore;
- základné vedomosti z ekologických zákonitostí v prostredí a integrácie človeka a prostredia;
- vedomosti zo základov etiky;
- schopnosť učiť sa a chápe vzdelávanie ako celoživotný proces;
- aktívny postoj k vlastnému všestrannému telesnému rozvoju a vlastnú pohybovú aktivitu spája s vedomím potreby sústavného zvyšovania telesnej zdatnosti a upevňovania zdravia
- poznanie zásad správnych vzťahov medzi mladými ľuďmi, medzi mužom a ženou, rodičmi a deťmi a riadenie sa nimi
- poznanie úlohy rodiny a manželstva v spoločnosti a pripravenosť na rodinný život,
- prispôbenie sa meniacim podmienkam spoločenskej reality a pracovným podmienkam, dostatočne rýchle osvojenie si nových poznatkov a zručností, rozvíjanie a zdokonaľovanie všeobecných a pracovných spôsobilostí.

5.2.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti:

Absolvent má:

- používať odbornú terminológiu v danom odbore,
- vysvetliť biologickú, chemickú, fyziologickú podstatu procesov prebiehajúcich v organizmoch rastlín, v populáciách a ekosystémoch,
- popísať základné prírodné javy, súvisiace s vegetačnými činiteľmi prostredia, a vplyv meteorologických a klimatických faktorov na tieto javy,
- charakterizovať kultúrne rastliny, dreviny, prípadne ich špecifických zástupcov a ich hospodársky a spoločenský význam,
- ovládať technológie konvenčného a ekologického pestovania rastlín, drevín
- diagnostikovať najčastejšie a významne rozšírené prejavy chorôb, zaburinenia a škodcov, kultúrnych rastlín, drevín, kvetín
- definovať princípy preventívnych opatrení a poznať ochranu rastlín, drevín, s ohľadom na používané technológie a výrobné oblasti,
- rozlišovať a popísať bežné druhy materiálov, preparátov, surovín, strojových súčiastok, mechanizmov, základy zloženia strojov a zariadení v záhradníckej výrobe a produktov výroby,
- popísať a určiť základné druhy hospodárskych a priemyselných hnojív, ovládať zásady ich aplikácie vo vzťahu k životnému prostrediu,
- popísať a určiť osivá, sadivá, ich vlastnosti a ich využitie,
- vysvetliť princíp práce mechanizmov minimalizačných technológií pestovania rastlín,
- popísať nadväznosť a fungovanie strojov a zariadení liniek používaných v technologických procesoch pestovania záhradníckych rastlín, pri základných pracovných operáciách pri príprave pôdy, sejbe, ošetrovaní porastov, zberových prácach a pozbierových úpravách záhradníckych produktov,
- aplikovať vhodné postupy pri základnej údržbe a menších opravách strojov a zariadení používaných v záhradníctve,
- popísať a aplikovať systém riadenia prác v komunálnych službách miest a obcí,
- vysvetliť a aplikovať zásady a princípy organizovania agrotistiky, turistiky na vidieku a ďalších služieb na vidieku vrátane tvorby realizačných plánov v záhradníctve,
- uplatniť vo svojom odbore zásady hygieny, bezpečnosti ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia v technológiách pestovania rastlín, drevín a kvetín,
- uplatniť vo svojom odbore zásady efektívneho a hospodárneho využívania energií, surovín, materiálov, strojov a zariadení

ní,

- zhodnotiť možné riziká a zdroje negatívnych vplyvov na ekológiu a životné prostredie, vyplývajúcich z používaných technológií pestovania rastlín a predchádzať im,
- aplikovať základné právne poznatky pri podnikaní a to v právnych, pracovnoprávných a občianskych vzťahoch,
- používať informačno-komunikačné technológie, pracovné návody, katalógy, mapy, technickú dokumentáciu, odbornú literatúru.
- mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti
- mať prehľad o možnostiach uplatnenia na trhu práce v danom odbore, vedieť vystihnúť podstatu, realitu, fakty, predvídať dôsledky, chápať podstatu a princíp podnikania
- mať predstavu o základných právnych, ekonomických, administratívnych, osobnostných a etických aspektoch súkromného podnikania - vedieť vystihnúť princípy podnikania
- mať schopnosť orientovať sa v základných predpisoch, ustanoveniach obchodného, živnostenského, občianskeho a pracovného práva
- docieľať dodržiavanie technologickej a pracovnej disciplíny,
- vykonávať kvalifikované odborné práce, racionálne riešiť problémové situácie,
- postupovať v súlade s normami, parametrami požadovanej kvality procesov, výrobkov alebo služieb, - ovládať právne normy v podnikaní v záhradníctve.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- riadiť, usmerňovať a kontrolovať procesy výroby, služieb vo vlastnej podnikateľskej činnosti, na vyčlenených pracoviskách podľa pokynov v poľnohospodárskej, lesnej výrobe a v službách na vidieku,
- docieľať kvalitné výsledky, výnosy v danom odbore v súlade s uplatňovaním ekologických a environmentálnych princípov ochrany životného prostredia, ochrany a tvorby krajiny a so zreteľom na zákonitosti živých organizmov,
- vytvoriť optimálne prostredie pre rastliny, dreviny, a kontrolovať jeho činitele, vrátane kvantity a kvality získaných produktov,
- vykonávať preventívne opatrenia,
- ovládať obsluhu technologických zariadení v záhradníckej výrobe,
- vykonávať ošetrovanie a údržbu prístrojov, strojov, zariadení a liniek, prípadne povolené opravy v rozsahu odboru štúdia,
- riadiť a monitorovať systém prác v rámci komunálnych služieb miest a obcí,
- dokázať zvoliť najefektívnejší pracovný postup pri vykonávaní pracovných operácií,
- ovládať prácu s informačno-komunikačnými technológiami a špecifickými softwarmi, s odbornou a technickou dokumentáciou,
- vyhotoviť záznamy, evidenciu, štatistiku, výkazníctvo,
- riadiť, organizovať, aktivity pre rozvoj vidieka podľa podmienok a možností regiónu, vrátane agroturistiky, rozvoja tradícií, remesiel, športové aktivity, turistiky a ďalších služieb, ktoré sa uplatnia v záhradníctve,
- postupovať v zmysle zásad hygieny, bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami,
- docieľať dodržiavanie technologickej a pracovnej disciplíny,
- vykonávať kvalifikované odborné práce, racionálne riešiť problémové situácie,
- postupovať v súlade s normami, parametrami požadovanej kvality procesov, výrobkov alebo služieb,
- ovládať právne normy v podnikaní v záhradníctve.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,

- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

5.2.4 Národný program finančnej gramotnosti

Absolvent strednej školy by mal byť schopný:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- naučiť sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť šoriť,
- efektívne používať finančné služby,
- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie,
- inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- poznať príklady úspešných jednotlivcov v svojej plánovanej profesijnej ceste,
- poznať podmienky, vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
- porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí,
- orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať.

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 8. júna 2004 pod číslom CD - 2004 - 5495/17301 - 3: 093 s platnosťou od 1. septembra 2004, začínajúc 1. ročníkom.

6 **UČEBNÝ PLÁN UČEBNÉHO ODBORU 4571 H ZÁHRADNÍK**
Tabuľka prevodu rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou			
Názov ŠkVP	Záhradník			
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo			
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník			
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C			
Dĺžka štúdia	3 roky			
Forma štúdia	denná			
Iné	vyučovací jazyk – slovenský			
Štátny vzdelávací program		Školský vzdelávací program		
Vzdelávacie oblasti Obsahové štandardy	Minimálny počet týž. vyuč. hodín celkom	Vyučovací predmet	Počet týž. vyuč. hodín celkom	Disponibil- né hodiny
Všeobecné vzdelávanie	22		31	9
Jazyk a komunikácia	11, 5	Jazyk a komunikácia	15	3,5
Verbálne vyjadrovanie		slovenský jazyk a literatúra	6	
Písomné vyjadrovanie				
Štylistika				
Jazykové prostriedky a náuka o jazyku				
Práca s textom a získavanie informácií				
Literatúra v živote človeka				
Staroveká a stredoveká literatúra				
Humanizmus a renesancia				
Barok				
Novodobá slovenská literatúra				
Literárny realizmus a literárna moderna				
Slovenská a svetová literatúra medzi dvoma svetovými vojnami (klasicizmus, predromantizmus, romantizmus)				
Vývoj slovenskej literatúry po druhej svetovej vojne v kontexte so svetovou literatúrou				
Počúvanie s porozumením		cudzí jazyk	9	
Čítanie s porozumením				
Písomný prejav				
Ústny prejav				
Počúvanie s porozumením				
Čítanie s porozumením				

Písomný prejav				
Ústny prejav				
Človek, hodnoty a spoločnosť	2		2	
Mravné rozhodovanie človeka. Človek a právne vzťahy		etická výchova/ náboženská výchova	1	
Filozoficko-etické základy hľadania zmyslu života				
Dejepis				
Vplyv hospodárskych podmienok na život človeka. Zmysel a spôsob života				
Estetika životného prostredia				
Ľudové a regionálne umenie				
Aplikácia poznatkov z umenia a kultúry do života		občianska náuka	1	
Úvod do spoločenského vzdelávania. Psychológia osobnosti				
Sociálna psychológia a základy komunikácie				
Demokracia a jej fungovanie				
Človek a príroda	1		3	2
Človek a životné prostredie				
Atómy, molekuly a periodická sústava prvkov				
Priebeh chemických reakcií				
Prvky a ich zlúčeniny		biológia chémia	2 1	
Organické zlúčeniny				
Deje v živých sústavách				
Matematika a práca s informáciami	3		5	2
Čísla, premenné, výrazy				
Rovnice, nerovnice a ich sústavy				
Funkcie – základy		matematika informatika	4 1	
Geometria				
Základy štatistiky				
Práca s údajmi a informáciami				
Zdravie a pohyb	4,5		6	1,5
Ľudský organizmus ako celok z hľadiska stavby				
Vplyv telesnej výchovy a športu na somatický, funkčný a zdravotný stav človeka				
Kondičná príprava a všestranne rozvíjajúce cvičenia a pohybové hry, športový tréning		telesná a športová výchova	6	
Základy techniky a taktiky vybraných športových odvetví, odborná terminológia, pravidlá				
Regenerácia, kompenzácia				
Poradové cvičenia				
Hygiena a bezpečnosť pri telesnej výchove a športe, základy prvej pomoci				

Šport a pobyt v prírode				
Odborné vzdelávanie	65, 5	Povinné predmety – teoretické vzdelávanie	20	2
Teoretické vzdelávanie	18	ekonomika	2	
Praktická príprava		kvetinárstvo	4	
		sadovníctvo	4	
		zeleninárstvo	4	
		ovocinárstvo	4	
		základy záhradníckej výroby	2	
Praktická príprava	47, 5	Odborné vzdelávanie - praktická príprava	47,5	
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, hygienické predpisy		odborný výcvik	47,5	
Organizácia a nadväznosť pracovných činností				
Oboznámenie sa s prac. postupmi pri jednotlivých činnostiach				
Precvičovanie jednotlivých činností v rámci praktickej prípravy				
Účelové kurzy				
Disponibilné hodiny	11,5			
SPOLU	99		100,5	
Voliteľné predmety				
		záhradnícke stroje a zariadenia	0	
		spracovanie ovocia a zeleniny	0	
		administratíva predajne	2	
		úvod do sveta práce	0	
Účelové kurzy/učivo				
Kurz pohybových aktivít v prírode	15		25	
Kurz na ochranu života a zdravia	18		18	
Účelové cvičenia	12		12	
Účelový kurz podľa výberu				
Záverečná skúška				

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná

UČEBNÝ PLÁN

Kategórie a názvy vyučovacích predmetov	1.	2.	3.	Spolu
Všeobecné vzdelávanie	12	10	9	31
Jazyk a komunikácia	5	5	5	15
slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	6
1. cudzí jazyk – RUJ	0	0	0	0
1. cudzí jazyk – ANJ	3	3	3	9
Človek, hodnoty a spoločnosť	1	1	0	2
etická výchova /náboženská výchova	1	0	0	1
občianska náuka	0	1	0	1
Človek a príroda	2	1	0	3
Biológia	1	1	0	2
Chémia	1	0	0	1
Matematika a práca s informáciami	2	1	2	5
matematika	2	1	1	4
informatika	0	0	1	1
Zdravie a pohyb	2	2	2	6
telesná a športová výchova	2	2	2	6
Odborné vzdelávanie	21	23	23,5	67,5
Ekonomika	0	1	1	2
Kvetinárstvo	1	1	2	4
Sadovníctvo	1	2	1	4
Ovocinárstvo	1	2	1	4
Zeleninárstvo	1	2	1	4
základy záhradníckej výroby	2	0	0	2
odborný výcvik	15	15	17,5	47,5
Voliteľné predmety d)	0	1	1	2
záhradnícke stroje a zariadenia	0	0	0	0
úvod do sveta práce	0	0	0	0
spracovanie ovocia a zeleniny	0	0	0	0
administratíva predajne	0	1	1	2
SPOLU	33	34	33,5	100,5

Poznámky k učebnému plánu

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre in-taktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú in-dividuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpove-

dali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálne-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 99 hodín, maximálne 105 hodín. Výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov. Spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne v rozsahu 1,5 vyučovacích hodín v 1 ročníku, minimálne v rozsahu 1 vyučovacej hodiny v 2. a 3. ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v učebných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1., 2. ročníku a 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v ročníku.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/ náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet občianska náuka.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa z predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 2 hodín týždenne za celé štúdium.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v rozsahu minimálne 1520 hodín za štúdium, čo je podmienkou vykonania záverečnej skúšky. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielnach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- o) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- p) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborný výcvik.
- q) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa v 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy). Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.

Tabuľka vzťahu kľúčových kompetencií k obsahu vzdelávania

Prehľad kľúčových kompetencií	Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti	Interpersonálne a interpersonálne spôsobilosti	Schopnosť tvorivo riešiť problémy	Podnikateľské spôsobilosti	Spôsobilosti využívať informačné technológie	Spôsobilosti byť demokratickým občanom
Prehľad názov predmetov						
Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií						
Povinné všeobecnovzdelávacie predmety						
slovenský jazyk a literatúra a)	☺	☺	☺	☺	☺	☺
cudzí jazyk a)	☺	☺	☺		☺	☺
etická výchova / náboženská výchova a), b)	☺	☺	☺		☺	☺
občianska náuka	☺	☺	☺	☺	☺	
Biológia	☺	☺	☺		☺	☺
Chémia		☺	☺		☺	☺
matematika a)	☺	☺	☺		☺	☺
informatika a)	☺	☺	☺	☺	☺	☺
telesná a športová výchova a), c)	☺	☺	☺	☺	☺	☺
Povinné odborné predmety						
Ekonomika	☺	☺	☺	☺	☺	☺
Kvetinárstvo	☺	☺	☺	☺	☺	
Sadovníctvo	☺	☺	☺	☺	☺	
Ovocinárstvo	☺	☺	☺	☺	☺	
Zeleninárstvo	☺	☺	☺	☺	☺	
základy záhradníckej výroby	☺	☺	☺	☺	☺	
odborný výcvik	☺	☺	☺	☺	☺	☺
Voliteľné predmety						
záhradnícke stroje a zariadenia	☺	☺	☺	☺	☺	
úvod do sveta práce	☺	☺	☺	☺	☺	
administratíva predajne	☺	☺	☺	☺	☺	
Účelové kurzy						
ochrana človeka a prírody	☺	☺	☺	☺	☺	☺
telovýchovno-výcvikový kurz h)	☺	☺	☺	☺	☺	☺

Kľúčové kompetencie predstavujú spoločne uplatňované zásady a pravidlá pri vybraných postupoch, metódach a formách práce, pri organizovaní rôznych slávnostných alebo výnimočných príležitostí, akcií alebo aktivít, mali by podporovať a rozvíjať aktivitu, tvorivosť, zručnosť, učenie žiaka.

Výchovné a vzdelávacie stratégie (ďalej len „VVS“) nie sú formulované ako ciele, konkrétne metódy, postupy, pokyny alebo predpokladané výsledky žiakov, ale predstavujú spoločný postup, prostredníctvom ktorého by učitelia doviedli žiakov k vytváraniu alebo ďalšiemu rozvoju kľúčových kompetencií. VVS sú v našom školskom vzdelávacom programe stanovené pre každý vyučovací predmet a pre vybrané kľúčové kompetencie tak, ako to ukazuje tabuľka. Táto stratégia bola odsúhlasená predmetovou komisiou na škole.

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠKVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66, vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 60 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31.08.2023

1. Charakteristika učebného predmetu

Základnou charakteristikou vzdelávacej oblasti je sprostredkovať žiakom jazykové a všeobecné kompetencie tak, aby rozvíjali komunikatívnu kompetenciu, ako prostriedok na dorozumievanie a myslenie, na podávanie a výmenu informácií. Hodiny slovenského jazyka a literatúry sa usilujú rozvinúť a podporiť sociálne kompetencie žiakov, ich všeobecný kultúrny rozhľad, formovať ich estetické cítenie a celkovú kultiváciu vyjadrovania a správania. Žiaci by počas štúdia mali rozvíjať svoje komunikačné schopnosti, aktívne pracovať s informáciami, vedieť pochopiť zmysel informácie a využiť tieto informácie. Jazyková časť je zameraná na štylistickú jazykovú rovinu. Nadväzuje na učivo základnej školy, vychádza z predpokladu, že žiaci ovládajú základné pravopisné, morfológické a syntaktické zákonitosti, ktoré prakticky využívajú vo svojej verbálnej aj písomnej komunikácii.

Literárna výchova je zameraná na formovanie osobnosti žiaka v snahe dosiahnuť vnútorne bohatú individualitu, schopnú vysokého stupňa sebauvedomenia, kultúrnu osobnosť, ktorá dokáže pochopiť svet v jeho celistvosti a rôznorodosti. Popri čitateľskej výchove sa rozvíjajú celkové vedomosti žiakov o slovenskej a svetovej literatúre. Dôraz sa kladie na poznanie literárnej histórie, analýzu najvýznamnejších a literárno-umeleckých najhodnotnejších diel zo slovenskej a svetovej literatúry, priblíženie modernej, najmä súčasnej literatúry, na pochopenie umeleckého a filozoficko-etického prínosu staršej literatúry, uvedenie si rozvoja literárnej tvorivosti nášho národného písomníctva. Zvyšovanie účinnosti vyučovania výrazne napomáha spojeniu školskej práce s prácou mimo triednu a mimoškolskou. K rozširovaniu poznatkov a k prehĺbovaniu záujmov žiakov o literatúru prispievajú najmä literárne exkurzie, návštevy literárnych múzeí a expozícií, besedy so spisovateľmi, besedy o divadelných a filmových predstaveniach, televíznych inscenáciách, výstavách a pod. Svoje literárne zručnosti a schopnosti môžu žiaci aktívne rozvíjať v záujmových literárnych krúžkoch (čitateľských, recitačných, dramatických, krúžkoch pre vlastnú tvorbu a iných). Špecifickosť vyučovania literatúry vyžaduje venovať zvýšenú pozornosť otázkam hodnotenia a klasifikácie. Učiteľ hodnotí nielen žiakové vedomosti, ale najmä jeho zručnosti a schopnosti samostatne pracovať s literárnym textom, samostatne a tvorivo literárne myslieť.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Hlavný cieľ vyučovania predmetu obsahuje tri cieľové komponenty: a) komunikatívny b) kognitívny c) formatívny. Cieľom vyučovania literatúry je aktívne sa podieľať na intelektuálnom, citovom a mravnom rozvoji žiakov, tvorbe harmonicky rozvinutého človeka. Osvojené vedomosti, zručnosti a návyky by sa mali stať východiskom pre ďalšie vzdelávanie a sebavzdelávanie a základom pre aktívny celoživotný kontakt s literatúrou a umením. Základným prostriedkom realizácie tohto cieľa je literárno-umelecké dielo, jeho čítanie a interpretácia, ktorá je založená na pochopení významu textu, jeho zmyslu a vnútornom citovom prežívaní estetických a myšlienkových hodnôt, ktoré sú v diele obsiahnuté. Účinok výchovno-vzdelávacieho pôsobenia prostredníctvom literatúry a umenia by sa mal prejavovať pri utváraní plnohodnotného spôsobu života, voľbe správnej životnej cesty, orientácii vo vlastnom živote a jeho problémoch, sebarealizácii v demokratickej a humánnej

spoločnosti. Ciele vzdelávacej oblasti smerujú k zabezpečeniu tých kľúčových kompetencií, ktoré sú sledované všetkými učebnými predmetmi a ktoré sa realizujú v každom učebnom predmete podľa ich špecifik. V oblasti slovenského jazyka aj literatúry sa budú sledovať a realizovať nasledujúce cieľové zámery:

- rozvoj umeleckého čítania a intelektových činností s využitím induktívnych a deduktívnych metód získavania nových vedomostí, zručností a postojov;
- rozvíjať komunikatívne zručnosti a schopnosti aj v podobe vedenia dialógu a diskusie na obhajovanie vlastných tvrdení a predstáv;
- chápať a používať jazyk ako znakový systém, ako prostriedok s rozličnými funkciami: kognitívnu, komunikatívnu a expresívnu. Získať skúsenosť v aktívnej aplikácii jazyka v hovorenej i písanej forme;
- podporiť národné podvedomie na základe nášho kultúrneho a národného dedičstva, upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti, upevňovať rasovú, národnú a sexuálnu znášanlivosť.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Žiak je schopný:

- riešiť rozmanité komunikačné, spoločenské a pracovné situácie,
- zvoliť komunikatívnu stratégiu adekvátnu komunikačnému zámeru, podmienkam a normám komunikácie,
- používať vhodné jazykové prostriedky (zvukové, rečovú etiku) a reagovať na vopred nenacvičenú situáciu,
- vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu všeobecného alebo odborného charakteru, zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa), uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, spoločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- používať postupy a jazykové prostriedky (zvukové, lexikálne, gramatické) štýlu oznamovacieho, konverzačného, prakticky odborného a rokovacieho (administratívneho), oboznámiť sa so špecifikami štýlu publicistického a umeleckého, mať kultivovaný súvislý prejav na pripravenú a nepripravenú tému,
- usilovať sa pri ústnom a písomnom prejave o dodržanie jazykových noriem, výstižné, logické a jazykovo správne a bohaté vyjadrovanie,
- ovládať základné – najčastejšie používané lexikálne a gramatické prostriedky, rozumieť gramatickým menej frekventovaným lexikálnym a gramatickým javom a vedieť ich aj používať, samostatne tvoriť súvislé hovorené a písané prejavy,
- získať informácie z prečítaného a vypočutého textu (určiť hlavnú tému alebo myšlienku textu, rozlíšiť základné a vedľajšie informácie), dokázať text zaradiť do niektorých z funkčných štýlov, orientovať sa v jeho stavbe,
- vedieť spracovať výpisky z textu a dokázať ho primerane reprodukovat' a interpretovať, vyjadrovať sa k odbornej problematike, s využitím popisných výkladových a úvahových postupov, vyhľadávať informácie všeobecného a odborného charakteru, pracovať s príručkami,
- uvádzať správne bibliografické údaje a citáty, spracovať písomné informácie najmä odborného charakteru,
- pracovať s Pravidlami slovenského pravopisu a inými jazykovými príručkami,
- mať vypestovaný návyk pravidelne túto literatúru používať, uvedomele sa snažiť o dokonalejšie zvládnutie spisovného jazyka, o skvalitnenie svojho vyjadrovania a osobného štýlu,
- chápať význam jazykovej kultúry a funkcií spisovného jazyka, snažiť sa spisovne vyjadrovať v situáciách, ktoré si to vyžadujú, byť si vedomý toho, že jazyk sa dynamicky rozvíja,
- chápať literárne dielo ako špecifickú výpoveď o skutočnosti a o vzťahu človeka k nej,
- vytvárať si predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti,
- chápať prínos literatúry a umeleckého zážitku pre život človeka,
- vyjadriť vlastný čitateľský zážitok a zdôvodniť ho,
- vytvoriť si pozitívny vzťah k literárnemu umeniu, založený na interpretácii ukážok z umeleckých diel, na osvojení si podstatných literárnych faktov, pojmov a poznatkov,
- poznať a chápať tie myšlienkové a literárne smery, hnutia, významné osobnosti z diela, ktoré spoluvytvárajú duchovnú klímu našej súčasnosti,
- pristupovať k literatúre ako k zdroju estetických zážitkov, uplatňovať estetické a ekologické hľadiská pri pretváraní životného prostredia, podieľať sa na ochrane kultúrnych hodnôt,
- poznať špecifické črty a funkcie literárnych diel, orientovať sa v ich základných výrazových prostriedkoch, rozvíjať záujem o literatúru, tolerovať žánre a druhy, najmä tie, ktoré sú v popredí jeho záujmu, vytvoriť vlastné malé literárne dielka (napr. báseň, poviedku).

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Slovenský jazyk pre 1. – 4. ročník SŠ, Hincová, Húsková, SPN, Bratislava, 2009

Cvičebnica pre 1. – 4. ročník SŠ, Hincová, Húsková, SPN, Bratislava, 2009

Zbierka úloh zo slovenského jazyka (Didaktis) ISBN 80-85456-11-7

Prehľad gramatiky a pravopisu SJ, Didaktis Bratislava, 2003

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Učenie sa ➤ učebný štýl ➤ faktory ovplyvňujúce učenie sa ➤ efektívne zapamätávanie ➤ kontrola plnenia plánu ➤ projektovanie vlastnej budúcnosti 2. Práca s informáciami ➤ jazyk ➤ jazykový znak, sémantický trojuholník ➤ jazykový systém ➤ reč ➤ dorozumievacia/ komunikatívna funkcia jazyka ➤ estetická funkcia jazyka ➤ poznávacia/ kognitívna funkcia jazyka ➤ text, obsah textu, forma textu ➤ autorský zámer ➤ súvislé texty, nesúvislé texty ➤ vecné texty, umelecké texty ➤ kontext ➤ argumentácia ➤ hlavná myšlienka ➤ kľúčové slová ➤ osnova z prečítaného textu, tézy ➤ funkcia prejavu ➤ informácia ➤ spôsoby spracovania informácií ➤ kľúčové slová ➤ vedľajšia informácia v texte zdroje informácií – titulok, marginálie, resumé, anotácia, abstrakt, bibliografia, bibliografický záznam, menný a vecný register, masmediálne komunikačné prostriedky, poznámky pod čiarou, vysvetlivky 3. Lexikálna rovina jazyka ➤ lexikológia ➤ sémantický trojuholník ➤ lexikálny význam slova, gramatický význam slova ➤ opozitá ➤ homonymá ➤ slovníky – prekladový, terminologický ➤ slovná zásoba národného jazyka – individuálna slovná zásoba ➤ aktívna slovná zásoba, pasívna slovná zásoba ➤ jadro slovnej zásoby ➤ pejoratíva, vulgarizmy ➤ neologizmy, frazeologizmus ➤ internacionalizácia ➤ tvorenie slov skracovaním, značky, skratkové slová 4. Morfológická rovina jazyka ➤ gramatický tvar ➤ podstatné mená – plnovýznamový slovný druh, vetno členská platnosť, vzor: kuli; gazdiná ➤ menné gramatické kategórie ➤ stupeň ➤ singulár, plurál ➤ nominatív, genitív, datív, akuzatív, vokatív, lokál, inštrumentál	➤ žiak sa samostatne učí a zaujíma sa o podnety na učenie z rôznych zdrojov, pozná svoj učebný štýl ➤ vie vytvoriť jednoduchý plán svojej činnosti, postupovať podľa neho a kontrolovať ho ➤ je schopný klásť zvedavé otázky pri plánovaní svojej činnosti ➤ žiak vie výrazne čítať umelecký text ➤ vie čítať umelecký a vecný text s porozumením ➤ vie rozlíšiť a charakterizovať umelecký a vecný text po obsahovej i formálnej stránke ➤ vie v texte analyzovať využité výrazové prostriedky, napr. terminológiu, synonymá, kompozíciu ap. , z hľadiska autorovho zámeru a funkcie textu ➤ dokáže identifikovať kľúčové slová textu ➤ vie rozlíšiť v texte hlavné myšlienky od vedľajších, podstatné informácie od nepodstatných ➤ dokáže sformulovať hlavnú myšlienku textu ➤ dokáže spracovať text – vytvoriť z neho konspekt, osnovu z prečítaného textu, tézy ➤ dokáže posúdiť informačné zdroje, na základe ktorých bol text vytvorený ➤ dokáže zhodnotiť text z hľadiska jazykovej kultúry ➤ dokáže posúdiť subjektívnu využiteľnosť vecného textu ➤ na základe svojich poznámok vie vyjadriť svoj estetický a emocionálny zážitok z prečítaného umeleckého textu ➤ dokáže efektívne využiť zdroje informácií pri práci s vlastným i cudzím textom ➤ ovláda základy kritického čítania, t. j. vie vnímať problémy nastolené textom a identifikuje chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú ➤ žiak pozná význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextami a komunikačnými situáciami, prípadne si vie overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch ➤ vo vlastných jazykových prejavoch využíva široký repertoár slovnej zásoby, napr. využíva synonymá, a vyhýba sa tým stereotypnému vyjadrovaniu ➤ pozná rozdiel vo veľkosti vlastnej slovnej zásoby a slovnej zásoby národného jazyka a cielene si rozširuje vlastnú aktívnu slovnú zásobu z dostupných zdrojov – slovníky, beletria, odborná literatúra, internet ap. ➤ pozná spôsoby obohacovania slovnej zásoby a využíva ich pri tvorbe vlastných jazykových prejavov ➤ vie vysvetliť spôsoby vzniku frazeologizmov v jazyku a vo vlastných jazykových prejavoch využíva všetky druhy frazeologizmov ➤ žiak vie určiť slovnodruhovú a syntaktickú platnosť všetkých slov v texte ➤ správne uplatňuje gramatické kategórie slovných druhov pri tvorbe viet a textov ➤ ovláda klasifikáciu slovných druhov: plnovýznamové – neplnovýznamové; ohybné – neohybné; s vetnočlenskou platnosťou – bez vetnočlenskej plat-

- prídavné mená – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť
 - zámená – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, druhy zámen, zvrtné zámená – základné, prívlastňovacie; vymedzovacie zámená, neurčité zámená
 - číslovky – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť; druhy čísloviek, skupinové číslovky
 - slovesá – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, slovesné gramatické kategórie – rod; historický prítom, slovesá – sponové, modálne, fázové, činnosť, stavové, rod – činný, trpný
 - príslovky – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť
 - predložky – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť
 - spojky – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, priradovacie – zlučovacie, stupňovacie, vylučovacie, odporovacie, podradovacie
 - častice – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť
 - citoslovčia – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť
- 5. Syntaktická rovina jazyka**
- vety podľa modálnosti
 - hlavné vetné členy; vetný základ – slovesný, neslovesný; rozvíjacie vetné členy – priamy predmet, nepriamy predmet
 - priradovací sklad, určovací sklad
 - priradovacie súvetie – zlučovacie, stupňovacie, odporovacie, vylučovacie
 - podradovacie súvetie – vedľajšia veta: prísudková, podmetová, predmetová, príslovková miestna, príslovková časová, príslovková príčinná, príslovková spôsobová, prívlastková
- 6. Nadvetná syntax**
- nadvetná/ textová syntax
 - titulok
- 7. Zvuková rovina jazyka**
- systém slovenských hlások
 - fonetika, fonológia
 - samohlásková skupina
 - fonéma, graféma, hláska, samohlásková skupina
 - znelostná asimilácia
 - diakritické znamienka
 - interpunkčné znamienka
- 8. Komunikácia**
- štylistika, štylotvorné činitele – téma, autor, situácia, funkcia, adresát
 - slohotvorný proces
 - slohové útvary – žiadosť, dotazník, objednávka, potvrdenie, informačný leták, predtlač – zápisnica, splnomocnenie
 - analýza textu – obsah textu, forma textu, autorský zámer, kľúčové slová,
 - súvislé texty – nesúvislé texty
 - umelecký text – vecný text
 - efektívna komunikácia
- nosti
 - vie v texte odlišiť jednotlivé druhy neplnovýznamových slovies
 - žiak pri organizácii myšlienok vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava pravidlá a požiadavky syntaxe
 - vie zdôvodniť vzťah medzi členmi skladov vo vete na základe ich funkcie
 - vie transformovať jednoduché vety na súvetia a naopak. Funkčne ich využíva vo vlastných jazykových prejavoch
 - dodržiava interpunkciu v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí
 - vie určiť druh jednoduchého súvetia – priradovacie a podradovacie. Vie určiť druh priradovacieho súvetia a druh vedľajšej vety v podradovacom súvetí
 - žiak vie vytvoriť kompozične zrozumiteľný text, v ktorom uplatní logické, časové a príčinné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v slovenčine
 - vie nájsť v texte prvky súdržnosti a funkčne ich využíva vo vlastných jazykových prejavoch
 - žiak sa dokáže pohotovo zorientovať v danej komunikačnej situácii a presne reagovať na počutý text jasnou, zrozumiteľnou a správne intonovanou odpoveďou alebo otázkou
 - vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava pravidlá a požiadavky slovenskej výslovnosti, správne artikuluje
 - dokáže vhodne začať, viesť a ukončiť komunikáciu
 - pozná jazykovedné disciplíny, ktoré skúmajú zvukovú rovinu jazyka, a ich základné jednotky
 - dokáže aplikovať pravidlá znelostnej asimilácie vo vlastnom jazykovom prejave
 - žiak vie vysvetliť pôsobenie jednotlivých štylotvorných činiteľov pri tvorbe jazykových prejavov a správne ich aplikuje vo vlastných jazykových prejavoch
 - vie si na základe komunikačnej situácie správne stanoviť vhodný slohový útvar administratívneho štýlu a samostatne ho vytvoriť
 - vie prispôbiť svoj prejav komunikačnej situácii – stratégiu a tón komunikácie
 - dokáže upraviť poradie viet v texte podľa ich vecného významu a kontextu celého textu

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Epická poézia ➤ fyzikálny pojem rým, vyvodenie rytmickej zviazanosti reči básne, rytmus na princípe počtu slabík a prestávok, určenie sylabického veršového systému ➤ vlastná tvorba sylabických veršov ➤ konštrukcia nových literárnych poznatkov, vyvodenie anafory ako rytmického a ako štylistického a významového činiteľa ➤ identifikácia básnického prirovnania v texte, vytvorenie poučky o prirovnaní, vyvodenie metafory z prirovnania; identifikácia metafor v konkrétnych textoch ➤ verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie básne, obhajoba svojho stanoviska, resp. jeho analýza a kritika v triede 2. Krátka epická próza – poviedka ➤ charakteristika prózy z hľadiska jazyka, vyvodenie pojmu rytmicky neviazaná reč, vyvodenie podstaty epickosti literárnych diel ➤ vyvodenie pojmu vševediaci rozprávač a literárna postava, vyvodenie pojmu vnútorná kompozícia (kompozičná osnova) a kompozičné fázy diela (expozícia, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie) ➤ čítanie a interpretácia poviedok ➤ identifikácia rozprávača, analýza vonkajšej a vnútornej kompozície poviedky 3. Lyrická poézia ➤ vyvodenie pojmu lyrickosť z obsahovej analýzy konkrétnych básní, vyvodenie sylabicko-tonického (prízvučného) princípu rytmickej zviazanosti verša, vysvetlenie základných teoretických poučiek o prízvuku v slovenskom jazyku ➤ vyvodenie pojmu metonymia z konkrétnych básní, vlastná tvorba jednotlivých sylabicko-tonických veršov s použitím metonymie ➤ čítanie a interpretácia lyrických básní slovenských autorov, resp. prekladov cudzojazyčných básní do slovenčiny a veršového systému 4. Krátka epická próza – novela ➤ určenie slohových postupov: rozprávanie, opis, úvaha, vyvodenie chronológie v epickom diele (epický čas), vyvodenie pojmu novela 5. Veľká epická próza ➤ vyvodenie pojmu román; porovnávacia analýza a klasifikácia žánrových foriem umeleckej prózy ➤ vyvodenie pojmu priamy (subjektívny) rozprávač, horizontálne členenie textu: pásmo rozprávača a pásmo postáv a monológ, dialóg ➤ transformácia úryvku s dialógmi postáv do autorskej reči, čítanie a interpretácia románov ➤ analýza vonkajšej a vnútornej kompozície, t. j. identifikácia fáz kompozičnej osnovy románu, identifikácia vševediaceho a priameho rozprávača ➤ verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodno-	➤ žiak vie definovať termín rytmus a sylabický veršový systém, určiť dĺžkou slabičného verša a miesto vnútroveršových prestávok ➤ dokáže vytvoriť na sylabickom princípe jednotlivé verše, dokáže reprodukovat' definíciu a vysvetliť štylistickú podstatu anafory a prirovnania a ich význam pre významovú a estetickú stránku diela ➤ žiak rozumie podstate metafory, vie zopakovať jej poučku a vysvetliť vo všeobecnosti genézu metafory, vie identifikovať metaforu v akomkoľvek umeleckom (i neu-umeleckom) texte, vysvetliť jej genézu a verejne prezentovať svoju interpretáciu významovej a estetickej funkcie tejto metafory v konkrétnom texte ➤ žiak vie jasne sformulovať svoj čitateľský dojem, na obhajobu svojho stanoviska dokáže použiť ako argumenty niektoré poznatky získané analýzou básne, žiak vie odlíšiť viazanú reč od neviazanej a vysvetliť rozdiely medzi nimi aj pri aplikácii na konkrétne dielo ➤ žiak chápe funkciu rozprávača, dokáže určiť vševediaceho rozprávača v akomkoľvek, teda aj neznámom diele, a bez ohľadu na formu rozprávania ➤ vie vymedziť pojem literárna postava a dokáže charakterizovať jednotlivé postavy z čitateľského hľadiska (prípadne aj z hľadiska autorovej koncepcie diela) ➤ pri štylistickej a lexikálnej analýze známeho diela dokáže zhodnotiť príspevok jednotlivých jazykových prvkov k významu a estetickej pôsobnosti diela, žiak pozná rytmické vlastnosti slovenčiny, dokáže definovať sylabicko-tonický veršový systém a chápe význam prízvuku v básňach, rozumie pojmom stopa, daktyl a trochej a dokáže ich identifikovať v akomkoľvek (pravidelnom) aktylskom/ trochejskom verši, žiak rozumie princípu obraznosti v jazyku, vie určiť podstatu metonymie a dokáže vysvetliť jej genézu, vie vysvetliť rozdiel medzi metaforou a metonymiou ➤ žiak vie výrazne prečítať sylabicko-tonické verše, dokáže v texte identifikovať známe jazykové prostriedky v básni ➤ žiak vie definovať román a vysvetliť odlišnosti medzi románom, novelou a poviedkou a tieto vedomosti aplikovať na akékoľvek prozaické dielo ➤ žiak dokáže odlíšiť obe pásma textu i obe formy priamej reči v akomkoľvek diele, a to aj vtedy, keď rozprávačom je zúčastnená postava, a obsahovo, formálne a právopisne ich vymedziť ➤ žiak spolupracuje s ostatnými, organizuje prácu skupiny, prináša podnety a pomáha ostatným pri riešení problémov radou, vie zhrnúť výsledky spoločného bádania a prezentovať výsledky pred triedou

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník slovenský jazyk a literatúra

Obsahový štandard	Výkonový štandard
I. Opisný slohový postup ➤ jednoduchý opis ➤ opis pracovného postupu ➤ odborný opis ➤ opis osoby ➤ charakteristika ➤ charakteristika osoby ➤ umelecký opis II. Krátka epická próza ➤ klasické epické žánre ➤ malé formy epiky ➤ čítanie a interpretácia poviedok III. Lexikológia ➤ slovná zásoba – členenie ➤ spôsoby tvorenia slov ➤ obohacovanie slovnej zásoby ➤ slovníky ➤ využitie slovníkov ➤ cudzie slová ➤ pravopis písania cudzích slov IV. Lyrika ➤ básnické prostriedky ➤ čítanie a interpretácia lyrických básní V. Fonetika a fonológia ➤ prozodické vlastnosti reči ➤ prostriedky zvukovej modulácie ➤ znelostná asimilácia ➤ výslovnosť spoluhlásky „v“ ➤ rytmický zákon	➤ charakterizovať opisný slohový postup, jeho znaky vlastnosti ➤ vytvoriť jednoduchý opis ➤ správne a logicky sformulovať opis pracovného postupu ➤ uplatniť v opise závažné informácie a termíny ➤ správne uplatňovať jazykové prostriedky v závislosti od druhu opisu ➤ vystihnúť podstatné vlastnosti opisovaného javu ➤ rozlíšiť kladné i záporné črty osoby ➤ oboznámiť sa s prostriedkami umeleckej literatúry a využiť ich v praxi ➤ ovládať znaky epiky ➤ vymenovať epické žánre ➤ vysvetliť podstatu a základné znaky malých foriem epiky ➤ verbalizovať vlastný čitateľský zážitok, vyhľadať v texte jazykové štylistické prostriedky ➤ charakterizovať pojmy lexikológia a slovná zásoba ➤ ovládať členenie slovnej zásoby ➤ rozlišovať tvorenie slov odvodzovaním, skladaním a skracovaním ➤ poznať spôsoby obohacovania slovnej zásoby ➤ vymenovať typy slovníkov a stručne ich charakterizovať ➤ pracovať so slovníkom, vyhľadať význam neznámych slov v slovníkoch ➤ rozširovať si slovnú zásobu ➤ použiť cudzie slová v ústnom i písomnom prejave ➤ ovládať znaky lyriky ➤ vysvetliť význam básnických prostriedkov v texte ➤ naučiť sa čítať umelecké diela ➤ definovať pojmy fonetika, fonológia, fonéma, hláska ➤ získať základné informácie o prozodických vlastnostiach reči ➤ využiť prostriedky zvukovej modulácie v ústnom prejave ➤ zreprodukovať vlastnými slovami pravidlá znelostnej asimilácie v slovenčine ➤ správne artikulovať ➤ poznať výnimky rytmického zákona

Obsahový štandard	Výkonový štandard
I. Jazyk a komunikácia ➤ verbálna a neverbálna komunikácia ➤ debata, diskusia ➤ diskusný príspevok ➤ zápisnica II. Epická poézia ➤ balada ➤ čítanie a interpretácia balád III. Výkladový slohový postup ➤ úvaha ➤ školská úvaha ➤ úvaha v umeleckom štýle ➤ úvaha v publicistickom štýle ➤ kritika IV. Veľká epická próza ➤ román ➤ žánrové formy románu ➤ čítanie a interpretácia románov V. Morfológická rovina jazyka ➤ slovné druhy ➤ plnovýznamové slovné druhy ➤ neplnovýznamové slovné druhy VI. Tragická dráma ➤ čítanie a interpretácia dramatických diel	➤ ovládať základné funkcie jazyka, vedieť adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu, vedieť neverbálne sa vyjadrovať a chápať neverbálnu komunikáciu ➤ vedieť vystihnúť tón a stratégiu komunikácie ➤ vedieť samostatne vytvoriť príspevok do diskusie, písomne zreprodukovať výsledky pracovnej porady ➤ vedieť odlíšiť epiku od lyriky ➤ vysvetliť podstatu a základné znaky balady ➤ naučiť sa čítať a interpretovať balady ➤ ovládať rozdiely medzi jednotlivými druhmi výkladu ➤ naučiť sa základné znaky úvahy ➤ prezentovať svoje stanoviská v písomnom prejave ➤ vedieť sa orientovať v novinách a časopisoch ➤ vedieť vyjadrovať postoje ➤ ovládať znaky epiky ➤ vedieť charakterizovať román, žánrové formy románu ➤ naučiť sa čítať umelecké diela, vedieť sformulovať svoj čitateľský zážitok, chápať estetickú pôsobnosť diela ➤ oboznámiť sa s predmetom skúmania morfológie ➤ vedieť odlíšiť jednotlivé slovné druhy ➤ vedieť odlíšiť v texte plnovýznamové slovné druhy od neplnovýznamových slovných druhov ➤ vysvetliť podstatu a ovládať základné znaky tragickej drámy ➤ pri dramatizovanom čítaní prezentovať text postavy a modulovať hlas podľa zmyslu textu

USMERNENIE K OBSAHOVÉMU ŠTANDARDU ISCED 3C

Predpísané žánre na kontrolné slohové práce pre:

1. ročník: oznámenie, správa, pozvánka, opis predmetu*, opis osoby*, opis pracovného postupu*,

2. ročník: rozprávania s prvkami opisu, príležitostný prejav,

3. ročník: úvaha, žiadosť, štruktúrovaný životopis.

Počet kontrolných slohových prác: 1 za každý polrok (možnosť výberu).

Kontrolné diktáty – 1 za každý polrok.

* Označuje pojmy, ktoré už boli zavedené, ale ďalej sa s nimi pracuje. Ide o pojmy, ktoré predstavujú žáner určený na kontrolnú slohovú písomnú prácu.

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU

Cudzí jazyk – ANGLICKÝ JAZYK

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 99 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 99 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 3 hodiny týždenne, za školský rok 90 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy:

1. Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je sprostredkovať žiakom jazykové a všeobecné kompetencie tak, aby rozvíjali komunikatívnu kompetenciu, ako prostriedok na dorozumievanie a myslenie, na podávanie a výmenu informácií. Jazykové vzdelávanie vychováva žiakov ku kultivovanému jazykovému prejavu a podieľa sa na rozvoji ich duševného rozvoja. Podporuje ich sociálne kompetencie, všeobecný kultúrny rozhľad, formuje ich estetické cítenie.

Cieľové kompetencie anglického jazyka majú charakter všeobecne formulovaných požiadaviek na vedomosti a zručnosti, ktoré si má žiak osvojiť v priebehu štúdia. Významne sa podieľa na príprave žiakov, na aktívny život v multikultúrnej spoločnosti, vedie žiakov k osvojeniu si praktických rečových zručností anglického jazyka, ako nástroja dorozumievania v rôznych situáciách každodenného osobného a pracovného života. Pripravuje ich k účasti v priamej a nepriamej komunikácii vrátane prístupu k informačným zdrojom a rozširuje ich poznatky o svete. Prispieva k formovaniu osobnosti žiaka, rozvíja ich schopnosti učiť sa po celý život, učí ich byť vnímavými ku kultúre, disponovať schopnosťami, používať rôzne spôsoby dorozumievania s inými kultúrami. Vzdelávanie v anglickom jazyku zodpovedá výstupnej úrovni A. (Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca jazykovej spôsobilosti úroveň A zodpovedá úrovni C slovenského systému jazykovej spôsobilosti, úroveň C Spoločného európskeho referenčného rámca jazykovej spôsobilosti zodpovedá úrovni A slovenského systému jazykovej spôsobilosti na sekundárnom stupni vzdelania). Vzdelávanie v anglickom jazyku je založené na kognitívno – komunikatívnom spôsobe výučby vrátane didaktických interkultúrnych aspektov.

Výučba anglického jazyka sa orientuje viac do praktickej roviny so zameraním na rečové zručnosti a postupné skvalitňovanie jazykového prejavu.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Absolvent má:

- v oblasti jazykovej poznať a používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu včítane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov, vybrané morfológické a syntaktické javy, základné spôsoby tvorby slov (odvodzovanie a skladanie slov), vybrané javy z oblasti štylistiky,
- v oblasti pragmatickej používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,
- s aspektom na strategickú kompetenciu vedieť vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- v oblasti socio-lingvistickej vedieť komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti, preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností.

Vo vyučovacom procese jazykových kompetencií pri vyučovaní 1. cudzieho jazyka sa uplatňujú základné obsahové štandardy:

1. Počúvanie s porozumením
2. Čítanie s porozumením
3. Písomný prejav
4. Ústny prejav

Popis obsahových štandardov:

Počúvanie s porozumením

Vzdelávanie rozvíja receptívne sluchové spôsobilosti založené na počúvaní s porozumením monologických a dialogických prejavov. Má poskytovať žiakom spôsobilosti aj zrakové so zreteľom na čítanie a prácu so všeobecným a odborným textom. Žiaci si osvoja produktívne ústne rečové spôsobilosti a naučia sa rozprávať o jednoduchých tematických situáciách. Získajú produktívne písomné spôsobilosti pri spracovaní textu v podobe rôznych anotácií, výpiskov, popisov, a pod. Vyučovací proces by mal smerovať aj k prekladu jednoduchých textov. Žiak v prejave prednášanom v cudzom jazyku štandardnou a zreteľnou výslovnosťou globálne rozumie vypočutej správe, pochopí témy, hlavné myšlienky, základné informácie, rozlíši špecifické informácie aj ďalšie dôležité detaily, základné a rozširujúce informácie, rôzne názory a stanoviská, citové zafarbenie, vystihne logickú štruktúru výpovede, vie používať prostriedky komunikačnej stratégie, vie odhadovať významy neznámych výrazov. Patrí do kategórie receptívnych rečových schopností.

Čítanie s porozumením

V rámci vzdelávania sa žiaci naučia používať rôzne jazykové prostriedky, ktoré skvalitnia ich výslovnosť, obohatia slovnú zásobu a jej postupné vytváranie. Žiaci si osvoja základy gramatiky vrátane tvaroslovia a vetnej skladby, grafickú podobu jazyka a jeho pravopis. Žiak v automatickom monologickom, dialogickom alebo kombinovanom texte (rôzne funkčné štýly a slohové útvary) vie zvoliť stratégiu čítania (orientačné, informatívne, študijné čítanie), globálne rozumieť textu, pochopiť tému, vedieť vyhľadať základné informácie, vystihnúť (určiť) špecifické informácie a dôležité detaily, rozlíšiť viacerých hovoriacich, základné a rozširujúce informácie, rôzne názory a stanoviská, citové zafarbenie, funkčný štýl, vystihnúť logickú štruktúru výpovede, používať prostriedky komunikačnej stratégie, odhadovať významy neznámych výrazov, využívať ilustrácie, tabuľky, schémy, používať slovníky, jazykové a iné príručky. Patrí do kategórie receptívnych rečových schopností.

Písomný prejav

Žiaci sa naučia ústne a písomne vyjadrovať vzhľadom k stanoveným témam, formulovať v cudzom jazyku svoje osobné údaje, napísať životopis, popísať domov, voľný čas, jedlo a nápoje, služby, cestovanie, starostlivosť o svoje zdravie, každodenný život, nakupovanie, vzdelávanie, svoju krajinu, prácu a pod. Žiaci získajú a poskytujú informácie v osobnej, verejnej a pracovnej oblasti (nakupovanie cestovných lístkov, tovarov, občerstvenia, organizovanie pracovných stretnutí, rokovanie so zamestnávateľom, objednávanie si služieb, získavanie informácií v informačnom stredisku a na ulici, štylizovanie obchodného alebo osobného listu, písanie blahoželaní, a pod.). Vzdelávanie poskytne vedomosti a zručnosti v oblasti jazykovej funkcie – otvorenie a ukončenie komunikácie, pozdravy, prosby, žiadosti, poďakovania, vyjadrenie súhlasu alebo nesúhlasu, odmietnutie, sklamanie, nádej, obavy, prejav radosti a pod. V písomnom prejave žiak vie zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne sformulovať vlastné myšlienky a názory, vyplniť dotazníky a úradné formuláre, napísať pozdrav, blahoželenie, želanie a odpoveď naň, pozvanie (oznámenie) a odpoveď naň, list (súkromný, oficiálny) a odpoveď naň, opis osoby (vonkajší vzhľad, charakterové vlastnosti, psychický a fyzický stav) predmetu, miesta, činnosti, situácie, reprodukovat prečítaný text (oznam, rozprávanie, opis a pod.). Patrí do kategórie produktívnych rečových schopností.

Ústny prejav

Žiak vie jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii reagovať v bežných životných situáciách, vyjadriť vlastné myšlienky, začať, udržiavať a ukončiť rozhovor, telefonický rozhovor, požiadať partnera o vysvetlenie, opísať osobu (vonkajší vzhľad, charakterové vlastnosti, fyzický stav), predmet, miesto, činnosť, situáciu, rozprávať dej v rámci určených tém, predniesť nasпамäť naučený text (báseň, pieseň). Patrí do kategórie produktívnych rečových schopností. **Poznatzky o krajinách študovaného jazyka**

Vzdelávanie má poskytovať žiakom poznatzky všeobecného a odborného charakteru k lepšiemu poznaniu krajiny príslušnej jazykovej oblasti, jej kultúry, tradícií a spoločenských udalostí. Žiaci získajú informácie o sociokultúrnom prostredí v porovnaní so Slovenskou republikou.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Písomné testy z gramatiky, školské úlohy, slohové úlohy, reprodukcia textu, rozhovory, riešenie úloh individuálne i skupinové, monológ žiaka.

4. Odporúčaná študijná literatúra

1. **Horizons 1 – Student's Book**, Paul Radley, Daniela Simons, Colin Campbell. Press 2005
2. **Horizons 1 -Workbook**, Paul Radley, Daniela Simons, Colin Campbell. Press 2005
3. **Horizons 2 – Student's Book**, Paul Radley, Daniela Simons, Colin Campbell. Press 2006
4. **Horizons 2 -Workbook**, Paul Radley, Daniela Simons, Colin Campbell. Press 2006
5. **Horizons 3 – Student's Book**, Paul Radley, Daniela Simons, Colin Campbell. Press 2007
6. **Horizons 3 -Workbook**, Paul Radley, Daniela Simons, Colin Campbell. Press 2007
7. **Murphy: English in use** (grammar book)
8. **Biliková: YES**

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. lekcia DOMOV ➤ anglická výslovnosť GRAMATIKA ➤ osobné zámená ➤ množné číslo podstatných mien ➤ pádové predložky ➤ skloňovanie podstatných mien ➤ časovanie slovesa TO BE v prítomnom čase ➤ pevný slovosled v anglickej oznamovacej vete ➤ nesamostatné prívlastňovacie zámená ➤ rozkazovací spôsob ➤ anglické členy ➤ číslovky 1 -20, telefónne čísla SLOVNÁ ZÁSoba ➤ bývanie ➤ základné slovesá	➤ vedieť správne využívať slovník ➤ osvojiť si a zautomatizovať časovanie slovesa TO BE v jednoduchom prítomnom čase ➤ vedieť sa pozdraviť, predstaviť seba a iných ➤ osvojiť si tvorbu množného čísla podstatných mien ➤ vedieť vyskloňovať podstatné meno ➤ ovládať slovosled v anglickej oznamovacej vete ➤ sformulovať krátke písomné informácie o sebe, spolužiakovi ➤ osvojiť si používanie neurčitého člena pred bližšie neurčeným všeobecným podstatným menom v singulári a používanie určitého člena ➤ zautomatizovať prívlastňovacie zámená ➤ zautomatizovať počítanie od 1 do 20 ➤ osvojiť si slovnú zásobu - bývanie, základné slovesá
2. lekcia RODINA GRAMATIKA ➤ skrátené formy slovesa TO BE ➤ prívlastňovací pád ➤ opytovacie zámená WHERE, WHEN, WHAT ➤ časovanie slovesa HAVE GOT v prítomnom čase ➤ základné číslovky 1 – 100, ceny SLOVNÁ ZÁSoba ➤ rodina ➤ prídavné mená – opis fyzického zjavu človeka POSLUCH ➤ členovia rodiny PRÁCA S TEXTOM ➤ Rodiny v Británii KONVERZAČNÉ CVIČENIA ➤ opis osôb ➤ číslovky 1 – 100, ceny ➤ otázka na cenu – HOW MUCH?	➤ osvojiť si slovosled v anglickej kladnej oznamovacej, opytovacej a zápornej vete ➤ vedieť používať skrátené formy slovesa TO BE ➤ vedieť vyjadriť vlastníctvo pomocou slovesa HAVE GOT ➤ zachytiť z nahrávky informácie o členoch rodiny ➤ vedieť pomenovať členov svojej rodiny a vzťahy medzi nimi ➤ vedieť opísať fyzický zjav človeka ➤ zautomatizovať počítanie od 1-100 ➤ vedieť sa spýtať na cenu
3. lekcia HUDBA GRAMATIKA ➤ jednoduchý prítomný čas – kladná oznamovacia veta, záporná oznamovacia veta, otázka ➤ slovosled v anglickej oznamovacej a opytovacej vete ➤ sloveso LIKE+ gerundium ➤ predmetové zámená ➤ skloňovanie predmetových zámen SLOVNÁ ZÁSoba ➤ športy a voľno-časové aktivity ➤ mesiace v roku	➤ osvojiť si časovanie plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom ➤ vedieť tvoriť opytovacie a záporné vety ➤ z počutého textu zachytiť čo najviac informácií o športoch a voľno-časových aktivitách ➤ vedieť používať osobné, predmetové a prívlastňovacie zámená ➤ vedieť nahradiť podstatné mená zámenami v texte či rozhovore ➤ vedieť sa opýtať na čas a odpovedať na otázku

POSLUCH

- športové aktivity

PRÁCA S TEXTOM

- Filmová mánia

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- voľno - časové aktivity

PÍSANIE

- voľný čas môjho priateľa

4. lekcia DENNÝ REŽIM

GRAMATIKA

- jednoduchý prítomný čas plnovýznamových slovies
- určovanie času
- predložka ON, IN, AT
- príslovky frekvencie

SLOVNÁ ZÁSoba

- bývanie
- činnosti v dome
- časový rozvrh dňa
- dni v týždni
- ročné obdobia
- športy

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- môj denný režim
- určovanie času

PRÁCA S TEXTOM

- Šport v mojej škole

PÍSANIE

- opísať svoj denný režim

- vedieť opísať voľný čas priateľa

- zautomatizovať prítomný čas jednoduchý
- osvojiť si používanie prísloviek frekvencie s prítomným časom jednoduchým
- vedieť pomenovať jednotlivé činnosti
- opísať rozvrh dňa
- vedieť určiť čas
- osvojiť si používanie predložiek ON, AT, IN
- vedieť sa ospravedlniť, poprosiť, požiadať o zopakovanie informácie
- napísať list priateľovi o svojom dennom režime

5. lekcia PRÍTOMNOSŤ- KAŽDODENNÉ ČINOSTI

GRAMATIKA

- prítomný čas prítomný, kladná oznamovacia veta, záporná oznamovacia veta, otázka
- ukazovacie zámená
- časové výrazy a ich umiestnenie vo vete

SLOVNÁ ZÁSoba

- vzdelanie
- trieda
- školy, školský systém

PRÁCA S TEXTOM

- Školy v Británii

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- opis obrázka

- opísať rozvrh hodín, typický deň v škole
- osvojiť si slovnú zásobu – vzdelávanie, trieda
- vedieť správne používať časové výrazy
- vedieť vyjadriť činnosť v prítomnom čase prítomným, vedieť vytvoriť zápornú oznamovaciu vetu a otázku
- vedieť použiť ukazovacie zámená THIS, THAT, THESE, THOSE
- vedieť opísať činnosť na obrázku

6. lekcia JEDLÁ A NÁPOJE

GRAMATIKA

- väzba THERE IS a THERE ARE
- počítateľné a nepočítateľné podstatné mená
- použite SOME a ANY
- vyjadrovanie množstva MUCH, MANY, FEW, LITTLE
- preložky miesta

- vedieť správne používať väzbu THERE IS a THERE ARE
- vedieť rozdeliť podstatné mená na počítateľné a nepočítateľné
- osvojiť si používanie SOME a ANY v spojení

SLOVNÁ ZÁSoba ➤ potraviny ➤ ovocie ➤ zelenina ➤ počítateľné a nepočítateľné podstatné mená PRÁCA S TEXTOM ➤ Nová diéta pre Britov ➤ Dobré jedlo a „Fast food“	s väzbou THERE IS a THERE ARE v spojitosti s predložkami miesta ➤ vedieť vyjadriť množstvo, odpovedať na otázku HOW MUCH a HOW MANY ➤ osvojiť si slovnú zásobu - základné potraviny, ovocie, zelenina
--	---

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
7. lekcia V REŠTAURÁCII GRAMATIKA ➤ modálne sloveso CAN, COULD, MAY- vyjadrovanie schopností ➤ radové číslovky ➤ sloveso WOULD LIKE, LET ' S ➤ časovanie slovesa TO BE v minulom čase ➤ značenie dátumu ➤ samostatné prívlastňovacie zámená SLOVNÁ ZÁSoba ➤ stravovanie ➤ zručnosti a schopnosti PRÁCA S TEXTOM ➤ Americký vzlet ➤ Domáce pravidlá KONVERZAČNÉ CVIČENIA ➤ žiadosti a ponuky	➤ vedieť vyjadriť svoje schopnosti pomocou modálneho slovesa CAN, COULD A MAY ➤ osvojiť si radové číslovky a písanie dátumu ➤ vedieť opísať svoje stravovacie návyky ➤ vyjadriť svoj názor na zdravú výživu ➤ osvojiť si a zautomatizovať samostatné prívlastňovacie zámená ➤ osvojiť si zautomatizovať časovanie slovesa TO BE v minulom čase ➤ vedieť vyjadriť svoje schopnosti a zručnosti ➤ vystihnúť podstatu čítaného textu ➤ vedieť vyjadriť žiadosť a ponuku pomocou WOULD LIKE a LET ' S ➤ interpretovať dátumy z vypočutej nahrávky
8. lekcia MINULOSŤ GRAMATIKA ➤ jednoduchý minulý čas – kladná oznamovacia veta, záporná oznamovacia veta, otázka ➤ zápor v jednoduchom minulom čase ➤ použitie AGO s minulým časom jednoduchým ➤ pravidelné a nepravidelné slovesá ➤ predložky IN, AT ➤ modálne slovesá CAN, COULD, MAY SLOVNÁ ZÁSoba ➤ nepravidelné slovesá ➤ prázdninové aktivity PRÁCA S TEXTOM ➤ Alicina cesta do VB KONVERZAČNÉ CVIČENIA ➤ aktivity počas prázdnin PÍSANIE ➤ opis, čo môžem a čo nemôžem robiť doma (2. diel)	➤ osvojiť si nepravidelné slovesá ➤ vedieť vytvoriť kladnú a zápornú oznamovaciu vetu a otázku v jednoduchom minulom čase ➤ vedieť použiť vo vete časový údaj AGO ➤ naučiť sa používať predložky IN, AT ➤ osvojiť si používanie modálnych sloves CAN, COULD, MAY ➤ osvojiť si slovnú zásobu – prázdninové aktivity ➤ rozprávať o udalostiach, ktoré sa stali v rôznom čase v minulosti ➤ vedieť požiadať o povolenie, vyjadriť žiadosť ➤ vyjadriť názor na pravidlá bývania vo vašom dome

1. lekcia PRÁZDNINY

GRAMATIKA

- minulý čas jednoduchý - použitie
- predložky miesta IN, AT

SLOVNÁ ZÁSoba

- prázdninové aktivity
- nepravidelné slovesá

PRÁCA S TEXTOM

- Prázdninové aktivity

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- rozhovor o prázdninách

PÍSANIE

- napísať pohľadnicu z prázdnin

- zautomatizovať používanie jednoduchého minulého času v písomnej i ústnej forme
- osvojiť si ďalšie nepravidelné slovesá
- osvojiť si ďalšiu slovnú zásobu – prázdninové aktivity
- vedieť napísať pohľadnicu z prázdnin
- ovládať jednoduchú konverzáciu v minulom čase
- rozumieť prečítanému textu
- vedieť rozdiel medzi pravidelnými a nepravidelnými slovesami, osvojiť si ich
- vymenovať letné športy

2. lekcia CESTOVANIE

GRAMATIKA

- neurčité zámená – EVERYBODY, NOBODY, ANYBODY, SOMEBODY....
- minulý čas jednoduchý
- predložky miesta TO, IN, AT
- použitie FIRST, FIRST OF ALL, AFTER, FINALLY, THEN

SLOVNÁ ZÁSoba

- cestovanie
- nepravidelné slovesá

PRÁCA S TEXTOM

- Londýn na Temži
- Čo je zlé na Britskom dopravnom systéme

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- cestovanie rôznymi dopravnými prostriedkami
- ako si zakúpiť lístok

PÍSANIE

- opis víkend

- osvojiť si novú slovnú zásobu - cestovanie
- vedieť používať nedefinujúce vzťažné zámená
- osvojiť si ďalšie výrazy s predložkami AT, TO, IN
- vedieť tvoriť otázky v minulom čase
- osvojiť si ďalšie nepravidelné slovesá
- interpretovať prečítaný text
- osvojiť si základnú konverzáciu na stanici
- vedieť opísať víkend, priebeh udalostí v minulosti

3. lekcia ORIENTÁCIA V MESTE

GRAMATIKA

- opytovacie zámeno WHOSE
- samostatné prívlastňovacie zámená
- predložky pohybu TO, INTO, ON, THROUGHT, ALONG, OVER, PAST, UP
- predložky miesta ON THE CORNER, OPPOSITE, BEHIND, NEXT TO, BESIDE, IN
- rozkazovací spôsob

SLOVNÁ ZÁSoba

- nakupovanie – názvy obchodov
- nepravidelné slovesá
- objekty v meste

PRÁCA S TEXTOM

- Nakupovanie vo Veľkej Británii

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- orientácia v meste
- ako sa spýtať na cestu

- rozumieť prečítaný text
- osvojiť si novú slovnú zásobu – nakupovanie, názvy obchodov, inštitúcií
- osvojiť si ďalšie nepravidelné slovesá
- vedieť vytvoriť otázku s použitím opytovacieho zámena WHOSE
- osvojiť si predložky pohybu
- osvojiť si slovosled v rozkazovacej vete
- osvojiť si samostatné prívlastňovacie zámená a ich použite a umiestnení vo vete
- vedieť používať samostatné prívlastňovacie zámená
- opísať nakupovanie v Anglicku
- vedieť sa spýtať na cestu, dokázať vysvetliť cestu, orientovať sa v meste

4. lekcia MESTÁ A MIESTA

GRAMATIKA ➤ stupňovanie prídavných mien ➤ porovnávanie SLOVNÁ ZÁSoba ➤ oblečenie ➤ obuv ➤ farby ➤ doplnky oblečenia ➤ nepravidelné slovesá PRÁCA S TEXTOM ➤ Čo hovoria o tebe šaty ➤ Najlepšie a najhoršie mestá na svete KONVERZAČNÉ CVIČENIA ➤ nakupovanie oblečenia PÍSANIE ➤ moje obľúbené oblečenie 5. lekcia NAJBĽIŽŠIE PLÁNY GRAMATIKA ➤ vyjadrenie budúcnosti pomocou TO BE GOING TO ➤ použité prítomného času jednoduchého a prítomného času prítomného času - rozdiely ➤ časové vety – použitie WHEN, BEFORE, AFTER, WHILE, DURING ➤ časové výrazy IN THE MORNING, SLOVNÁ ZÁSoba ➤ zamestnanie ➤ nepravidelné slovesá PRÁCA S TEXTOM ➤ Zima na juhu KONVERZAČNÉ CVIČENIA ➤ plánovanie víkend	➤ osvojiť si stupňovanie prídavných mien ➤ vedieť používať porovnávanie ➤ osvojiť si slovnú zásobu - oblečenie ➤ vedieť sa opýtať na cenu tovaru, veľkosť, farbu, ako si kúpiť oblečenie ➤ osvojiť si ďalšie nepravidelné slovesá ➤ vedieť opísať najobľúbenejšie oblečenie ➤ osvojiť si vyjadrovanie plánovanej budúcnosti používanie TO BE GOING TO na vyjadrenie plánovanej budúcnosti ➤ osvojiť si slovosled v časových vetách s použitím WHEN, BEFORE, AFTER ➤ osvojiť si slovnú zásobu – zamestnania ➤ osvojiť si časové výrazy ➤ osvojiť si ďalšie nepravidelné slovesá ➤ osvojiť si slovnú zásobu - zamestnanie ➤ vedieť vyjadriť svoje plány na víkend
--	---

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
6. lekcia POČASIE GRAMATIKA ➤ použitie TO BE GOING TO ➤ použitie A BIT, FAIRLY, REALLY ➤ použitie I THINK, IN MY OPINION ➤ použitie výrazov FOR EXAMPLE, SUCH AS... ➤ použitie výrazov HOWEVER, ON THE OTHER HAND SLOVNÁ ZÁSoba ➤ počasie ➤ prídavné mená – opis charakterových vlastností človeka, opozitá ➤ nepravidelné slovesá PRÁCA S TEXTOM ➤ Bol by si rád princom? ➤ Práca pre celebrity KONVERZAČNÉ CVIČENIA	➤ osvojiť si slovnú zásobu – počasie ➤ vedieť opísať počasie ➤ sformulovať základné informácie o sebe a svojich vlastnostiach ➤ osvojiť si ďalšie nepravidelné slovesá ➤ vedieť charakterizovať ročné obdobia ➤ osvojiť si používanie výrazov A BIT, FAIRLY, REALLY ➤ vedieť vyjadriť čo mám a nemám rád (páči sa mi / nepáči sa mi) ➤ vedieť vyjadriť svoj názor ➤ vedieť vyjadriť výhody a nevýhody

- vyjadrenie názoru, uvádzanie príkladov, výhod a nevýhod
- vyjadrenie opačného názoru

7. lekcia SKÚSENOSTI

GRAMATIKA

- predprítomný čas jednoduchý – kladná oznamovacia veta, záporná oznamovacia veta, otázka
- predložky SINCE a FOR s predprítomným časom jednoduchým
- použitie EVER, NEVER, RECENTLY s predprítomným časom jednoduchým
- vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu pomocou SO.. a NEITHER..

SLOVNÁ ZÁSoba

- život v meste a na vidieku
- nepravidelné slovesá – trpné prídastie

PRÁCA S TEXTOM

- Zabudol som na deti

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- vyjadrenie názoru - súhlasu a nesúhlasu
- moja najhoršia skúsenosť

- osvojiť si kladnú a zápornú oznamovaciu vetu a otázku v predprítomnom čase jednoduchom
- vedieť vyjadriť časový údaj v predprítomnom čase jednoduchom
- osvojiť si použitie zámen EVER, NEVER, RECENTLY s predprítomným časom
- osvojiť si ďalšie nepravidelné slovesá
- vedieť vyjadriť súhlas a nesúhlas pomocou SO...a NETHER...
- osvojiť si slovnú zásobu – život v meste a na vidieku
- vedieť opísať skúsenosť

8. lekcia ORGANIZOVANIE VEČIERKA

GRAMATIKA

- predprítomný čas jednoduchý - použitie
- použitie JUST, ALREADY, YET s predprítomným časom jednoduchým
- sloveso SHALL

SLOVNÁ ZÁSoba

- medziľudské vzťahy
- nepravidelné slovesá – trpné prídastie

PRÁCA S TEXTOM

- Prominentná noc
- Neuveriteľné príbehy

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- vyjadrenie ponuky a odpovede na ňu

- zautomatizovať používanie minulého, predprítomného a prítomného jednoduchého času
- vedieť použiť JUST, ALREADY, YET s predprítomným časom
- osvojiť si slovnú zásobu- medziľudské vzťahy
- osvojiť si trpné prídastie nepravidelných slovies
- vedieť vyjadriť ponuku a odpovedať na ňu

(3. Diel)

1. lekcia BUDÚCNOSŤ

GRAMATIKA

- budúci čas jednoduchý – kladná oznamovacia veta, záporná oznamovacia veta, otázka
- rozdiel medzi TO BE GOING TO a WILL
- modálne slovesá MAY a MIGHT

SLOVNÁ ZÁSoba

- ekológia a životné prostredie

PRÁCA S TEXTOM

- Noc vonku v roku 2100

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- vyjadrenie možných plánov
- pravidlá v škole

- osvojiť si budúci čas jednoduchý a jeho použitie (kladná a záporná oznamovacia veta a otázka)
- osvojiť si rozdiel medzi plánovanou a neplánovanou budúcnosťou
- osvojiť si význam a použitie modálnych slovies – MAY a MIGHT
- osvojiť si slovnú zásobu- ekológia a životné prostredie
- vedieť opísať budúcnosť
- vedieť vyjadriť pravidlo pomocou modálnych slov

PÍSANIE

- ako ja vidím budúcnosť

2. lekcia PRAVIDLÁ A ZÁKONY

GRAMATIKA

- modálne slovesá MUST, HAVE TO

SLOVNÁ ZÁSoba

- sviatky a tradície
- pravidlá a zákony

PRÁCA S TEXTOM

- Škola budúcnosti
- Oslavy a festivaly

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- vyjadrenie príkazov, zákazov, záväzkov

PÍSANIE

- opísať pravidlá v škole

3. lekcia POČÍTAČE

GRAMATIKA

- vzťažné zámená určujúce – WHO, WHICH, THAT
- prvý kondicionál
- časové vety s použitím WHEN, AS SOON AS, UNLESS
- modálne slovesá MAY a MIGHT

SLOVNÁ ZÁSoba

- počítače, nové technológie

PRÁCA S TEXTOM

- Môj život sa navždy zmenil

KONVERZÁCIA

- rozhovor s utečencom

4. lekcia MESTO KDE ŽIJEM

GRAMATIKA

- modálne slovesá MUST, MAY, MIGHT, COULD, CAN'T
- neurčité vzťažné zámená WHO, WHICH, WHOSE

SLOVNÁ ZÁSoba

- mestá a miesta

PRÁCA S TEXTOM

- Budeme mať modré oči
- Príbeh imigranta
- Niagarské vodopády

KONVERZAČNÉ CVIČENIA

- vyjadrenie názoru

PÍSANIE

- opis miesta, kde žijem

vies MIGHT a MAY

- osvojiť si slovnú zásobu - sviatky a tradície
- chápať význam a použitie modálnych slovies MUST a HAVE TO, a použiť ich na vyjadrenie príkazov a príkazov
- vedieť opísať základné sviatky na Slovensku a v anglicky hovoriacich krajinách
- vedieť vyjadriť príkazy, zákazy a záväzky
- vedieť opísať pravidlá používané v škole

- vedieť používať určujúce vzťažné zámená WHO, WHICH, THAT
- osvojiť si slovosled v podmienkovej vete
- osvojiť si gramatické javy v časových vetách s použitím WHEN, AS SOON AS, UNLESS
- osvojiť si slovnú zásobu - nové technológie
- vedieť urobiť rozhovor (kladenie otázok)

- osvojiť si používanie modálnych slovies MUST, MAY, MIGHT, COULD
- vedieť vyjadriť názor pomocou modálnych slovies MAY, MIGHT, COULD, CAN'T
- osvojiť si slovnú zásobu – mestá a miesta
- osvojiť si význam a použitie neurčitých vzťažných zámen WHO, WHICH, WHOSE
- vedieť vyjadriť svoj názor
- vedieť opísať miesto, kde žijem

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
ETICKÁ VÝCHOVA**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Cieľom predmetu etická výchova ako povinne voliteľného predmetu je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učeníím účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Zámerom etickej výchovy je vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba samého a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov, súvislosti medzi hodnotami a normami. Zameriava sa na princípy náboženskej a ateistickej etiky, princípy pochopenia a tolerovania správania spoluobčanov a spolužiakov, hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání. Etická výchova vychováva k mravnej zrelosti pomocou metód, ktoré napomáhajú

prežitie a pochopenie hodnôt najmä vnímaním situácií, prírody, seba a druhých (senzibilizácia), uľahčuje porozumenie a interiorizáciu súvisiacich hodnôt a noriem (hodnotová reflexia), umožňujú nácvik odpovedajúceho správania (nácvik v podmienkach triedy), vedú k uplatneniu skúseností, osvojených v škole, v každodennom živote.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Individuálna alebo skupinová prezentácia riešenia modelovej situácie, prípadovej štúdie, simulovanej situácie. Panelová prezentácia, prezentácia v POWERPOINTE. Tvorba vlastného projektu.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet etická výchova sa neklasifikuje, na vysvedčení a katalógovom liste sa uvedie „absolvoval/a“

5. Odporúčaná študijná literatúra

Hovoríme o právach i zodpovednosti, PhDr. Miroslav Valica, PhD, MMPC Banská Bystrica

Etika a etická výchova, Doc. PhDr. Anna Klimeková, CSc, Olympia s.r.o.

Tolerancia, Miroslav Kusý, Terézia Stredlová, Vydavateľstvo LiliumAurum

Jeden svet na školách, Lukáš Zajac a kolektív, Nadácia SPP

S každým dieťaťom sa ráta, Projekt UNICEF

Metodika etickej výchovy I, Lenc, Metodicko-pedagogické centrum Bratislava

Metodika etickej výchovy II, Lenc, Metodicko-pedagogické centrum Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
-------------------	-------------------

1. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých

- Podstata a význam poznávania seba samého
- Pozitívne hodnotenie druhých
- Sebaovládanie a seba výchova

2. Ľudské práva

- Čo sú ľudské práva
- Kategorizácia ľudských práv
- Kde začínajú a končia ľudské práva
- Ochrana ľudských práv
- Menšinové práva

3. Tolerancia

- Tolerancia, diskriminácia, xenofóbia, rasizmus.
- Multietnická a multikultúrna spoločnosť.
- Medzietnická komunikácia.
- Národnostné menšiny na Slovensku.

4. Riešenie problémov a záťažových situácií

- Tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch.
- Riešenie konfliktov
- Stimulovanie tvorivých, motivačných a osobnostných vlastností.

5. Vyjadrenie citov a pochopenie druhých

- Vyjadrenie a komunikácia citov
- Vplyv citov na naše správanie
- Osobnostné predpoklady empatie

6. Prosociálne hodnoty a vzory

- Pozitívne a negatívne vzory
- Masmédia a ich vplyv na formovanie osobnosti
- Prosociálne správanie

- chápať nutnosť svojho úspešného zapojenia sa do spoločenskej deľby práce a oceniť prospešnosť získavania nových spôsobilostí po celý čas života,
- ovládať schopností potrebné na seba poznávanie a seba výchovu, snažiť sa ich uplatňovať v živote,
- mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať spoločensky uznávané normy,
- vedieť na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti,
- uvedomovať si svoju národnú príslušnosť a svoje ľudské práva, mať ochotu rešpektovať práva iných ľudí,
- v správaní prejavovať rešpekt a úctu voči osobám iného svetonázoru, inej sexuálnej orientácie, voči iným rasám a etnikám – voči každej ľudskej osobe
- mať predpoklady na aktívne občianske správanie a konanie,
- získať základné vedomosti o rovnosti rás, národov, etnických skupín a vedomosti o potrebe náboženskej tolerance,
- chápať postavenie človeka vo svete a uvedomovať si zodpovednosť človeka za svet a ľudskú civilizáciu,
- v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi,
- ďalej rozvíjať a zdokonaľovať základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov atď.
- rozvíjať schopnosť riešiť rozličné konflikty, záťažové situácie,
- naučiť sa identifikovať, vyjadrovať city, pretože schopnosť vyjadriť city je dôležitým predpokladom empatie a komunikácie,
- mať pozitívnu hodnotovú orientáciu, nachádzať kultúrny spôsob života a hodnotný zmysel života,
- vytvárať si vlastné filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života,
- zaujímať k týmto javom stanovisko a diskutovať o ňom, prípadne svoje názory a postoje v diskusii korigovať

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
OBČIANSKA NÁUKA**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31.08.2023

1. Charakteristika učebného predmetu

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakovi orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaní do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebapoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Predmet oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti psychológie, sociológie, politológie a práva, so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Oboznamuje so základným kategoriálno-pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia.

2. Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu (vyučovacie zámery):

Predmet náuka o spoločnosti sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní sociálnych, personálnych, spoločenských a občianskych kompetencií. Vede žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí, sebapoznávaniu a sebahodnoteniu
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- orientácii v politických a právnych faktoch tvoriacich rámec každodenného života,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerance,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- zvládnutí základného kategoriálno-pojmového aparátu filozofie,
- prezentovaniu filozofie a jej dejín ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratí zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.
- vytváraní si vlastných filozofických a etických názorov ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života,
- zaujímať k týmto javom stanovisko a diskutovať o ňom, prípadne svoje názory a postoje v diskusii korigovať,
- pozitívnej hodnotovej orientácii, nachádzajú kultúrneho spôsobu života a hodnotnému zmyslu života,
- byť prínosom pre ľudské spoločenstvo (v rodine, obci, regióne, štáte), nie záťažou pre spoločnosť,
- orientácii v estetických objektoch a umeleckých dielach na základe skúseností a zážitkov, mať vytvorené predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Individuálna alebo skupinová prezentácia riešenia modelovej situácie, prípadovej štúdie, simulovanej situácie. Panelová prezentácia, prezentácia v POWERPOINTE. Tvorba vlastného projektu.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet náuka o spoločnosti sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Základy psychológie pre stredné školy, Anna Okruhlicová, Miron Zelina, Vydavateľstvo LITERA – Bratislava 1997

Základy psychológie

Základy estetiky a etikety, Erich Mistrík, Slovenské pedagogické nakladateľstvo Bratislava

Základy práva a ochrana spotrebiteľa, Alexandra Krsková, Darina Krátka, Slovenské ped. nakladateľstvo Bratislava

Základy sociológie, Ján Sopóci, Bohumil Búzik, Slovenské pedagogické nakladateľstvo Bratislava

Základy politológie (Človek v politike), Rastislav Tóth, Slovenské pedagogické nakladateľstvo Bratislava

Dejiny filozofie, Ladislav Kiczko, Miroslav Marcelli, Erwin Waldschütz, Milan Zigo, Slov. ped. nakladateľstvo Bratislava

Obsahový a výkonový štandard - 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Základy kultivovaného spoločenského správania - všeobecné zásady spoločenského správania - prejavy spoločenského správania (kultúra pohybov, dialóg, konverzácia) - konkrétne správanie na verejnosti (škola, pracovisko, verejnosť a iné) - prístup k ľuďom, spoločenský cit a takt	➤ poznať všeobecné zásady spoločenského správania ➤ popísať konkrétne správanie na verejnosti (škola, pracovisko, verejnosť a iné)
2. Morálka a spoločnosť - morálka v spoločnosti (vznik, vývoj, morálne normy) - základné ľudské hodnoty a ich vzťah k spoločenským normám - medziľudské vzťahy v spoločnosti - morálne problémy súčasného človeka (ekológia, medicína, genetika a iné) - profesijná etika	➤ vysvetliť vznik, vývoj morálky v spoločnosti ➤ popísať základné ľudské hodnoty a ich vzťah k spoločnosti a medziľudské vzťahy v spoločnosti ➤ poznať morálne problémy súčasného človeka ➤ definovať pojem profesijná etika
3. Spoločenské aspekty rodiny - rodina a štát - právne postavenie rodiny v štáte, zásady rodinného práva - sociálna politika štátu vo vzťahu k rodine - morálna stránka rodinného života (vzťahy v rodine, práva a povinnosti členov rodiny) - ekonomické otázky rodiny, rodinné hospodárenie, rozpočet - príprava na uzavretie manželstva a založenie rodiny (morálna a právna stránka) - rodinné a manželské konflikty, ich riešenie a prevencia - predmanželské a manželské poradne	➤ vysvetliť pojmy rodina a štát ➤ vedieť právne postavenie rodiny v štáte, zásady rodinného práva ➤ popísať sociálnu politiku štátu vo vzťahu k rodine ➤ poznať ekonomické otázky rodiny, rodinné hospodárenie, rozpočet ➤ ovláda právnu a morálnu stránku uzavretia manželstva ➤ pozná možnosti riešenia rodinných a manželských konfliktov, ich riešenie a prevenciu

4. Človek – osobnosť - psychológia – veda o človeku a jeho psychike - psychika človeka, príčiny a spôsoby jej poznávania - vývin psychiky: úloha dedičnosti a prostredia - kvalita psychického života, jej perspektívy a obmedzenia pre človeka a spoločnosť - psychické schopnosti, inteligencia, nadanie - emócie a dynamika psychiky, vplyv emócií na výkonnosť človeka - psychické zdravie a stres - praktické využitie psychologických poznatkov	➤ vysvetliť pojem psychológia ➤ vie definovať pojem psychika človeka ➤ chápe vplyv dedičnosti a prostredia na vývin psychiky človeka ➤ charakterizuje psychické schopnosti, inteligenciu a nadanie a emócie ➤ dokáže prakticky uplatniť získané poznatky psychológie v bežnom živote
5. Človek – občan - vznik a podstata práva - ústava ako základný zákon demokratického štátu - Ústava SR (rozbor dokumentu) - odvetvia slovenského právneho poriadku - právo občianske - právo pracovné - právo sociálneho zabezpečenia - právo trestné - ľudské práva a základné slobody - listina základných práv a slobôd (rozbor dokumentu) - občan – spotrebiteľ - ochrana spotrebiteľa v SR	➤ chápe podstatu právneho poriadku ako základu demokratickej spoločnosti ➤ pozná obsah jednotlivých častí Ústavy SR ➤ pozná právne normy vymedzujúce občianske, pracovné a trestné právo ➤ ovláda základné ľudské práva a slobody a dbá na ich dodržiavanie ➤ je si vedomý svojich práv ako spotrebiteľa a dokáže správne postupovať pri ich uplatňovaní

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
BIOLÓGIA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý

Týždenný počet vyučovacích hodín:

v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet biológia poskytne v rámci štátneho programu stredoškolského vzdelávania (ISCED 3) základný **systém poznatkov o živej prírode, ako predpokladu formovania prírodovednej gramotnosti**. Poznanie zákonov, ktorými sa riadi živá príroda, je základom pre pochopenie jej fungovania ako celku a je dôležité pre formovanie citlivého vzťahu k nej. Toto poznanie je zároveň nevyhnutným predpokladom zodpovedného prístupu k celému okolitému svetu ako aj sebe samému.

Program je koncipovaný tak, aby bolo možné čo najviac využívať moderné didaktické formy, metódy a prostriedky, ktoré okrem maximálnej názornosti, podporujú samostatnosť a kreativitu žiakov pri práci s informáciami a rozvíjajú schopnosť poznatky aplikovať.

Obsah predmetu sa odvíja od jeho cieľov.

Prvý ročník (33 hodín) je zameraný na poznávanie **spoločných znakov, vlastností a prejavov živých organizmov**. Jednotlivé tematické celky približujú stavbu a organizáciu živých sústav, vysvetľujú podstatu procesov prebiehajúcich v organizmoch na všetkých úrovniach počnúc bunkou. Zdôrazňujú vzájomnú súvislosť medzi stavbou a funkciou orgánov, čoho výsledkom sú životné prejavy organizmov. Tento tematický okruh poskytne základné informácie dôležité pre pochopenie jednoty živej prírody. Jeho súčasťou sú praktické cvičenia, ktoré umožnia žiakom vyskúšať si a v praxi overiť teoretické poznatky rôznymi formami od klasických laboratórnych prác s prírodninami až po prácu s informáciami prostredníctvom IKT.

Svet živých organizmov v druhom ročníku (66 hodín) nadväzuje na poznatky základnej školy. Prostredníctvom vybraných informácií o základných skupinách rastlín, živočíchov a mikroorganizmov v ich prirodzenom prostredí a vo vzťahu k človeku, má žiakov motivovať a podnietiť ich záujem o ďalšie štúdium živej prírody. Východiskom je tematický celok „Život a voda“, kde vodný ekosystém slúži ako prostriedok pochopenia vzťahov medzi organizmami prostredím ako aj organizmami navzájom. Tematický celok „Špecializácia rastlín a živočíchov“ vysvetľuje možnosti a formy adaptácií organizmov na rôzne životné podmienky a poskytuje priestor pre projektové vyučovanie. Praktický význam poznatkov o živých organizmoch približuje tematický celok „Život s človekom“. Poznávanie rozmanitosti sveta živých organizmov završuje tematický celok „Mikrosvet“. Záver celej časti patrí systematickému prehľadu prebraných rastlín, húb a živočíchov.

2. Ciele učebného predmetu

Formovať ucelenú predstavu o rozmanitosti a jednote živej prírody, o javoch a procesoch, ktoré v nej prebiehajú, o zákonitostiach, ktorými sa riadia všetky živé organizmy.

Kompetencie:

- schopnosť vnímať živú prírodu ako hierarchicky usporiadaný, neustále sa meniaci, dynamický systém;
- schopnosť chápať vzájomné vzťahy medzi organizmami a ich prostredím;
- vedieť odlišovať zákonité príčiny biologických procesov od ich vonkajších prejavov;
- schopnosť hľadať v prírodných javoch a procesoch príčinnú súvislosť a tým podporovať logické myslenie;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;

Poznávať praktický význam živých organizmov pre život človeka.

Kompetencie:

- poznať najbežnejšie úžitkové a hospodársky významné druhy rastlín, húb a živočíchov;
- poznať možnosti využitia vlastností a životných prejavov organizmov v biotechnológiách;
- poznať nebezpečné a patogénne organizmy, ich účinok na ľudský organizmus, možnosti liečby, prevencie a poskytnutia prvej pomoci.

Rozvíjať zručnosti pri práci v teréne

Kompetencie:

- schopnosť pozorovať biologické objekty vo voľnej prírode;
- bezpečne manipulovať s bežným biologickým materiálom pri jeho zbere a spracovaní
- schopnosť pracovať s bežnými laboratórnymi pomôckami a prístrojmi pri poznávaní biologického materiálu.

Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení úloh a školských projektov najmä v oblasti ochrany živej prírody a zdravia človeka (samostatne alebo v skupinách).

Kompetencie:

- schopnosť vyhľadávať informácie o živej prírode v literatúre a informačných médiách, pracovať s informáciami;
- rozvíjať čitateľskú gramotnosť v oblasti odborného biologického textu;
- schopnosť tvorivo riešiť úlohy, poukazovať na príčiny problémov, navrhovať ich riešenia;
- schopnosť prakticky riešiť úlohy, interpretovať fakty a vyvodzovať závery;

- schopnosť pripraviť vlastné prezentácie a vystúpenia;
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce;
- schopnosť prezentovať vlastnú prácu, diskutovať, argumentovať, obhájiť vlastné stanovisko; rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

3. Hodnotenie výsledkov žiakov

Predmet biológia sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

4. Odporúčaná študijná literatúra

Biológia 2, Kolektív autorov, Vydavateľstvo: SPN - Mladé letá, s.r.o., 2008

Biológia a ekológia pre 2. roč. SPoŠ. 2. upr. vydanie, Gréserová, D., Holíková, K.: Bratislava: Príroda. 1996, ISBN: 80-07-00799-7

Biológia pre gymnáziá. 1. vydanie, Ušáková, K. – Hudák, J. – Krajčovič, J. – Seman, M.: Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1999, ISBN 80-08-02983-8

Malá encyklopédia biológie, Betina Vladimír a kol.: Obzor Bratislava, 1975

Maturita z biológie. 1. vydanie, Križan, J., Bratislava, Príroda. 2004, ISBN 80-07-01145-5

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
ZÁKLADNÉ ZNAKY A PREJAVY ŽIVÝCH SÚSTAV ➤ živá a neživá príroda, vlastnosti a prejavy organizmov ➤ životné prostredie a jeho zložky ➤ vzťah organizmu a prostredia ➤ základné typy ekosystémov ➤ spoločenstvo a populácia Pojmy: abiotické a biotické faktory, jedinec, druh, populácia, spoločenstvo, ekosystém, prírodné a kultúrne ekosystémy, vodné a suchozemské ekosystémy, potravné reťazce a siete. Mikrosvet	➤ poznať význam abiotických a biotických zložiek prostredia pre existenciu organizmov. ➤ charakterizovať pojem ekosystém. ➤ vedieť porovnať základné typy ekosystémov. ➤ vysvetliť rozdiel medzi druhom, populáciou a spoločenstvom. ➤ na príklade vybraného ekosystému vysvetliť potravné reťazce a siete. ➤ vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o vybranom prírodnom ekosystéme

➤ vírusy – charakteristika, rozdelenie, význam ➤ baktérie – charakteristika, rozdelenie, význam ➤ riasy – charakteristika, zástupcovia, význam ➤ huby – charakteristika, zástupcovia význam ➤ prvoky – charakteristika, zástupcovia význam ➤ mikroorganizmy a človek Pojmy: virológia, bakteriológia, vírus, bakteriofág, vírusy človeka (onkovírusy, retrovírusy, HIV, AIDS), profylaxia, rezistencia, antibiotiká. ➤ prehľad systému živej prírody (4 hod.) ➤ jednobunkovce ➤ rastliny ➤ huby ➤ živočíchy STAVBA A ORGANIZÁCIA TELA ŽIVOČÍŠ- NÝCH ORGANIZMOV ➤ bunková teória, veľkosť a tvar buniek ➤ základné štruktúry bunky, typy buniek ➤ stavba rastlinného tela – pletivá ➤ vegetatívne orgány – koreň, stonka, list ➤ generatívne orgány – kvet ➤ živočíšne tkanivá – typy, prehľad orgánových sústav ŽIVOTNÉ PREJAVY ORGANIZMOV ➤ metabolické procesy, premena látok a energie ➤ rastliny, asimilácia, disimilácia ➤ fotosyntéza, dýchanie ➤ živočíchy – spôsob výživy, trávenie, dýchanie ➤ transport látok, obehová sústava, vylučovanie ➤ rozmnožovanie, rast a vývin ➤ rozmnožovanie pohlavné a nepohlavné ➤ delenie buniek – mitóza, meióza ➤ pohlavné rozmnož. a životný cyklus – opelenie, oplodnenie ➤ ontogenéza rastlín ➤ pohlavné rozmnožovanie, rast a vývin živočíchov – formy ➤ oplodnenie – mimotelové, vnútorné ➤ ontogenéza – embryonálny a postembryonálny vývin	➤ charakterizovať vírusy z hľadiska spôsobu života. ➤ poznať najdôležitejšie ochorenia spôsobené vírusmi, prevencia, možnosti liečby. ➤ charakterizovať baktérie z hľadiska stavby. ➤ poznať najrozšírenejšie skupiny baktérií. ➤ uviesť najbežnejšie bakteriálne ochorenia, prevencia a možnosti liečby. ➤ charakterizovať jednobunkové riasy z hľadiska stavby a spôsobu života. ➤ charakterizovať mikroskopické huby z hľadiska stavby a spôsobu života. ➤ vymenovať najrozšírenejšie druhy mikroskopických húb, základné ochorenia ktoré spôsobujú, ich význam v prírode a pre človeka. ➤ charakterizovať prvoky z hľadiska stavby a spôsobu života. ➤ vymenovať najrozšírenejšie druhy prvokov, ich význam v prírode. ➤ poznať najbežnejšie ochorenia, ktoré spôsobujú prvoky, prevencia a liečba. ➤ poznať význam triedenia organizmov. ➤ vedieť zatriediť vybrané organizmy podľa charakteristických znakov. ➤ charakterizovať rastliny z hľadiska stavby ➤ charakterizovať bunky z hľadiska stavby a funkcie ➤ charakterizovať životné prejavy živých organizmov; ➤ objasniť žiakom metabolické procesy. ➤ naučiť žiakov zásadám rastu a vývinu rastlín a živočíchov. ➤ poznať spôsoby rozmnožovania rastlín a živočíchov ➤ vysvetliť zásady vplyvu človeka na rast a vývin rastlín a živočíchov.
---	--

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
ŽIVOT V SLADKÝCH VODÁCH ➤ planktón – zložky, význam ➤ bezstavovce sladkých vôd – základné morfológické znaky kmeňov, tried, spôsob života, zástupcovia, význam ➤ stavovce - základné morfológické znaky tried (ryby, obojživelníky), spôsob života, zástupcovia, význam Pojmy: fytoplanktón (sinice, riasy), zooplanktón (prvoky, drobné bezstavovce), prhlivce (polypovce), ploskavce, mäkkýše (ulitníky, lastúrníky), obrúčkavce (pijavice), článkonožce (kôrovce, hmyz), ryby tečúcich a stojatých vôd, obojživelní-	➤ poznať základné zložky zooplanktónu a fytoplanktónu. ➤ vysvetliť význam planktónu pre vodný ekosystém. ➤ na príklade vybraného zástupcu popísať vonkajšiu stavbu tela mnohobunkových rias. ➤ poznať najznámejšie vodné druhy z kmeňov bezstavovcov a tried stavovcov. ➤ vedieť popísať základné morfológické znaky jednotlivých kmeňov bezstavovcov a tried stavovcov. ➤ vedieť porovnať spoločné a rozdielne morfológické znaky vodných bezstavovcov. ➤ vysvetliť prispôbenie organizmov životu vo vod-

ky (žaby, mloky).

ŽIVOT V MORI

- morské riasy- stavba tela, zástupcovia, význam
 - morské bezstavovce - základné morfológické znaky kmeňov/tried, spôsob života, zástupcovia, význam
 - morské stavovce – základné morfológické znaky tried (drsnokožce, ryby, plazy, cicavce) spôsob života, zástupcovia, význam
- Pojmy:** stielka, hubky, prhlivce (medúzy, sasan-ky, koraly), mäkkýše (lastúrniky, hlavonožce), článkonožce (morské kôrovce), ostnatokožce (hviezdovky, ježovky, holotúrie), drsnokožce (žraloky, raje), morské ryby, cicavce, adaptácia, kontaminácia,

ŽIVOT PRI VODE

- **Rastliny**
- vodné rastliny -významní zástupcovia
- rastliny lužných lesov, mokradí a močiarov – významní zástupcovia
- výtrusné rastliny – charakteristika, zástupcovia
- semenné rastliny – charakteristika
- nahosemenné a krytosemenné rastliny - porovnanie
- dvojklíčnolistové a jednoklíčnolistové rastliny – porovnanie, zástupcovia
- **Pojmy:** výtrus, stielka, cievnaté rastliny, kvet, piestik, tyčinka, vajíčko, peľ, semeno, plod, fotosyntéza

Živočíchy

- bezstavovce žijúce pri vode – významní zástupcovia (prehľad)
 - stavovce žijúce pri vode - významní zástupcovia (prehľad)
 - plazy, vtáky, cicavce –základné morfológické znaky tried, spôsob života, zástupcovia, význam
 - význam živočíchov žijúcich pri vode pre vodný ekosystém
- Pojmy:** plazy (hady, jašterice, korytnačky), vtáky - (plávajúce, potápavé, brodivé), cicavce, plavacie blany, masťné perie, tukové žľazy, sršť, etológia (dvorenie, starostlivosť o mláďatá, hniezdenie, ochrana, komunikácia živočíchov, migrácia a pod.).

Vysokohorské spoločenstvá

- vysokohorské prostredie – charakteristika životných podmienok
- rastliny – významní zástupcovia
- živočíchy -významní zástupcovia
- **Pojmy:** biotop, adaptácia na faktory prostredia,

nom prostredí.

- na príklade vybraných zástupcov demonštrovať postavenie bezstavovcov v potravinovom reťazci vodných ekosystémov.
- poznať možnosti druhovej ochrany a význam stavovcov vodných ekosystémoch.
- poznať nebezpečenstvo kontaminácie vôd a jeho dôsledky na vodné organizmy.
- vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o ekologickom a hospodárskom význame vybraných zástupcov zooplanktónu, fytoplanktónu, vodných bezstavovcov a stavovcov.

- poznať najznámejšie druhy vodných a pobrežných rastlín – byliny a dreviny.
- vedieť zatriediť a porovnať výtrusné a semenné, nahosemenné a krytosemenné, dvojklíčnolistové a jednoklíčnolistové rastliny.
- poukázať prostredníctvom konkrétnych zástupcov na zákonom chránené druhy rastlín.
- vedieť vysvetliť prispôbenie rastlín životu vo vode a jej okolí
- prostredníctvom konkrétnych zástupcov demonštrovať postavenie vodných a pobrežných rastlín v ekosystéme.
- vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať zaujímavosti zo života vodných rastlín.
- vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o drevinách lužných lesov, o porastoch mokradí, močiarov a pod.
- poznať významné druhy plazov, vtákov a cicavcov žijúcich pri vode.
- vedieť popísať základnú morfológickú stavbu tela, spoločné a rozdielne znaky plazov, vtákov a cicavcov.
- poznať formy prispôbenia sa plazov, vtákov a cicavcov životu pri vode .
- na príklade vybraných zástupcov demonštrovať postavenie vybraných druhov plazov, vtákov a cicavcov v potravinovom reťazci.
- poznať možnosti druhovej ochrany a význam stavovcov pre vodné ekosystémy.
- vedieť vysvetliť rozdiel medzi vtákmi plávajúcimi, brodivými a potápavými.
- charakterizovať špecifické formy správania sa vtákov počas rôznych ročných období.
- Vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať formy správania sa vtákov a cicavcov.

- charakterizovať abiotické faktory vysokohorského prostredia.
- poznať významné druhy vysokohorských rastlín a živočíchov .
- vysvetliť adaptáciu organizmov na špecifické pod-

ekologická valencia, tolerancia, minimum, optimum, maximum, bioindikátor, kozmopolitný organizmus, endemit, relikť.

Život v extrémnych podmienkach

- námety na samostatné práce žiakov:
- za polárnym kruhom.
- v púšti.
- hlboko v mori.
- v sladkej aj slanej vode.
- v jaskyni.
- v pôde. a pod.

Život na úkor iných – parazity

- parazitizmus a jeho formy
- parazitické rastliny
- huby - spôsoby parazitizmu, vybraní zástupcovia
- prvoky - spôsoby parazitizmu, vybraní zástupcovia
- živočíchy - spôsoby parazitizmu, vybraní zástupcovia
- cesty nákazy, liečba a prevencia
- **Pojmy:** heterotrofia, saprofyt, parazit, poloparazit, holoparazit, endoparazit, ektoparazit, hostiteľ, medzihostiteľ, životný cyklus, prevencia, parazitárne ochorenie.

RASTLINY A HUBY V SLUŽBÁCH ČLOVEKA

- rastliny ako potrava – hospodársky významné čelade, základná charakteristika, zástupcovia, význam
- koreniny a pochutiny -základná charakteristika, zástupcovia, význam
- liečivá a drogy - základná charakteristika, zástupcovia, význam
- krmoviny - hospodársky významné čelade, základná charakteristika, zástupcovia, význam
- okrasné rastliny parkov a záhrad (stromy, kry a byliny – vybrané druhy)
- izbové rastliny – vybrané druhy
- priemyselné využitie rastlín a húb
- **Pojmy:** dvojkľúčolistové - ružovité, bôbovité, kapustovité, k ľuľkovité, mrkvovité, makovité, lipovité, čajovníkovité a pod., jednokľúčolistové – lipnicovité, ľaliovité, kvasinky, plesne, vyššie huby, bielkoviny, cukry, tuky, vitamíny, vláknina, liečivo, jed, droga, fytotherapia

ŽIVOČÍCHY V SLUŽBÁCH ČLOVEKA

- podmienky chovu hospodársky významných druhov živočíchov.
- význam hospodársky významných druhov živočíchov pre človeka (hmyz, dobytok, hydina a pod.)
- pomocníci - v poľnohospodárstve, športe, zdravotníctve a pod.
- spoločníci v domácnosti (akvaristika, teraristika, chov exotických vtákov, hlodavcov, mačiek, psov a pod.)

mienky života.

- poukázať na význam endemitov a reliktovo vybranom ekosystéme.
- vedieť opísať špecifické životné podmienky v rôznych biotopoch.
- vedieť vyhľadať a spracovať informácie o živote v rôznych typoch prostredia.
- pripraviť a prezentovať žiacke samostatné práce a projekty.
- spolupracovať v skupinách pri práci na projektoch.

- vysvetliť podstatu parazitizmu
- porovnať rôzne typy parazitizmu
- charakterizovať vybrané druhy rastlinných poloparazitov a parazitov
- charakterizovať vybrané druhy parazitických húb, prvokov a živočíšnych parazitov.
- poznať význam parazitov pre zdravie človeka
- vysvetliť úlohu hostiteľa a medzihostiteľa v životnom cykle parazita
- vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o možnostiach nákazy, liečenia a prevencie parazitárnych ochorení.

- poznať hospodársky významné druhy rastlín a húb, ktoré slúžia ako potrava, koreniny a pochutiny
- poukázať prostredníctvom vybraných zástupcov na význam rastlín pre ich nutričné hodnoty, racionálnu výživu, vplyv na imunitu a pod.
- poznať hospodársky významné a voľne rastúce druhy rastlín, ktoré slúžia ako liečivá – drogy
- vysvetliť negatívny dopad jedov na ľudský organizmus.
- poukázať na význam fytotherapie
- poznať hospodársky významné druhy rastlín, ktoré slúžia ako krmoviny.
- poznať vybrané druhy okrasných rastlín záhrad a parkov
- poznať vybrané druhy izbových rastlín
- poznať priemyselné využitie rastlín a húb
- poznať a vysvetliť dôsledky nesprávneho postupu pri pestovaní a skladovaní hospodársky významných rastlín
- vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o využití rastlín a húb človekom
- poznať hospodársky významné druhy živočíchov, ich spôsob života a využitie
- poznať zástupcov živočíchov, ktorí uľahčujú človeku jeho činnosti v rôznych oblastiach
- poznať zástupcov živočíchov, ktorí slúžia človeku ako spoločníci
- vysvetliť rozdiely v spôsobe života voľne žijúcich a domestikovaných živočíchov
- vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie

Adaptácia na život v ľudských sídlach

- neželaní spoločníci v domácnosti (plesne, článkonožce, hlodavce)
- živočíchy záhrad a polí (bezstavovce, stavovce)
- živočíchy v ľudských sídlach (bezstavovce, stavovce)
- živočíchy a urbanizácia

Pojmy: deratizácia, dezinfekcia, premnoženie, monokultúra, škodcovia, biologická rovnováha, prenos ochorení, spevavce

DEDIČNOSŤ A PREMENLIVOSŤ

- genetika, dedičnosť, premenlivosť – základné pojmy.
- základy bunkovej dedičnosti, chromozómy
- dedičnosť eukaryotických a prokaryotických buniek
- Mendelove pravidlá dedičnosti, Mendelové zákony
- monohybridizmus, dihybridizmus, neúplná dominancia.
- dedičnosť a pohlavie, chromozómové určenie pohlavia
- nukleové kyseliny – DNA, RNA
- genetický kód.
- nededičná a dedičná premenlivosť
- premenlivosť - mutácie
- genetika človeka, metódy
- choroby.
- dedičnosť a premenlivosť
- cvičenie - riešenie úloh z genetiky
- cvičenie - Mendelove zákony (kríženie)

cie o spôsobe života a podmienkach chovu hospodársky významných druhov, spoločníkov a pomocníkov

- vysvetliť spôsoby adaptácie živočíchov na život v ľudských sídlach a domácnostiach
- poznať najbežnejšie druhy organizmov, ktoré sa druhotne adaptovali na život s človekom
- poukázať na ich negatívnu činnosť v domácnostiach
- poukázať na dôležitosť správneho skladovania a spracovania potravín
- poukázať na rôzne spôsoby boja človeka proti neželaným organizmom v domácnosti
- poznať regionálne významné druhy vtákov a cicavcov ktoré žijú v blízkosti človeka
- poukázať na význam vtákov a cicavcov pre udržanie biologickej rovnováhy v záhradách a ovocných sadoch
- poznať príčiny premnoženia škodcov
- na konkrétnych príkladoch demonštrovať negatívny dopad spolunažívania človeka a niektorých živočíchov žijúcich v blízkosti ľudských obydli na zdravie človeka.
- poznať nebezpečenstvo voľnej migrácie vtákov z hľadiska prenosu infekčných ochorení
- vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o konkrétnych príkladoch negatívneho vplyvu urbanizácie, ľudských zásahov do prírody a zmenách správania sa zvierat.
- objasniť základy genetiky a jej využitie v poľnohospodárskej praxi;
- poukázať na využitie Mendelových zákonov pri množiteľskej práci (nové odrody)

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
CHÉMIA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín.

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet chémia v rámci štátneho programu (ISCED 3), ako súčasť vzdelávacej oblasti Človek a príroda, poskytuje študentom vhodne vybranými poznatkami zo všeobecnej, anorganickej a organickej chémie didaktický systém poznatkov o chemických látkach a ich premenách. Obsah učiva tvoria predovšetkým poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa študenti stretávajú v bežnom živote. V obsahu učiva sú v dostatočnej miere zastúpené aj poznatky, ktoré umožňujú študentom chápať význam chemickej vedy a chemického priemyslu pre spoločnosť a prírodu.

Východisko pre poznatky o vlastnostiach anorganických a organických látok a ich premenách tvoria všeobecne platné, teoretické poznatky a vzťahoch medzi štruktúrou a vlastnosťami látok a poznatky o zákonitostiach chemických reakcií.

2. Všeobecné ciele učebného predmetu

Cieľom vyučovania chémie je v maximálne možnej miere prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva chémie. Cieľom vyučovania chémie nie je osvojenie si veľkého množstva izolovaných, encyklopedických poznatkov o anorganických a organických látkach, a ich chemických reakciách, ale predovšetkým formovanie a rozvoj tvorivých schopností študentov.

Študenti sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v prírode, v bežnom živote a technickej praxi.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky; musia byť žiakom vopred oznámené,
- krátke, niekoľkominútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva žiakov, minimálne s 60% účasťou
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov,
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh

5. Odporúčaná študijná literatúra

CHÉMIA B pre 1. ročník trojročných učebných odborov SOU, Blažek J., Očkayová V.:
Chémia pre 1., 2., 3. ročník stredných odborných učilíšť, Čípera J., Blažek J., Beneš P.

Obsahový štandard	Výkonový štandard
➤ Obsah a význam chémie, rozdelenie chémie ZMESI A ROZTOKY ➤ Zmesi a čisté látky ➤ Roztoky, rozpustnosť látok ➤ Zloženie roztokov ➤ Časticové zloženie látok, periodická sústava ZLOŽENIE A ŠTRUKTÚRA ATÓMOV ➤ Jadro atómu. ➤ Elektrónový obal ➤ Protónové a nukleónové číslo, izotopy a izobary ➤ Chemické prvky - názvy a symboly PERIODICKÁ SÚSTAVA PRVKOV ➤ Laboratórna práca ➤ Látkové množstvo, mólová hmotnosť ➤ Chemická väzba, elektronegativita ➤ Kovalentná, iónová a kovová väzba ➤ Vplyv chemickej väzby na vlastnosti látok CHEMICKÉ NÁZVOSLOVIE ➤ Oxidačné číslo a jeho určenie ➤ Názvoslovie oxidov a hydroxidov ➤ Názvoslovie kyselín a solí ZÁKLADY CHEMICKÉHO DEJA ➤ Charakteristika chemického deja ➤ Termochémia, reakčná kinetika ➤ Acido-bázické deje ➤ Oxidačno-redukčné deje ➤ Významné prvky a ich zlúčeniny ➤ Vodík ➤ Kyslík, voda ➤ Dusík a uhlík ➤ Síra, železo ZÁKLADY ORGANICKEJ CHÉMIE ➤ Charakteristika organickej chémie ➤ Alkány, alkény a alkíny ➤ Prírodné látky - charakteristika a rozdelenie ➤ Prírodné a priemyselné hnojivá ➤ Liečivá a lieky ➤ Zhrnutie učiva, opakovanie.	➤ uvedomiť si význam chémie ➤ naučiť sa rozdelenie chemických vedných odborov ➤ naučiť sa rozlišovať zmesi a látky ➤ poznať postup prípravy roztokov ➤ vedieť zloženie roztokov ➤ naučiť sa časticové zloženie látok ➤ naučiť sa prvky periodickej sústavy ➤ ozrejmiť periodickú sústavu prvkov ➤ spoznať štruktúru a zloženie atómu ➤ vedieť charakterizovať atóm ➤ poznať číselné údaje atómov ➤ vedieť charakterizovať protónové, nukleónové číslo ➤ charakterizovať izotopy a izobary ➤ vedieť vymenovať a písať názvy chemických prvkov, vedieť ich rozdeliť do jednotlivých skupín ➤ spoznať fyzikálne vlastnosti prvkov ➤ vedieť, čo je to väzba a jej druhy ➤ poznať vplyv chemickej väzby, vysvetliť elektronegativitu ➤ vedieť vysvetliť kovalentnú, iónovú a kovovú väzbu chemických látok ➤ vedieť vysvetliť vplyv chemickej väzby na vlastnosti látok ➤ upevniť si názvoslovie chemických zlúčenín ➤ vedieť, čo je oxidačné číslo a ako ho určiť ➤ vedieť pomenovať oxidy, hydroxidy ➤ vedieť názvy kyselín a solí ➤ vedieť charakterizovať chemický dej ➤ poznať zákonitosti kinetiky ➤ oboznámiť sa s acido - bazickými dejmi ➤ oboznámiť sa s oxidačno-redukčnými dejmi ➤ vedieť charakterizovať významné prvky a ich zlúčeniny ➤ vedieť využitie vodíka a kyslíka ➤ vedieť využitie dusíka a uhlíka ➤ vedieť využitie síry a železa ➤ oboznámiť sa so základmi organickej chémie ➤ vedieť definovať – alkány, alkény, alkíny ➤ vedieť charakterizovať a rozdeliť prírodné látky ➤ spoznať dôležitosť živín ➤ oboznámiť sa s dôležitými liečivami, liekmi ➤ upevniť učivo

UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU MATEMATIKA

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“. Na vytvorenie predmetu sme integrovali obsahové štandardy, ktoré sú určené v ŠVP. Sú to nasledovné obsahové štandardy: operácie s reálnymi číslami, výrazy a ich úpravy, riešenie rovníc a nerovníc, funkcie, planimetria, výpočet povrchov a objemov telies, štatistika. Na predmet matematika v ŠVP bola vyčlenená len jedna hodina, ale v ŠKVP sme disponibilné hodiny využili na posilnenie predmetu matematiky. Obsahové štandardy sme rozšírili o okruh štatistika. Vzhľadom na budúcu profesijnú orientáciu žiakov sa snažíme zabezpečiť aby i v oblasti matematiky žiaci získali dostatok poznatkov potrebných pre ich špecializáciu, pre uplatnenie sa v pracovnom živote / napr. štatistika/.

Matematické vzdelávanie v odbornom školstve má svoje významné miesto, nakoľko v jednotlivých odboroch plní po pri funkcii všeobecného vzdelávania aj prípravnú funkciu pre odbornú zložku vzdelávania.

Predmet matematika svojim obsahom nadväzuje na učivo ZŠ, rozvíja, rozširuje a prehĺbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov. Predmet je súčasne spojivom s odbornými predmetmi, napr. popis grafov využijú v predmete ekonomika, premenu jednotiek, percentá v predmete hospodárske výpočty ako aj v rámci odborného výcviku, spracovanie štatistických údajov pre bežnú potrebu človeka, využitie IKT.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania matematiky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru. Nový prístup vníma žiaka ako jedinečnú osobnosť, berie do úvahy jeho schopnosti, potreby a záujmy..

V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie interpersonálne a intrapersonálne, spôsobilosti tvorivo riešiť problémy, spôsobilosti využívať informačné technológie. Dôležitou súčasťou tohto procesu je to, aby sa absolvent školy vedel učiť a mohol pokračovať vo vzdelávaní v nadstavbovom štúdiu, prípadne v rámci celoživotného vzdelávania. Rovnako dôležité je aj to, aby dokázal reálne zhodnotiť svoje slabé stránky (a mal motiváciu zlepšovať sa) a silné stránky (ktoré môže využiť pre svoje ďalšie životné smerovanie). Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehĺbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Výučba bude prebiehať v tradičnej učebni a v odbornej učebni výpočtovej techniky.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery):

Cieľom vyučovania matematiky na všetkých stupňoch vzdelávania je získanie pozitívneho vzťahu k matematike. Hlavným cieľom matematiky na SOŠ je poskytnúť žiakovi matematický základ – vedomosti a zručnosti potrebné pre úspešné zvládnutie odborných predmetov príslušného učebného odboru. Absolvent učebného odboru by mal nadobudnúť vedomosti z oblasti algebry, planimetrie, stereometrie, kombinatoriky a štatistiky. Pri zvládaní učiva matematiky by sa mal oboznámiť

a naučiť narábať s dostupnými informačnými technológiami.

Študent si osvojí pojmový aparát, vzťahy a súvislosti, niektoré postupy a činnosti pri riešení úloh z praxe. Naučí sa využívať výpočtovú techniku pri riešení matematických úloh (v závislosti od možností školy). Naučí sa logicky myslieť, argumentovať a tvorivo pristupovať k riešeniu problémov a prezentácii svojich úvah a postupov.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky musia byť žiakom vopred oznámené,
- krátke, niekoľkominútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60 %-ná účasť žiakov,
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov,
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 1. časť, Emila Calda, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 2. časť, Oldřich Odvárko, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 3. časť, Oldřich Odvárko, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 4. časť, Oldřich Petránek, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 5. časť, Jana Kolouchová, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 6. časť, Oldřich Odvárko, SPN, Bratislava

Matematika pre študijné odbory SOŠ a SOU 7. časť, Vladimír Huřka, SPN, Bratislava

Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a študijné odbory SOU 1. časť, František Jirásek, SPN, Bratislava

Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a študijné odbory SOU 2. časť, František Jirásek, SPN, Bratislava

Matematika pre dvojročné a trojročné učebné odbory SOU 1. časť, J.Barták-Š. Bojtár-J.Kepka, SPN, Bratislava

Matematika pre dvojročné a trojročné učebné odbory SOU 2. časť, J.Barták-Š. Bojtár-J.Kepka, SPN, Bratislava

Obsahový a výkonový štandard- 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Operácie s reálnymi číslami, mocniny odmocniny ➤ <i>Zhrnutie, prehĺbenie a doplnenie učiva zo ZŠ</i> ➤ Teória čísel, číslo, číslica (cifra), ciferný súčet, prvočíslo ➤ Znak deliteľnosti, rozklad na súčin prvočiniteľov, násobok, deliteľ, najmenší spoločný násobok, najväčší spoločný deliteľ, nesúdeliteľné čísla ➤ Prirodzené čísla, celé čísla, racionálne čísla, iracionálne čísla, reálne čísla, zaokrúhľovanie čísel ➤ Percentá, úrok, istina ➤ Číselná os, znázorňovanie reálnych čísel na číselnej osi ➤ Absolútna hodnota reálneho čísla, usporiadanie reálnych čísel ➤ Zlomky (čitateľ, menovateľ, spoločný menovateľ, základný tvar zlomku, zmiešaný zlomok, hlavná zlomková čiara), desatinný rozvoj (konečný, nekonečný, periodický) ➤ Mocnina, odmocnina, exponent a základ mocniny ➤ Konštanta, premenná, výraz, obor definície výrazu, rovnosť výrazov, hodnota výrazu ➤ Mnohočlen, početové operácie s mnohočlenmi,	➤ Zoznámiť sa s množinou všetkých reálnych čísel. Poznať všetky podmnožiny reálnych čísel (iracionálne, racionálne, celé, prirodzené čísla) ➤ Rozoznať pojmy číslo a číslica (cifra), ciferný súčet, skrátene a rozvinutý zápis v desiatkovej sústave ➤ Rozoznať pojmy prvočíslo, zložené číslo, vedieť určiť delitele a násobky čísel, poznať kritéria deliteľnosti číslami 2,3,4,5,6,9,10,12,100 ➤ Poznať základné vlastnosti reálnych čísel a operácie s nimi; zaokrúhľovať čísla; počítat s percentami ➤ Aplikovať početové operácie v N, Z, Q. ➤ Na konkrétnych číslach rozoznať konečný a nekonečný desatinný rozvoj reálneho čísla, nekonečný periodický rozvoj ➤ Riešiť úlohy s mocninami s prirodzeným a celočíselným exponentom ➤ Vedieť zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$, kde $n \in Z$, $1 \leq a < 10$ a vedieť v tomto tvare vykonávať matematické operácie (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie) ➤ Vedieť počítat s odmocninami ako s mocninami s racionálnym exponentom ➤ Chápať pojem absolútnej hodnoty, vedieť ju znázorniť na

delenie mnohočlena dvojčlenom, vynímanie spoločného činiteľa pred zátvorku, úprava na súčin, použitie vzorcov $(a \pm b)$; $a^2 - b^2$. 2. Planimetria ➤ Symbolické zápisy trojuholníkov, zhodnosť trojuholníkov, osová a stredová súmernosť, riešenie pravouhlého trojuholníka. ➤ Obvod a obsah mnohouholníkov, obvod a obsah mnohouholníkov s využitím Pytagorovej vety a trigonometrie. ➤ Štvoruholník, štvorec, rovnobežník, obdĺžnik, kosostvorec, kosodĺžnik, lichobežník. ➤ Kružnica a kruh, prvky kruhu a kružnice, časti kruhu a kružnice (medzikružie, kruhový výsek, kruhový odsek	číselnej osi, určiť absolútnu hodnotu reálneho čísla a riešiť jednoduché príklady s absolútnou hodnotou ➤ Vyjadriť slovami obsah jednoduchého textu zapísaného matematickou symbolikou ➤ Vedieť upraviť výraz pomocou vzorcov $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ ➤ Vysvetliť pojem planimetria. ➤ Vymenovať a načrtnúť základné rovinné útvary. ➤ Mať základné poznatky o trojuholníku, definovať Pytagorovu vetu. ➤ Pochopiť osovú a stredovú súmernosť, zhodnosť trojuholníkov. ➤ Zadefinovať goniometrické funkcie, využívať ich pri riešení úloh v pravouhlom trojuholníku. ➤ Definovať obvod a obsah mnohouholníkov. ➤ Vedieť rozlíšiť jednotlivé prvky kruhu a kružnice. ➤ Vedieť riešiť slovné úlohy.
--	--

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Výrazy a ich úpravy ➤ Člen výrazu, početové výkony s výrazmi (absolútna hodnota, sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, početové úkony so zátvorkami vo výrazoch, vynímanie pred zátvorku). ➤ Rozklad podľa vzorcov. ➤ Druhá mocnina dvojčlena. ➤ Lomené výrazy, početové operácie s lomenými výrazmi ➤ Úpravy výrazov z odbornej praxe. 2. Rovnice a nerovnice ➤ Úpravy rovníc. ➤ Lineárne rovnice, zložitejšie lineárne rovnice, sústava lineárnych rovníc ➤ Lineárne nerovnice, zložitejšie lineárne nerovnice, sústava lineárnych nerovnic ➤ Kvadratické rovnice, vzorec na výpočet koreňov kvadratickej rovnice, diskriminant kvadratickej rovnice. ➤ Vyjadrenie neznámej zo vzorca ➤ Vyjadrenie podmienok slovnej úlohy, zostavenie rovnice pomocou tabuľky	➤ Definovať hodnotu výrazu ➤ Poznať základné vlastnosti reálnych čísel ➤ Ovládať operácie s reálnymi číslami; zaokrúhľovať čísla; ➤ Pochopiť rozklad podľa vzorcov, druhú mocninu dvojčlena ➤ Chápať lomené výrazy a operácie s nimi ➤ Zdôvodniť a porovnať postup pri riešení úloh podľa daných vzorcov ➤ Pochopiť použitie výrazov v odbornej praxi ➤ Vedieť upraviť rovnice. ➤ Pochopiť riešenie lineárnych rovníc a sústavy lineárnych rovníc ➤ Rozlíšiť riešenie lineárnych nerovnic od lineárnych rovníc ➤ Definovať kvadratické rovnice ➤ Vedieť vypočítať koreň a diskriminant kvadratickej rovnice ➤ Pochopiť vyjadrenie neznámej zo vzorca ➤ Ovládať vyjadrenie podmienok slovnej úlohy a zostavenie rovnice pomocou tabuľky

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

1. Stereometria ➤ Telesá, sieť telesa ➤ Povrch a objem telesa (kocka, kváder, hranol, valec, ihlan, zrezaný ihlan a kužeľ) ➤ Guľa a guľová plocha, časti gule a guľovej plochy, výpočet objemu	➤ Pochopiť rozdiel medzi rovinným útvarom a priestorovým telesom ➤ Vedieť nakresliť sieť telies: kocka, kváder, valec, ihlan, kužeľ ➤ Definovať kocku, kváder, valec, ihlan, kužeľ, guľu a jej časti ➤ Počítať objemy a povrchy jednotlivých telies ➤ Vedieť rozlíšiť časti gule a guľovej plochy ➤ Pochopiť výpočet objemu zložených telies
--	---

- Zložené telesá

2.Štatistika

- Štatistický súbor, štatistická jednotka, štatistický znak (kvalitatívny, kvantitatívny), rozsah súboru absolútna a relatívna početnosť.
- Aritmetický a vážený priemer, vlastnosti
- Modus, medián, rozptyl, smerodajná odchýlka, relatívna početnosť
- Určiť štatistický súbor, štatistickú jednotku, štatistický znak na jednotlivých príkladoch
- Určiť rozsah daného štatistického súboru
- Urobiť triedenie štatistického súboru podľa kvalitatívneho alebo kvantitatívneho znaku
- Tabuľkovo spracovať početnosť, relatívnu početnosť aj v percentách
- Určiť modus, medián, vypočítať aritmetický priemer, rozptyl a smerodajnú odchýlku
- Interpretovať štatistické výstupy tabuľkovo a graficky
- Vyhodnotiť štatistický súbor využitím výpočtovej techniky tak , aby po zmene počtu premenných zrealizoval prepočet automaticky

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
INFORMATIKA**

Škola	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 3. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa žiaci oboznámia so základnými pojmami informatickej vedy pretransformovanými do didaktického systému a oboznámia sa s prácou na počítači. Naučia sa ovládať prostredie tých počítačových programov na základnej používateľskej úrovni, ktoré využijú pri svojom učení, resp. v praxi.

Dôraz sa kladie na činnostný a objavovací spôsob nadobúdania poznatkov, cez praktickú činnosť objavovať zovšeobecnenia a zákonitosti.

Pri výbere úloh sú využité medzipredmetové vzťahy, vedomosti a oblasť záujmu žiakov.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Cieľom vyučovania informatiky je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a v pochopení toku informácií v počítačových systémoch. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. Oblasť informatiky zaznamenala mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi

Priebežné overovanie vedomostí žiakov pri práci na zadanych úlohách.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- na hodnotení samostatných prác vypracovaných žiakmi
- na hodnotení prezentácie získaných informácií
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách

Predmet informatika sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Informatika pre stredné školy, Kalaš, I. a kol, SPN Bratislava,

Základy PC, Windows, Office (2010, 2016, 2019),

Informatika pre stredné školy, práca s Internetom, Jašková L., Šnajder L., Baranovič R., SPN Bratislava,

Interné brožúry Hardvér, Windows 10, Office 2010 / 2016 / 2019

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Bezpečnosť a hygiena pri práci ➤ Ergonómia a fyziológia práce ➤ Organizácia práce v učebni	➤ oboznámiť sa so zásadami a pravidlami práce v učebni
2. Informácie okolo nás ➤ Využitie jednoduchých aplikácií, napr. textový a grafický ➤ Encyklopedická aplikácia (napr. encyklopédie na CD-Rom) ➤ Aktivity zamerané na hľadanie informácií (spoznať rôzne informácie)	➤ vedieť, pochopiť, že pomocou vhodných aplikácií sa dajú spracovávať údaje najrôznejších typov ➤ interpretovať a analyzovať informáciu z jednej aplikácie, ktorá je naplnená údajmi
3. Počítačové systémy ➤ Charakteristika jednotlivých častí počítača, vnútro počítača ➤ Vstupné zariadenia počítača ➤ Výstupné zariadenia počítača ➤ Spustenie a ukončenie programov, uloženie vlastného súboru	➤ oboznámiť sa so základnou terminológiou IT na informatívnej úrovni ➤ spoznať a uvedomiť si limity súčasného technického vybavenia ➤ informatívne sa oboznámiť s obsluhou počítača a jeho prídavnými zariadeniami
4. Práca s textom – WORD Popis okna, panel nástrojov Otvorenie a uloženie dokumentu Písanie a úprava textu Oprava textu Práca s blokom – (kopírovanie, presun) Používanie panelov nástrojov, formátovanie písma Formátovanie odsekov – typy zarovnaní Odrážky a číslovanie Vytvorenie tabuľky Vkládanie objektov Vytvorenie plagátu	➤ chápať význam využitia programu MS WORD ➤ samostatne spustiť a ukončiť program ➤ vedieť napísať text a upraviť ho podľa predlohy ➤ opraviť chyby v texte ➤ ovládať prácu s blokmi textu ➤ zapnúť, vypnúť a používať panely nástrojov ➤ ovládať prácu so základnými ponukami v paneli Formát písma ➤ ovládať aké typy zarovnávaní poznáme, ako sa robia odseky, ovládať prácu s odrážkami a číslovaním ➤ ovládať tvorbu jednoduchých tabuliek ➤ vedieť upraviť tabuľku, zmeniť veľkosť buniek, podfarbenie... ➤ nadobudnúť zručnosť vkládania jednoduchých objektov ➤ vytvoriť plagát
5. Práca v programe EXCEL Základné pojmy Popis okna a panel nástrojov Zadávanie obsahu buniek – text, čísla Zadávanie hodnôt, dátumu, času Oprava obsahu buniek Práca s blokom Vkládanie a mazanie buniek Tvorba jednoduchého vzorca Tvorba funkcií Tvorba grafov Kreslenie a zmena písma v grafe Kreslenie a úprava objektov Samostatná práca	➤ spoznať prostredie programu Excel ➤ zadať požadované údaje do jednotlivých buniek ➤ opraviť nesprávne zadaný obsah v bunke ➤ označiť a upraviť blok tabuľky ➤ vytvoriť/vymazať bunku ➤ vytvoriť jednoduché vzorce pre základné matematické operácie ➤ správne zadať údaje a vytvoriť graf ➤ vo vytvorenom grafe zmeniť písmo, upravovať graf
6. Práca v programe PowerPoint Práca so snímkami Typy textu Postupy pre vloženie textu	➤ spoznať prostredie programu PowerPoint ➤ vybrať ľubovoľnú snímku a zadať pre dokument alebo jeho časť ➤ vkladať text ➤ vkladať rozličné objekty do textu (obrázky, tabuľky, gra-

Vkladanie ďalších objektov	fy...)
Animácie	➤ vytvoriť animáciu
Spustenie a tlač prezentácie	➤ spustiť prezentáciu
Samostatná práca	

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 60 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor na realizáciu a uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy, športovej činnosti a pohybových aktivít v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizačným ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti, v prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím princípy úpravy zdravotných porúch. Získa vedomosti a zručnosti o zdravotnej a výkonnostne orientovanej zdatnosti a telovýchovných činnostiach z viacerých druhov športových disciplín. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, k zorientovaniu sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a ich prevencii, k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa. Na jednotlivých stupňoch vzdelávania postupne získaný komplex predmetových a kľúčových kompetencií spolu s osvojenými telovýchovnými a športovými zručnosťami by sa mal takto stať v konečnom dôsledku súčasťou jeho životného štýlu a výrazom jeho životnej filozofie. Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky, postoje, schopnosti a zručnosti o pohybe, športe, zdraví a zdravom životnom štýle, ktoré sú utvárané prostredníctvom realizovaných foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy, zdravotnej telesnej výchovy alebo formou integrovanej telesnej a športovej výchovy.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej výchovy a zo športu (šport v chápaní akejkoľvek pohybovej aktivity v zmysle Európskej charty o športe z roku 1992), utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie. Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci:

- porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie;
- osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím;
- vedeli aplikovať a napláňovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti;
- porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizačných ochorení;
- boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športovej činnosti pre iných;
- rozumeli vybraným športovým disciplínam, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností;
- osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci;
- racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia;

Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom **klúčových a predmetových kompetencií** žiakov, ktoré zároveň rozvíja. Klúčové kompetencie majú procesualný charakter. Žiaci si ich osvojujú na veku primeranej úrovni prostredníctvom obsahu, metód vzdelávania a činnosti. Za klúčové kompetencie sa považujú - komunikácia v materinskom jazyku, komunikácia v cudzích jazykoch, matematická gramotnosť a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií, Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji klúčových kompetencií.

Pohybové kompetencie - žiak si vytvára vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status; žiak pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností.

Kognitívne kompetencie - žiak rozvíja kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov; žiak je flexibilný, dokáže hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza; žiak pozitívne a konštruktívne pristupuje k riešeniu problémov; žiak má mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, tvorí si pohybový imidž životného štýlu.

Komunikačné kompetencie - žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti a zároveň rozumie odbornej terminológii; žiak vie i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti, dokáže argumentovať, prezentovať svoje postoje a stanoviská; žiak má schopnosť využívať informačné technológie a vedieť vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným; žiak má schopnosť byť objektívnym divákom, optimálnym partnerom pri športovej činnosti.

Učebné kompetencie - žiak sa vie motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc a i.), vie si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelne športovanie, zdravé stravovanie a i); žiak má schopnosti získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti; žiak vie si organizovať čas, pozná životné priority a priority v starostlivosti o zdravie, vie sa podľa nich riadiť a dodržiavať pravidlá zdravého životného štýlu; žiak vie pozitívne prijímať podnety z kultúrneho a športového prostredia a zaujímať k nim hodnotové stanovisko.

Interpersonálne kompetencie - žiak má pozitívny vzťah k sebe a iným; vie objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky a v každej situácii vie predvídať následky svojho konania; žiak rozvíja kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom, byť asertívnym, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie; žiak vie efektívne pracovať v kolektíve; žiak sa zaujíma o športovú aktivitu iných, sleduje športovcov a ich výkony, nevytvára bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov.

Postojové kompetencie - žiak sa zapája do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti; žiak vie využiť poznatky, skúsenosti a zručnosti oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody; žiak vie zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápole i v živote, žiak vie spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov;

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi

Osvojovanie, zdokonaľovanie a upevňovanie pohybových zručností a teoretických vedomostí.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä **jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;**
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä **rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka.**

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa odporúča používať batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridržiava sa štandardov.

Súhrnné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení. Ide o také súhrnné hodnotenie, aké sa na danej škole používa aj v

iných vyučovacích predmetoch. Odporúča sa však priebežne počas vyučovania využívať najmä slovné hodnotenie, pretože umožňuje presnejšie vyjadriť klady a nedostatky žiakov a pre mnohých, a to osobitne pre dievčatá, je dôležitým a často aj silnejším motivačným činiteľom.

Predmet telesná a športová výchova sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra:

Teória a didaktika atletiky, I. Čillík a kol., Banská Bystrica 2013
Testy pohybových schopností, J. Šimonek Nitra 2012
Gymnastika (vybrané kapitoly), N. Novotná Banská Bystrica 2013
Teória a didaktika gymnastiky, E. Trunečková, Z. Sameková Banská Bystrica 1995
Základy športovej edukácie na školách, E. Trunečková Banská Bystrica 2002
Telesná výchova a šport, F. Sýkora a kol. Bratislava 1995
Volejbal - M. Rovný, J. Perútka, B. Golian
Hry, cvičenia a súťaže na rozvoj pohybovej koordinácie detí, J. Šimonek Nitra 2012
Rozvoj kinesteticko-diferenciačných schopností v programoch školskej telesnej a športovej výchovy, J. Šimonek, Nitra 2013
Sportovní příprava dětí (Zásobník cvičení), T. Perič a kol., Praha 2012
Kondičná gymnastika pre všetkých, A. Zrubák, Bratislava 1983

Vzdelávací štandard

tematické bloky:

- Zdravie a jeho poruchy
- Zdravý životný štýl
- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť
- Športové činnosti pohybového režimu.

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník - dievčatá

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť - Atletika ➤ Diagnostika VPV ➤ Techniky behov ➤ Techniky štartov ➤ Vytrvalostný beh ➤ Skok do diaľky ➤ Hod granátom	Žiaci: ➤ poznajú princípy rozvoja rýchlostných, vytrvalostných a koordinačných schopností, ➤ zistia svoju úroveň pohybovej výkonnosti žiakov po príchode na strednú školu, hodnotia ju a diagnostikujú ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ absolvujú vytrvalostné behy, cvičenia na rozvoj rýchlostných schopností ➤ ovládajú správnu techniku skoku do diaľky, hodu granátom ➤ uplatňujú získané pohybové prostriedky na rozvoj pohybových schopností
2. Športové činnosti pohybového režimu Volejbal ➤ Pravidlá volejbalu, volejbalový streh ➤ Pohyb hráča vpred, vzad, do strán ➤ Odbitie lopty, nahrávka, prihrávka ➤ Podanie ➤ Útok ➤ Hra nácviková, riadená, kontrolná	➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonávajú ukážku herných činností jednotlivca vo volejbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných kombinácií ➤ vykonávajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry, súťaže;
3. Zdravie a jeho poruchy Gymnastika ➤ Poradová príprava ➤ Tance - tanečné kroky, skoky ➤ Rytmická gymnastika - rovnovážne cvičenia, obraty ➤ Kladina – rovnovážne cvičenia, chôdza, skoky, poskoky ➤ Športová gymnastika - kotúle, stojky	➤ definujú zdravie, zdravotný stav ➤ vymenujú pohybové aktivity, ktoré prispievajú k udržaniu zdravia ➤ definujú pojem hygiena a jej význam pre zdravie ➤ ovládajú tanečné kroky a cvičenia na správne držanie tela na zemi a na náradí ➤ hodnotia a prezentujú kvalitu pohybu, vedia vyjadriť svoje zážitky z pohybu
4. Športové činnosti pohybového režimu - Basketbal ➤ Pravidlá, dribling ➤ Prihrávky ➤ Uvoľňovanie sa bez lopty, s loptou ➤ Dvojtakt ➤ Bránenie hráča s loptou, priestoru ➤ Herné kombinácie ➤ Hra – nácviková, riadená, kontrolná	➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonávajú ukážku herných činností jednotlivca v basketbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných kombinácií ➤ vykonávajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry, súťaže a konať v rámci zásady fair-play
5. Zdravý životný štýl ➤ Pohyblivosť, obratnosť ➤ Cvičenia s loptami ➤ Cvičenia so švihadlom ➤ Cvičenia vo dvojici ➤ Pohybové hry ➤ Prekážkové dráhy ➤ Cvičenie „Päť Tibeťanov“	➤ osvoja si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu ➤ ovládajú zdravotne orientované pohybové cvičenia ➤ chápu účinky pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník - dievčatá

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	Žiaci:

Atletika ➤ Techniky behov ➤ Techniky štartov ➤ Vytrvalostný beh ➤ Skok do výšky ➤ Diagnostika VPV	➤ poznajú princípy rozvoja rýchlostných, vytrvalostných a koordinačných schopností, ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ absolvujú vytrvalostné behy, beh na 100m, cvičenia na rozvoj rýchlostných schopností ➤ ovládajú správnu techniku skoku do výšky, ➤ aplikujú osvojené zručnosti pri rozvoji vlastných pohybových schopností
2. Športové činnosti pohybového režimu Volejbal ➤ Odbíjanie obojručne, nahrávka ➤ Prihrávka ➤ Podanie ➤ Útočný úder ➤ Blokovanie ➤ Herné systémy, kombinácie ➤ Vlastná riadená hra	➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných útočných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca lop-tovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry a konať fair-play
3.Športové činnosti pohybového režimu Basketbal ➤ Pravidlá, dribling ➤ Prihrávky ➤ Uvoľňovanie sa bez lopty, s loptou ➤ Dvojtakt, strelba po dvojtake ➤ Herné kombinácie ➤ Kontrolná hra ➤ Bránenie hráča s loptou, priestoru ➤ Hra – nácvičná, riadená	➤ poznajú pravidlá hry, uplatňujú ich v hre, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonajú ukážku herných činností jednotlivca v basketbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných útočných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca lop-tovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ zapájajú sa do rozhodovania hry, súťaže a konajú v rámci zásad fair-play
4. Zdravie a jeho poruchy Gymnastika ➤ Hrazda ➤ Tanečné kroky, poskoky ➤ Rovnovážne polohy, výdrže ➤ Cvičenie s náčiním – švihadlom, s loptou ➤ Športová gymnastika – kotúle, stojky, premet bokom ➤ Roznožka, skrčka	➤ definujú zdravie, zdravotný stav ➤ vymenujú pohybové aktivity, ktoré prispievajú k udržaniu zdravia ➤ definujú pojem hygiena a jej význam pre zdravie ➤ ovládajú základné polohy a ich zmeny na hrazde ➤ ovládajú správnu techniku základnej lokomócie, ovládajú cvičenia na správne držanie tela, opornú a pohybovú sústavu, koordinačné cvičenia ➤ ovládajú krátke komplexy cvičení na presnosť polôh v rôznom tempe ➤ dokážu zvládnuť preskok cez preskokové náradie za zľahčených podmienok - roznožku a skrčku, na upravenom náradí podľa výkonnosti jednotlivca a podmienok ➤ hodnotia a prezentujú kvalitu pohybu, vedia vyjadriť svoje zážitky z pohybu ➤ osvoja si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu ➤ ovládajú zdravotne orientované pohybové cvičenia ➤ chápu účinky pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj
5.Zdravý životný štýl ➤ Pohyblivosť, obratnosť ➤ Cvičenia s loptami ➤ Cvičenia so švihadlom ➤ Cvičenia vo dvojici ➤ Pohybové hry ➤ Prekážkové dráhy ➤ Cvičenie „Päť Tibeťanov“	

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník - dievčatá

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť Atletika ➤ Zdokonaľovanie techniky behov, štar-	Žiaci: ➤ poznajú princípy rozvoja rýchlostných a vytrvalostných schop-

tov ➤ Šprint, vytrvalostný beh ➤ Skok do výšky ➤ Vrh guľou ➤ Diagnostika VPV 2. Športové činnosti pohybového režimu Volejbal ➤ Odbíjanie obojručne, nahrávka ➤ Prihrávka zhora, zdola na nahrávača ➤ Pripravná hra ➤ Podanie ➤ Útočný úder ➤ Blokovanie ➤ Herné systémy, kombinácie ➤ Vlastná riadená hra 3. Zdravie a jeho poruchy Gymnastika ➤ Kotúle, stojky, akrobatický rad ➤ Roznožka, skrčka 4. Zdravý životný štýl ➤ Pohyblivosť, obratnosť ➤ Cvičenia s loptami ➤ Cvičenia so švihadlom ➤ Cvičenia vo dvojici ➤ Pohybové hry ➤ Prekážkové dráhy ➤ Cvičenie „Päť Tibeťanov“ 4. Športové činnosti pohybového režimu Basketbal ➤ Prihrávky v stoji a v pohybe ➤ Vedenie lopty za chôdze a v behu, uvoľňovanie sa s loptou, bez lopty ➤ Zmena smeru, obrátky ➤ Dvojtakt ➤ Bránenie hráča bez lopty a s loptou ➤ Herné kombinácie „Hod’ a bež“ ➤ Pripravná hra 5: 5 ➤ Kontrolná hra ➤ Organizácia basketbalu v zápase	ností, ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ absolvujú vytrvalostné behy, beh na 100 m, cvičenia na rozvoj rýchlostných schopností ➤ ovládajú správnu techniku skoku do výšky, vrhu guľou ➤ aplikujú osvojené zručnosti pri rozvoji vlastných pohybových schopností ➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných útočných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry a konať fair-play ➤ vymenujú pohybové aktivity, ktoré prispievajú k udržaniu zdravia ➤ ovládajú kotúle, stojky ➤ prekonávajú prekážky - výskoky, zoskoky a preskoky na náradie, z náradia a cez náradie alebo inú prekážku ➤ dokážu zvládnuť preskok cez preskokové náradie za zľahčených podmienok - roznožku a skrčku, na upravenom náradí podľa výkonnosti jednotlivca a podmienok ➤ hodnotia a prezentujú kvalitu vykonaného cvičenia ➤ osvoja si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu ➤ ovládajú zdravotne orientované pohybové cvičenia chápu účinky pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj ➤ rozvíjajú aeróbnu vytrvalosť cyklickými pohybovými prostriedkami formou kruhového cvičenia ➤ poznajú pravidlá hry, uplatňujú ich v hre, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonajú ukážku herných činností jednotlivca v basketbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných útočných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ zapájajú sa do rozhodovania hry, súťaže a konajú v rámci zásad fair-play ➤ zapájajú sa do organizácie zápasu
--	---

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť Atletika ➤ Diagnostika VPV ➤ Techniky behov ➤ Techniky štartov ➤ Vytrvalostný beh ➤ Štafetový beh ➤ Šprint, techniky behu v rôznych podmienkach ➤ Skok do výšky ➤ Skok do diaľky ➤ Hod granátom	Žiaci: ➤ poznajú princípy rozvoja rýchlostných, vytrvalostných a koordinačných schopností, ➤ zistia svoju úroveň pohybovej výkonnosti žiakov po príchode na strednú školu, hodnotia sa a diagnostikujú ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ absolvujú vytrvalostné behy, štafetové behy, beh na 100 m, cvičenia na rozvoj rýchlostných schopností ➤ ovládajú správnu techniku skoku do diaľky, do výšky, hodu granátom ➤ aplikujú osvojené zručnosti pri rozvoji vlastných pohybových schopností
2. Športové činnosti pohybového režimu Volejbal ➤ Pravidlá volejbalu, volejbalový streh ➤ Pohyb hráča vpred, vzad, do strán ➤ Odbitie lopty, nahrávka, prihrávka ➤ Podanie ➤ Útočný úder ➤ Obrana proti útoku ➤ Hra nácvičná, riadená, kontrolná	➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonajú ukážku herných činností jednotlivca vo volejbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry, súťaže;
3. Zdravie a jeho poruchy Gymnastika ➤ Poradová príprava ➤ Kotúle, stojky ➤ Akrobatický rad ➤ Premet bokom ➤ Preskoky, roznožka, skrčka ➤ Hodnotenie	➤ definujú zdravie, zdravotný stav ➤ vymenujú pohybové aktivity, ktoré prispievajú k udržaniu zdravia ➤ definujú pojem hygiena a jej význam pre zdravie ➤ ovládajú správnu techniku základnej lokomócie, ovládajú cvičenia na správne držanie tela, opornú a pohybovú sústavu ➤ poznajú princípy rozvoja koordinačných schopností, kotúle, stojky ➤ dokážu zvládnuť preskok cez preskokové náradie za zľahčených podmienok - roznožku a skrčku, na upravenom náradí podľa výkonnosti jednotlivca a podmienok ➤ hodnotia a prezentujú kvalitu pohybu, vedia vyjadriť svoje zážitky z pohybu
4. Športové činnosti pohybového režimu - Basketbal ➤ Pravidlá, dribling ➤ Prihrávky ➤ Uvoľňovanie sa bez lopty, s loptou ➤ Dvojtakt ➤ Bránenie hráča s loptou, priestoru ➤ Herné kombinácie ➤ Obrana ➤ Hra – nácvičná, riadená, kontrolná	➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonajú ukážku herných činností jednotlivca v basketbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry, súťaže a konať v rámci zásady fair-play
5. Zdravý životný štýl ➤ Pohyblivosť, obratnosť ➤ Cvičenia s loptami ➤ Cvičenia so švihadlom ➤ Cvičenia vo dvojici ➤ Pohybové hry ➤ Prekážkové dráhy	➤ osvoja si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu ➤ ovládajú zdravotne orientované pohybové cvičenia ➤ chápu účinky pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť Atletika ➤ Techniky behov ➤ Techniky štartov ➤ Vytrvalostný beh ➤ Štafetový beh ➤ Šprint, techniky behu v rôznych podmienkach ➤ Skok do výšky ➤ Skok do diaľky ➤ Kontrola VPV	Žiaci: ➤ poznajú princípy rozvoja rýchlostných, vytrvalostných a koordinačných schopností ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ absolvujú vytrvalostné behy, behy v rôznych podmienkach ➤ štafetové behy, beh na 100m, cvičenia na rozvoj rýchlostných schopností ➤ ovládajú správnu techniku skoku do diaľky, do výšky ➤ aplikujú osvojené zručnosti pri rozvoji vlastných pohybových schopností
2. Športové činnosti pohybového režimu Volejbal ➤ Volejbalový streh ➤ Prihrávka zhora, zdola, nahrávka ➤ Podanie ➤ Útočný úder ➤ Obrana proti útoku ➤ Zdokonaľovanie útoku ➤ Hra nácvichná, vlastná riadená	➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatniť ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonávajú ukážku herných činností jednotlivca vo volejbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných útočných kombinácií ➤ vykonávajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry a konajú v rámci zásad fair-play
3. Športové činnosti pohybového režimu Úpoly ➤ Prieťahy, pretlaky, odpory ➤ Úpolové hry ➤ Pády, obrana proti chvatom	➤ dokážu zvládnuť individuálne zápasy pri úpolových hrách pri rešpektovaní daných pravidiel ➤ chápu postoj voči súperovi ako protivníkovi ➤ dbajú o bezpečnosť pri pádoch
4. Športové činnosti pohybového režimu Basketbal ➤ Pravidlá, dribling, prihrávky ➤ Uvoľňovanie sa bez lopty, s loptou ➤ Dvojtakt, strelba po dvojťakte ➤ Bránenie hráča s loptou, priestoru ➤ Herné kombinácie ➤ Obrana ➤ Hra – nácvichná, riadená, kontrolná ➤ Organizácia zápasu	➤ poznajú pravidlá hry, uplatňujú ich v hre, ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ vykonávajú ukážku herných činností jednotlivca v basketbale ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných útočných kombinácií ➤ vykonávajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ zapájajú sa do rozhodovania hry, súťaže a konajú v rámci zásad fair-play ➤ zapájajú sa do organizácie zápasu
5. Zdravie a jeho poruchy Gymnastika ➤ Kotúle, stojky ➤ Výskoky, preskoky, zoskoky ➤ Roznožka, skrčka ➤ Akrobatický rad ➤ Premet bokom ➤ Preskoky, roznožka, skrčka ➤ Hrazda – vzpor, výmyk odrazom ➤ Hodnotenie	➤ definujú zdravie, zdravotný stav ➤ vymenujú pohybové aktivity, ktoré prispievajú k udržaniu zdravia ➤ ovládajú kotúle, stojky, premet bokom ➤ ovládajú správnu techniku základnej lokomócie, ovládajú cvičenia na správne držanie tela, opornú a pohybovú sústavu, koordinačné cvičenia ➤ dokážu zvládnuť preskok cez preskokové náradie za zľahčených podmienok - roznožku a skrčku, na upravenom náradí podľa výkonnosti jednotlivca a podmienok ➤ ovládajú základné polohy a ich zmeny na hrazde, vzpor, výmyk odrazom ➤ hodnotia a prezentujú kvalitu vykonaného cvičenia

6. Zdravý životný štýl ➤ Pohyblivosť, obratnosť ➤ Cvičenia s loptami ➤ Cvičenia so švihadlom ➤ Cvičenia vo dvojici ➤ Pohybové hry ➤ Prekážkové dráhy	➤ osvoja si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu ➤ ovládajú zdravotne orientované pohybové cvičenia chápu účinky pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj ➤ rozvíjajú aeróbnú vytrvalosť cyklickými pohybovými prostriedkami formou kruhového cvičenia
--	--

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník - chlapci

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť Atletika ➤ Techniky behov ➤ Techniky štartov ➤ Vytrvalostný beh, šprint ➤ Skok do diaľky ➤ Vrh guľou ➤ Skok do výšky ➤ Diagnostika VPV	Žiaci: ➤ poznajú princípy rozvoja rýchlostných, vytrvalostných a koordinačných schopností, ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ absolvujú vytrvalostné behy, behy v rôznych podmienkach, beh na 100m, cvičenia na rozvoj rýchlostných schopností ➤ ovládajú správnu techniku skoku do diaľky, do výšky, vrhu guľou ➤ aplikujú osvojené zručnosti pri rozvoji vlastných pohybových schopností
2. Športové činnosti pohybového režimu Futbal ➤ Popis, pravidlá ➤ HČJ útočné ➤ HČJ obranné ➤ Hra brankára ➤ Herné kombinácie ➤ Hra nácviková, riadená	➤ poznajú pravidlá hry, vedia ich v hre uplatňovať ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ osvoja si techniku vykonávania herných činností jednotlivca v hre ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných útočných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia gólu; ➤ dokážu sa zapojiť do rozhodovania hry a konať fair-play
3. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť Posilňovňa ➤ Cvičenia vo dvojici s náčiním a bez náčinia ➤ Cvičenia v posilňovni ➤ Cvičenia vlastným telom ➤ Posilňovanie s vlastným telom, s náčiním a náradím	➤ absolvujú cvičenia v posilňovni ➤ poznajú metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín ➤ zlepšia svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť ➤ rozvíjajú silu dolných končatín, horných končatín, celého tela ➤ organizujú svoj pohybový program ako súčasť zdravého životného štýlu
4. Športové činnosti pohybového režimu Volejbal ➤ Volejbalový streh ➤ Prihrávka zhora, zdola, nahrávka ➤ Podanie ➤ Nahrávka ➤ Útočný úder, obrana proti útoku ➤ Zdokonaľovanie útoku ➤ Hra nácviková, vlastná riadená hra ➤ Organizácia zápasu, kontrolná hra	➤ poznajú pravidlá hry, uplatňujúcich v hre ➤ chápu podstatu herného výkonu ➤ zapájajú sa do jednoduchých herných útočných kombinácií ➤ vykonajú ukážku zvolených herných činností jednotlivca loptovej hry s výsledným efektom dosiahnutia bodu; ➤ organizujú hru, zapájajú sa do rozhodovania hry a vedia konať fair-play
5. Zdravie a jeho poruchy Gymnastika ➤ Premet bokom ➤ Prekonávanie prekážok ➤ Preskoky, roznožka, skrčka ➤ Odbočka ➤ Akrobatický rad	➤ definujú zdravie, zdravotný stav ➤ vymenujú pohybové aktivity, ktoré prispievajú k udržaniu zdravia ➤ dokážu zvládnuť preskok cez preskokové náradie za zľahčených podmienok – roznožku, skrčku, odbočku, na upravenom náradí podľa výkonností jednotlivca a podmienok

6. Športové činnosti pohybového režim Úpoly ➤ Prieťahy, pretlaky, odpory ➤ Úpolové hry ➤ Pády, obrana	➤ hodnotia a prezentujú kvalitu vykonaného cvičenia ➤ dokážu zvládnuť individuálne zápasy pri úpolových hrách pri rešpektovaní daných pravidiel ➤ chápu postoj voči súperovi ako protivníkovi ➤ dbajú o bezpečnosť pri pádoch
---	--

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
EKONOMIKA**

Škola	Stredná odborná škola Čaklov
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika učebného predmetu

V predmete ekonomika sa žiaci zoznámia so základnými ekonomickými pojmami, pôsobením trhu a trhového mechanizmu a právnymi formami podnikania.

Učivo umožní žiakom poznávať výrobu z jej ekonomickej stránky a uvedie ich do ekonomického myslenia. Poskytne žiakom základné vedomosti o hospodárení podniku a jeho vzťahu k okoliu v podmienkach trhovej ekonomiky.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu vedú žiakov k efektívnemu a racionálnemu hospodáreniu v prospech spoločnosti, podniku, jednotlivca, k ekonomickej zodpovednosti za výsledky práce a k podnikaniu pri rešpektovaní požiadaviek na ochranu životného prostredia a bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

Svojou náplňou spolu s obsahovým okruhom odborných predmetov napomáha vytvárať zdravé profesijné sebavedomie potrebné pre uplatnenie absolventa na trhu práce.

2. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie vedomostnej úrovne

- písomné skúšanie
- ústne skúšanie
- didaktický test

Predmet ekonomika sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

3. Odporúčaná študijná literatúra:

1. Ekonomika pre učebné odbory výrobného a nevýrobného zamerania, Hartmanová E., Jakubeková M.
2. Obchodný zákonník
3. Zákonník práce
4. Daňové zákony
5. Mzdové zákony
6. Všetky platné zákony

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Základné ekonomické pojmy ➤ Ekónómia, ekonomika ➤ Potreby, členenie potrieb, uspokojovanie potrieb, statky, služby ➤ Výroba, výrobné faktory ➤ Tovar, peniaze ➤ Základné ekonomické otázky, typy ekonomík	➤ chápať význam slova ekonomika a ekonómia ➤ vedieť rozdiel medzi pojmom statky, služby ➤ poznať základné výrobné faktory ➤ vedieť čo je tovar a aké sú súčasné formy peňazí ➤ poznať základné ekonomické otázky a základné typy ekonomiky
2. Trh a trhový mechanizmus ➤ Trh, subjekty trhu, formy trhov ➤ Dopyt, ponuka, rovnovážna cena ➤ Konkurencia	➤ vedieť význam trhu v praktickom živote človeka a v ekonomickej praxi ➤ poznať subjekty trhu a vzťah medzi nimi ➤ graficky znázorniť ponuku, dopyt a rovnovážnu cenu ➤ určiť trhový konkurenciu a vzťah medzi nimi
3. Právne formy podnikania ➤ Podnik, vznik a založenie podniku, zrušenie a zánik podniku ➤ Druhy podnikov z hľadiska veľkosti, predmetu činnosti, organizačno-právnej formy ➤ Živnosti, druhy živnosti ➤ Obchodné spoločnosti ➤ Družstva	➤ poznať postavenie podniku v ekonomickej praxi ➤ poznať rozdiel medzi založením a vznikom podniku, rozdiel medzi zrušením a zánikom podniku ➤ rozlíšiť jednotlivé druhy podniku ➤ poznať základné znaky živnosti a vedieť rozlíšiť druhy živnosti ➤ vedieť výhody a nevýhody jednotlivých typov spoločnosti a družstva
4. Výrobná činnosť ➤ Výrobný proces, organizácia výrobného procesu ➤ Výrobný program, plán výroby, výrobná kapacita ➤ Zásoby a zásobovacia činnosť ➤ Určenie potrieb materiálu – normy, nákup, skladovanie, evidencia, inventarizácia zásob ➤ Investičná činnosť podniku – majetok podniku, členenie ➤ Dlhodobý majetok, obstarávanie, oceňovanie, opotrebovanie, odpisovanie ➤ Odbytová činnosť podniku – marketing, marketingová stratégia, marketingové nástroje ➤ Kontrola	➤ vedieť vysvetliť výrobný proces, jeho vstupy a výstupy ➤ porozumieť výrobnému programu ➤ osvojiť pojem zásoby a vysvetliť podstatu zásobovacej činnosti ➤ previesť inventarizáciu zásob ➤ poznať čo je majetok podniku a jeho členenie ➤ ovládať spôsoby obstarávania, oceňovania, opotrebovania a odpisovania majetku ➤ vedieť vysvetliť pojem marketing, vedieť vymenovať marketingové nástroje ➤ vedieť čo je kontrola a druhy kontroly

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Ekonomická stránka činnosti podniku ➤ Náklady podniku, členenie nákladov, znižovanie nákladov ➤ Výnosy podniku, členenie výnosov, zvyšovanie výnosov ➤ Hospodársky výsledok podniku – zisk, strata ➤ Použitie hospodárskeho výsledku ➤ Financovanie podniku, zdroje financovania – vlastné, cudzie	➤ poznať pojem náklady ➤ vedieť členenie nákladov a spôsoby znižovania nákladov ➤ vedieť členenie výnosov a spôsoby zvyšovania výnosov ➤ vedieť vyčíslieť hospodársky výsledok ➤ poznať spôsoby získavania zdrojov financovania podniku
2. Personálna činnosť podniku ➤ Vznik a skončenie pracovného pomeru, pracovný čas, dovolenka na zotavenie, pracovné podmienky ➤ Hmotná zodpovednosť ➤ Odmeňovanie pracovníkov, mzda, mzdové formy ➤ Sociálne zabezpečenie pracovníkov – zdravotné,	➤ poznať spôsoby vzniku a skončenia pracovného pomeru ➤ vymenovať pracovné podmienky ovplyvňujúce pracovný výkon. ➤ charakterizovať hmotnú zodpovednosť.

nemocenské, dôchodkové poistenie pracovníkov 3. Podnik a jeho vzťah k okoliu ➤ Dodávateľsko-odberateľské vzťahy ➤ Finančné inštitúcie ➤ Vzťahy podniku k finančným inštitúciám ➤ Platobný styk ➤ Štátny rozpočet ➤ Daňová sústava ➤ Vzťah podniku k životnému prostrediu	➤ vedieť charakterizovať mzdu a vymenovať formy mzdy ➤ bližšie poznať sociálne zabezpečenie pracovníkov ➤ porozumieť dodávateľsko-odberateľským vzťahom ➤ vymenovať finančné inštitúcie ➤ porozumieť jednotlivým druhom platobného styku ➤ pochopiť systém fungovania štátneho rozpočtu ➤ vedieť čo tvorí daňovú sústavu ➤ osvojiť si spôsoby ochrany životného prostredia
---	---

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
KVETINÁRSTVO**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 60 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Učivo predmetu kvetinárstvo pomáha žiakom ako budúcim záhradníkom pochopiť význam a perspektíva kvetinárskej výroby poskytuje na primeranej úrovni potrebné vedomosti pre úspešné pestovanie kvetín. Žiak získa základné poznatky o klimatických, hospodárskych a pestovateľských podmienkach kvetinárskej výroby a teoretické poznatky o pestovaní a použití trholovo najdôležitejších kvetín.

Učivo prispieva k systémovému chápaniu kvetinárstva ako odboru, ktorý sa zaoberá prostredím na pestovanie rastlín, rozoberá problematiku skleníkov a skleníkového hospodárstva, rozmnožovania rastlín, pestovateľských postupov a zásahov, zahŕňa zber, pozberové ošetrovanie a prípravu rastlín na trh, zaobchádzanie s črepníkovými rastlinami a s rezanými kvetmi, sušenie kvetín a pestovanie kvetín na semeno.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Cieľom predmetu kvetinárstvo je pripraviť žiakov učebného odboru na kvalifikovanú prácu záhradníka, naučiť ich pestovať, rozmnožovať a používať kvetiny voľne na záhonoch, v skleníkoch a v interiéroch. Pestovať a prehlbovať u žiakov estetické cítenie.

Obsahom predmetu je učivo o klimatických a hospodárskych podmienkach pre kvetinársku výrobu. Žiaci získavajú teoretické poznatky o pestovaní a použití trholovo najdôležitejších kvetín. Obsah predmetu úzko súvisí s predmetmi biológia, základy záhradníckej výroby, záhradnícke stroje a zariadenia, sadovníctvo a odborný výcvik. Teoretické poznatky žiaci využívajú v odbornom výcviku pri získavaní zručností v činnostiach vykonávaných v kvetinárskej výrobe.

Rámcový rozpis učiva predpokladá, že učiteľ v rámci predmetovej komisie na škole rozpracuje konkrétne ciele a obsah vo svojom tematickom pláne podľa profilovania školy a možnosti umiestnenia absolventov.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky musia byť žiakom vopred oznámené
- krátke, niekoľkokminútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60 %-ná účasť žiakov
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh

Predmet kvetinárstvo sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku

5. Odporúčaná študijná literatúra

Kvetinárstvo, Ľubomír Unar a kolektív, SPN, Bratislava

Kvetinárstvo, Josef Vít a kolektív, Příroda, Bratislava

Obsahový a výkonový štandard pre 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Úvod ➤ Význam a perspektíva kvetinárskej výroby	➤ zoznámiť sa s kvetinárskou výrobou, jej významom a perspektívami
2. Podmienky pre kvetinársku výrobu ➤ Klimatické - prírodné podmienky ➤ Pôdne podmienky ➤ Výživa a hnojenie kvetín ➤ Hospodárske podmienky pre kvetinársku výrobu	➤ získať základné vedomosti o základných podmienkach pre kvetinársku výrobu ➤ mať základné poznatky o pôde, ako základnom výrobnom prostriedku celej záhradníckej výroby ➤ získať základné vedomosti o výžive a hnojení kvetín
3. Technológia pestovania kvetín ➤ Vonkajšie faktory ovplyvňujúce kvitnutie (podmienenosť fotoperiodickej a termoperiodickej reakcie) ➤ Generatívne rozmnožovanie kvetín (osivo, vlastnosti osiva, sejba, rozsádzanie) ➤ Vegetatívne rozmnožovanie kvetín - odrezkami, delením, cibulami, hluzami, poplazmi, potápaním, vrúbľovaním, očkovaním) ➤ Sadenie, vysádzanie, presádzanie ➤ Tvarovanie kvetín (rozštepovanie, zrezávanie, vyštipovanie, použitie morforegulačných látok)	➤ pochopiť prepojenie prírodných a hospodárskych podmienok pre úspešné pestovanie kvetín ➤ chápať význam usmerňovania ekologických činiteľov kvitnutia kvetín ➤ vedieť na primeranej úrovni vysvetliť základné princípy generatívneho rozmnožovania ➤ získať základné poznatky o vegetatívnom rozmnožovaní ako spôsobe rozmnožovania, kde nová rastlina vzniká z materskej rastliny ➤ ovládať základné vedomosti o sadení, vysádzaní a presádzaní kvetín ➤ rozoznať jednotlivé spôsoby tvarovania kvetín
4. Technológia pestovania letničiek a dvojročných kvetín ➤ Zásady pestovania a použitia ➤ Letničky vysievané na stanovisko ➤ Letničky vysievané do parenísk ➤ Letničky vysievané do skleníkov ➤ Letničky na sušenie ➤ Kobercové letničky ➤ Dvojročné letničky	➤ získať základné poznatky o zásadách pestovania a použitia letničiek ➤ ovládať základné technologické postupy pestovania jednotlivých druhov letničiek ➤ rozoznať na primeranej úrovni jednotlivé druhy letničiek ➤ pochopiť prepojenie prírodných a hospodárskych podmienok pre úspešné pestovanie letničiek

Obsahový a výkonový štandard pre 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Technológia pestovania trvaliek ➤ Zásady pestovania a použitia ➤ Nároky na stanovisko a výživu ➤ Rozmnožovanie trvaliek ➤ Jarné trvalky na slnečné stanovisko ➤ Jarné trvalky do polotieňa ➤ Trvalky kvitnúce v lete ➤ Trvalky kvitnúce v jeseni ➤ Trvalky sukulentného charakteru ➤ Okrasné trávy ➤ Vodné a močiarné trvalky	➤ získať základné poznatky o zásadách pestovania a použitia trvaliek ➤ získať základné poznatky o nárokoch jednotlivých trvaliek na stanovisko a výživu ➤ ovládať základné technologické postupy pestovania jednotlivých druhov trvaliek ➤ rozoznať na primeranej úrovni jednotlivé druhy trvaliek ➤ získať základné poznatky o trvalkách sukulentného charakteru ➤ získať základné poznatky o okrasných trávach, vodných a močiarnych trvalkách
2. Technológia pestovania cibuľových a hluznatých kvetín ➤ Zásady pestovania a použitia ➤ Nároky na prostredie ➤ Druhy kvitnúce na jar ➤ Druhy kvitnúce v lete	➤ získať základné poznatky o zásadách pestovania a použitia cibuľových a hluznatých kvetín ➤ získať základné poznatky o nárokoch jednotlivých cibuľových a hluznatých kvetín na prostredie

3. Technológia pestovania črepníkových skleníkových rastlín s okrasným listom ➤ Základné vegetačné činitele a ich úprava v interiéri ➤ Črepníkové rastliny s okrasným listom s vyššími nárokmi na teplotu pestovateľského prostredia. ➤ Črepníkové rastliny s okrasným listom so strednými nárokmi na teplotu pestovateľského prostredia ➤ Črepníkové rastliny s okrasným listom s nižšími nárokmi na teplotu pestovateľského prostredia 4. Príprava črepníkových kvetín na trh ➤ Trhová dospelosť a kvalita ➤ Predaj a balenie črepníkových kvetín	➤ rozoznať na primeranej úrovni jednotlivé druhy cibulových a hluznatých kvetín ➤ získať základné poznatky o technologickom postupe pestovania črepníkových, skleníkových rastlín s okrasným listom ➤ ovládať základné vegetačné činitele a ich úpravu v interiéri ➤ ovládať základné zatriedenie črepníkových rastlín podľa nárokov na teplotu pestovateľského prostredia ➤ rozoznať na primeranej úrovni jednotlivé druhy črepníkových kvetín ➤ mať základné poznatky o príprave črepníkových kvetín na trh ➤ získať základné poznatky o technologickom postupe pestovania črepníkových, skleníkových rastlín s okrasným kvetom
---	---

Obsahový a výkonový štandard pre 3. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Technológia pestovania črepníkových, skleníkových rastlín s okrasným kvetom ➤ Zásady pestovania a spôsoby použitia ➤ Úprava základných vegetačných činiteľov v interiéri ➤ Črepníkové rastliny s okrasným kvetom s vyššími nárokmi na teplotu pestovateľského prostredia ➤ Črepníkové rastliny s okrasným kvetom so strednými nárokmi na teplotu pestovateľského prostredia ➤ Črepníkové rastliny s okrasným kvetom s nižšími nárokmi na teplotu pestovateľského prostredia 2. Špeciálne skleníkové kvetiny ➤ Palmy ➤ Kaktusy a ostatné sukulenty ➤ Bromélie ➤ Orchidey ➤ Paprade ➤ Citrusy 3. Skleníkové kvetiny pestované na rez ➤ Americké karafiáty ➤ Ruže ➤ Chryzantémy ➤ Gerbery ➤ Ostatné rezané kvetiny ➤ Skleníková zeleň na rez 4. Technológia rýchlenu a prirýchľovania rastlín ➤ Rýchlenie letničiek ➤ Rýchlenie trvaliek ➤ Rýchlenie cibulových a hluznatých kvetín	➤ ovládať základné vegetačné činitele a ich úpravu v interiéri ➤ ovládať základné zatriedenie črepníkových rastlín podľa nárokov na teplotu pestovateľského prostredia ➤ rozoznať na primeranej úrovni jednotlivé druhy črepníkových kvetín ➤ ovládať základné zatriedenie špeciálnych skleníkových kvetín ➤ mať základné poznatky o jednotlivých druhoch špeciálnych skleníkových kvetín ➤ rozoznať na primeranej úrovni jednotlivé druhy špeciálnych skleníkových kvetín ➤ pochopiť význam pestovania skleníkových kvetín na rez ➤ mať základné poznatky o jednotlivých druhoch skleníkových kvetín pestovaných na rez ➤ pochopiť význam pestovania skleníkovvej zelene na rez ➤ získať základné poznatky o technologickom postupe rýchlenu a prirýchľovania letničiek, trvaliek, cibulových a hluznatých kvetín

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
SADOVNÍCTVO**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Učivo predmetu sadovníctvo pomáha žiakom pochopiť význam a perspektíva sadovníctva a poskytuje im ako budú-
cim záhradníkom- sadovníkom na primeranej úrovni potrebné vedomosti pre navrhovanie a realizáciu projektov, ktorými sa
môže podieľať na rozvoji prírodnej zložky životného prostredia. Žiak získa základné poznatky o zakladaní zelene, parkov,
záhrad, o ich údržbe a obnove, o pestovaní, nárokoch a použití okrasných rastlín, najmä drevín.
Učivo prispieva k systémovému chápaniu sadovníctva ako odboru, ktorý sa zaoberá plánovaním, projektovaním, budovaním
a udržovaním plôch zelene vrátane ich súčastí, ako sú cesty, lavičky, zariadenia pre hry detí a mnoho ďalších.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Cieľom predmetu sadovníctvo je umožniť žiakom získať základné vedomosti, osvojenie si princípov a postupov v sa-
dovníctve. Usporiadanie učiva postupne žiakov oboznamuje s plánovaním, projektovaním, zriaďovaním i údržbou plôch ze-
lene, pestovaním a použitím rastlín pre tieto účely. Žiaci si rozvíjajú pozorovacie a vyjadrovacie schopnosti, cvičia si ustavične
zmysel pre tvary a farby, primeranosť a účelnosť. Obsah predmetu úzko súvisí s predmetom biológia, kvetinárstvo, ovocinár-
stvo, dotýka sa strojov a zariadení, ekonomiky a najmä odborného výcviku. Rámcový rozpis učiva predpokladá, že učiteľ v
rámci predmetovej komisie na škole rozpracuje konkrétne ciele a obsah vo svojom tematickom pláne podľa profilovania školy a
možnosti umiestnenia absolventov.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky musia byť žiakom vopred oznámené
- krátke, niekoľkokomínútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60 %-ná účasť žiakov
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh

Predmet sadovníctvo sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku

5. Odporúčaná študijná literatúra

Sadovníctvo, Jiřina Růžičková a kolektív, Příroda, Bratislava
website školy – komplexne spracované učivo

Obsahový a výkonový štandard pre 1. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
➤ Úvod do sadovníctva ➤ Význam a perspektíva sadovníctva Zeleň ako neoddeliteľná súčasť životného prostredia ➤ Funkcie zelene ➤ Historický vývin zelene Zakladanie a udržiavanie zelene ➤ Postup pri zakladaní zelene ➤ Technická vybavenosť ➤ Zariadenia stavby ➤ Stavebné materiály v sadovníckych úpravách, ➤ Pestovanie a údržba ciest a spevnených plôch ➤ Schodištia ➤ Záhradné múry a múriky ➤ Skalky ➤ Vodné stavby ➤ Závlahy a odvodnenie ➤ Doplnkové stavby a prenosné doplnky, ➤ Ihriská ➤ Pieskoviská Vysádzanie a ošetrovanie okrasných drevín ➤ Požiadavky na rastlinný materiál ➤ Vysádzanie a ošetrovanie drevín v sadovníckych úpravách: ➤ Ošetrovanie starých stromov, ➤ Výsadba a ošetrovanie živých plotov, ➤ Výsadba a ošetrovanie ruží, ➤ Výsadba a ošetrovanie kvetín, ➤ Zakladanie a ošetrovanie trávnikov ➤ Hnojenie a zavlažovanie ➤ Ochrana proti chorobám a škodcom ➤ Boj proti burinám	➤ zoznámiť sa so sadovníctvom, jeho významom a perspektívami ➤ získať základné vedomosti o zeleni ako o neoddeliteľnej súčasti životného prostredia, jej historickom vývoji a jej funkciách ➤ mať základné poznatky o postupe pri zakladaní zelene ➤ pochopiť podstatu kvalitne vykonanej práce, ktorá sa neskôr prejaví v estetickej hodnote sadovníckej úpravy ➤ chápať význam technickej vybavenosti, použitie zariadení a stavieb v sadovníckych úpravách ➤ vedieť na primeranej úrovni vysvetliť základné požiadavky na rastlinný materiál ➤ získať základné poznatky o vysádzaní a ošetrovaní drevín v sadovníckych úpravách ➤ ovládať základné vedomosti o sadení, vysádzaní a presádzaní kvetín, zakladaní a ošetrovaní trávnikov ➤ mať základné poznatky o výžive, hnojení a zavlažovaní ➤ získať základné poznatky o ochrane proti chorobám a škodcom a boji proti burinám

Obsahový a výkonový štandard pre 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
. Pestovanie kvetín a krov pre sadovnícke úpravy ➤ Pestovanie, druhy a zásady použitia letničiek ➤ Pestovanie, druhy a zásady použitia trvaliek ➤ Pestovanie, druhy a zásady použitia cibulových a hlúznatých kvetín ➤ Pestovanie, druhy a zásady použitia kríkov okrasných listom ➤ a kvetom – opadavé ➤ Pestovanie, druhy a zásady použitia vřdyzelených listnáčov	➤ získať základné poznatky o druhoch, zásadách pestovania a použitia letničiek ➤ získať základné poznatky o druhoch, zásadách pestovania a použitia trvaliek ➤ získať základné poznatky o druhoch, zásadách pestovania a použitia cibulových a hlúznatých kvetín ➤ mať základné poznatky o pestovaní, druhoch a použití kríkov okrasných listom a kvetom ➤ ovládať základné poznatky o pestovaní, druhoch a použití vřdyzelených listnáčov

2. Vysádzanie a ošetrovanie kvetín ➤ Druhy a usporiadanie výsadiel kvetín ➤ Príprava pozemku na vysádzanie ➤ Ošetrovanie kvetín 3. Mobilná zeleň ➤ Použitie a vhodnosť jednotlivých druhov kvetín a krov pre mobilnú zeleň	➤ rozoznať jednotlivé druhy a usporiadania výsadiel kvetín ➤ získať základné poznatky o príprave pozemku na vysádzanie ➤ ovládať základné poznatky o ošetrovaní kvetín ➤ pochopiť význam použitia a vhodnosť jednotlivých druhov kvetín a krov pre mobilnú zeleň ➤ pochopiť význam okrasných drevín v sadovníctve ➤ ovládať základné rozdelenie okrasných drevín
--	---

Obsahový a výkonový štandard pre 3. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Okrasné dreviny ➤ Význam okrasných drevín v sadovníctve ➤ Rozdelenie okrasných drevín ➤ Rozmnožovanie a pestovanie okrasných drevín 2. Poznávanie, pestovanie a použitie okrasných drevín ➤ Popínavé rastliny ➤ Listnaté stromy ➤ Ihličnany 3. Mobilná zeleň ➤ Zeleň plne mobilná ➤ Zeleň čiastočne mobilná	➤ získať základné poznatky o rozmnožovaní a pestovaní okrasných drevín ➤ získať základné poznatky o zásadách pestovania a použitia okrasných drevín ➤ rozoznať na primeranej úrovni jednotlivé druhy okrasných drevín ➤ mať základné poznatky o pestovaní mobilnej zelene ➤ rozoznať na primeranej úrovni zeleň plne a čiastočne mobilnú

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
OVOCINÁRSTVO**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Žiaci sa oboznámia s pojmom ovocinárstvo a ovocie. Naučia sa rozdelenie a charakteristiku ovocných druhov pestovaných u nás a ich latinské názvoslovie. Oboznámia sa s pojmom škôľkarstvo a so spôsobmi rozmnožovania ovocných rastlín. V závere im budú poskytnuté poznatky o podnikoch a štepení ovocných rastlín. Oboznámenia sa s technologickými postupmi v ovocných škôlkach, na ktoré budú nadväzovať poznatky z pestovania ovocných rastlín po výsadbe na trvalé stanovište, rez ovocných rastlín.

Osvoja si poznatky o výžive ovocných rastlín, obrábaní pôdy v ovocných sadoch, hospodárení s vlahou, o zbere a uskladnení ovocia a z ovocinárskej pomológie.

V predmete ovocinárstvo žiaci majú získať teoretické poznatky na takej úrovni, ktoré im pri rozvíjaní logického myslenia umožnia v učebnom procese uplatniť osvojené poznatky a zdôvodniť činnosti i v odbornom výcviku, v technológii výroby hlavných druhov ovocných rastlín, ovocia a sadbového materiálu v škôľkarstve.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Cieľom predmetu ovocinárstvo je poskytnúť žiakom učebného odboru záhradník poznatky o najdôležitejších princípoch ovocinárstva, ktoré im po osvojení a využití vedomostí z ďalších predmetov, ako sú biológia, základy záhradníckej výroby, záhradnícke stroje a zariadenia, sadovníctvo, ochrana rastlín, ekonomika, odborný výcvik a ostatné odborné predmety završujú ciele odbornej zložky vzdelávania v profile absolventa a vytvárajú zdravé profesijné sebavedomie na trhu práce. Rámcový rozpis učiva predpokladá, že učiteľ v rámci predmetovej komisie na škole rozpracuje konkrétne ciele a obsah vo svojom tematickom pláne podľa profilovania školy a možnosti umiestnenia absolventov.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky musia byť žiakom vopred oznámené
- krátke, niekoľkokminútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60 %-ná účasť žiakov
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh

Predmet sadovníctvo sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku

5. Odporúčaná študijná literatúra

Ovocinárstvo, O. Schuchman a kolektív, Príroda, Bratislava

Príroda, Bratislava

Pomológia, Pavol Cifranič a kolektív

internet, website školy – komplexne spracované učivo

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. ÚVOD DO PREDMETU ➤ Pojem, cieľ, úlohy a význam ovocinárstva ➤ Súčasný stav a vplyv ovocinárstva na životné prostredie ➤ Podmienky ovocinárskej výroby 2. PREHLADOVOCNÝCHDRUHOV PESTOVANÝCH U NÁS ➤ Rozdelenie ovocných druhov a ich celková charakteristika ➤ Jadrové ovocie: jablň, hruška, dula, mišpuľa, oskoruša ➤ Kôstkové ovocie: čerešňa, višňa, slivka sliva, ringlota, broskyňa, marhuľa ➤ Škrupinovité ovocie: orech, gaštan, lieska ➤ Bobuľové ovocie: ribezľa, egreš, malina, černica, jahoda ➤ Netradičné druhy: šípka, moruša, drienka, čučoriedky, brusnica, báza čierna 3. ŠKÔLKÁRSTVO ➤ Ovocná škôlka – pojem a význam ➤ Typy ovocných škôlok ➤ Zakladanie a technické vybavenie ovocnej škôlky ➤ Rozmnožovanie ovocných rastlín -spôsoby Generatívne rozmnožovanie, semenný strom Získavanie semien ➤ Rozsádzovanie, ošetrovanie, zber semenáčikov ➤ Vegetatívne rozmnožovanie - spôsoby. Priame vegetatívne rozmnožovanie -odrezky ➤ Rozmnožovanie odkopkami, oddelkami, delením trsov, poplazi 4. PODPNÍKY V ŠKÔLKÁRSTVE ➤ Podpníky - pojem, charakteristika, rozdelenie ➤ Označovanie podpníkov ➤ Podpníky pre jablone – vegetatívne množenie ➤ Podpníky pre jablone – generatívne množenie	➤ vysvetliť pojem ovocinárstvo jeho úlohy a význam pre zdravie človeka ➤ poznať súčasný stav ovocinárstva v SR a jeho vplyv na životné prostredie ➤ poznať podmienky ovocinárskej výroby v SR ➤ vedieť rozdeliť ovocné druhy na jednotlivé skupiny ➤ charakterizovať jadrové ovocie a druhy patriace do tejto skupiny ➤ charakterizovať kôstkové ovocie a druhy patriace do tejto skupiny ➤ charakterizovať škrupinovité ovocie a druhy patriace do tejto skupiny ➤ charakterizovať bobuľové ovocie a druhy patriace do tejto skupiny ➤ charakterizovať netradičné ovocné druhy ➤ vysvetliť pojem škôlkárstvo, ovocná škôlka a ich význam ➤ rozdeliť, vymenovať a charakterizovať ovocné škôlky ➤ vymenovať podmienky pre založenie ovocnej škôlky ➤ vysvetliť a rozdeliť rozmnožovanie ovocných rastlín, charakterizovať spôsoby rozmnožovania ➤ charakterizovať generatívne rozmnožovanie ➤ rozdeliť a charakterizovať spôsoby vegetatívne rozmnožovanie ➤ charakterizovať priame vegetatívne rozmnožovanie a jeho spôsoby ➤ charakterizovať pojem podpník a jeho význam v ovocinárskej výrobe ➤ rozdeliť podpníky ➤ vedieť systém označovania podpníkov ➤ vymenovať podpníky pre jablone vegetatívne množenie ➤ vymenovať podpníky pre jablone vegetatívne množenie

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. ŠKÔLKÁRSTVO ➤ Podmienky úspešného štepenia ➤ Vrúbľa, očká a ich uskladnenie a zasielanie ➤ Spôsoby vrúbľovania ➤ Spôsoby očkovania ➤ Technika a organizácia vrúbľovania a očkovania ➤ Škôlkovanie podpníkov 2. PESTOVANIE TVAROV OVOCNÝCH RASTLÍN V ŠKÔLKE ➤ Rozdelenie pestovateľských tvarov	➤ charakterizovať podmienky úspešného štepenia ➤ vysvetliť pojem očko, vrúbeľ a ich podmienky pre skladovanie ➤ vymenovať spôsoby vrúbľovania ➤ vymenovať spôsoby očkovania ➤ vedieť techniku a organizáciu vrúbľovania a očkovania ➤ vysvetliť pojem škôlkovanie a techniku škôlkovania ➤ rozdeliť pestovateľské tvary

➤ Pestovanie kmeňa ovocných rastlín ➤ Pestovanie koruny ovocných rastlín 3. PESTOVANIE KMEŇOVÝCH TVAROV JEDNOTLIVÝCH DRUHOV OVOCNÝCH RASTLÍN ➤ Pestovanie jadrovín ➤ Pestovanie kôstkovín ➤ Pestovanie ríbezlí, egrešov a liesky 4. OŠETROVANIE STROMČEKOV A KRÍKOV POČAS RASTU V ŠKÔLKE ➤ Obrábanie pôdy v ovocnej škôlke ➤ Výživa, hnojenie, ochrana proti chorobám a škodcom. ➤ Zber, triedenie a označovanie škôlkarských výpestkov ➤ Balenie, expedícia a preberanie sadby ➤ Zakladanie ovocnej sadby ➤ Uznávacie pokračovanie v škôlkarskej výrobe 5. PESTOVANIE RASTLÍN NA TRVALOM STANOVIŠTI ➤ Prírodné podmienky ovocinárskej výroby ➤ Hospodárske podmienky ovocinárskej výroby, zóny v hodnosti ➤ Spôsoby pestovania ovocia ➤ Zakladanie ovocných sádov ➤ Výsadba drevín a ošetrovanie po výsadbe 6. REZ OVOCNÝCH RASTLÍN ➤ Orgány ovocných rastlín a ich funkcie ➤ Životné obdobia a rastové fázy ovocných drevín ➤ Typy korún ovocných rastlín ➤ Význam, rozdelenie, spôsoby a typy rezu ➤ Výchovný rez ➤ Udržiavací rez ➤ Zmladzovací rez	➤ vysvetliť spôsoby pestovania kmeňa ovocných rastlín ➤ vysvetliť pestovanie koruny ovocných rastlín ➤ vedieť pestovať jadroviny vo veľkovýrobných podmienkach ➤ vedieť pestovať kôstkoviny, ríbezle, egreše a liesky vo veľkovýrobných podmienkach ➤ vedieť technológiu prác v ovocnej škôlke ➤ vysvetliť výživu a ochranu rastlín v ovocnej škôlke ➤ vedieť označovanie škôlkarských výpestkov, ➤ charakterizovať balenie a expedíciu škôlkarských výpestkov ➤ vysvetliť pojem uznávacie pokračovanie ➤ poznať prírodné podmienky ovocinárskej výroby a zaradiť do zón vhodnosti pestovania ovocných druhov ➤ vysvetliť spôsoby pestovania ovocia ➤ vedieť postup zakladania ovocných sádov ➤ vedieť vysadiť ovocné dreviny ➤ vymenovať orgány ovocných rastlín a ich vysvetliť ich funkciu ➤ vymenovať a vysvetliť životné obdobia a rastové fázy ovocných drevín ➤ vymenovať typy korún ovocných rastlín ➤ vysvetliť význam, rozdelenie, spôsoby a typy rezu ➤ charakterizovať a vysvetliť výchovný rez ➤ charakterizovať a vysvetliť udržiavací rez ➤ charakterizovať a vysvetliť zmladzovací rez
---	---

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. ÚPRAVA PROSTREDIA PRE OVOCNÉ RASTLINY ➤ Výživa ovocných rastlín, význam živín ➤ Rozdelenie hnojív – hospodárske ➤ Priemyselné hnojivá - dusíkaté ➤ Priemyselné hnojivá - fosforečné, draselné vápenaté ➤ Mimo koreňová výživa ➤ Zelené hnojenie. ➤ Dávky živín ➤ Spôsob a čas hnojenia ➤ 2. obrábaniE pôdy v ovocných sadoch ➤ Spôsoby obrábania pôdy v ovocnom sade. ➤ Čierny úhor, herbicídny úhor, obhospodarovaný úhor ➤ Pestovanie podplodín a trávnik 3. HOSPODÁRENIE S VLAHOU. ➤ Nároky ovocných rastlín na vlahu ➤ Zadržovanie vlhky ➤ Spôsoby zavlažovania ➤ Čas a dávky zavlažovania. 4. ZBER OVOCIA A JEHO USKLADNENIE ➤ Príprava na zber, odhad úrody. ➤ Stupne zrelosti ovocných druhov ➤ Spôsoby zberu ➤ Triedenie, balenie a preprava ovocia ➤ Uskladňovanie ovocia 5. POMOLÓGIA ➤ Morfologické znaky ovocia ➤ Pomológia jadrovín ➤ Pomológia kôstkovín ➤ Pomológia škrupinovín ➤ Pomológia drobného ovocia	➤ vysvetliť pojem výživa rastlín a význam živín pre ovocné rastliny ➤ rozdeliť charakterizovať hnojivá ➤ vedieť použiť dusíkaté hnojivá ➤ vedieť použiť fosforečné, draselné a vápenaté hnojivá ➤ charakterizovať mimo koreňovú výživu ➤ charakterizovať zelené hnojenie ➤ vedieť vypočítať dávky živín ➤ vedieť určiť spôsob a čas hnojenia ➤ vymenovať spôsoby obrábania pôdy ➤ charakterizovať čierny úhor, herbicídny úhor a obhospodarovaný úhor ➤ vysvetliť pestovanie podplodín a trávnik ➤ charakterizovať nároky ovocných rastlín na vlahu ➤ vysvetliť zadržiavanie vlhky ➤ vymenovať a charakterizovať spôsoby, čas a dávky zavlažovania ➤ charakterizovať prípravu na zber a vedieť vypočítať odhad úrody ➤ charakterizovať stupne zrelosti ➤ vymenovať spôsoby zberu ➤ vysvetliť pozberovú úpravu ovocia ➤ charakterizovať skladovanie ovocia ➤ vysvetliť pojem pomológia ➤ charakterizovať morfológické znaky ➤ charakterizovať morfológické znaky jadrovín ➤ charakterizovať morfológické znaky kôstkovín ➤ charakterizovať morfológické znaky škrupinovín ➤ charakterizovať morfológické znaky drobného ovocia

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
ZELENINÁRSTVO**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 2. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 60 vyučovacích hodín,

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Učivo predmetu zeleninárstvo pomáha žiakom pochopiť význam a perspektívu zeleninárstva a poskytuje im ako budúci záhradníkovi na primeranej úrovni vedomosti potrebné k zvládnutiu pestovania poľnej a rýchlenej zeleniny, ktorými sa môžu podieľať na rozvoji prírodnej zložky životného prostredia. .

Úlohou predmetu je poskytnúť žiakovi poznatky o najdôležitejších princípoch technológie výroby hlavných druhov zelenín vo veľkovýrobných a samozásobiteľských podmienkach Slovenskej republiky, osobitne v oblasti školy.

Žiaci sa naučia v predmete uplatňovať nové pestovateľské technológie, používanie plastov pri rýchlenej zeleniny, nové spôsoby ničenia burín a porastov a ochrana proti chorobám a škodcom.

Obsahom predmetu sú odborné poznatky z aplikovanej biológie, základy techniky a technológie výroby zeleniny, najmä princípy ich pestovania. Osvojenie si základných poznatkov z biologickej, ekologickej, technickej a ekonomicko-organizačnej stránky zeleninárstva je predpokladom ich kvalifikovanej aplikácie v technológii výroby zeleniny.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Cieľom predmetu je pripraviť kvalifikovaných pracovníkov schopných vyrábať zeleninu pre potreby obyvateľstva v poľných podmienkach, v zasklených a fóliových priestoroch. Obsah predmetu úzko súvisí s predmetom biológia, kvetinárstvo, ovocinárstvo, dotýka sa strojov a zariadení, ekonomiky a najmä odborného výcviku.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky musia byť žiakom vopred oznámené
- krátke, niekoľkokminútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60 %-ná účasť žiakov
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh

Predmet zeleninárstvo sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Zeleninárstvo, Miroslav Melichar a kolektív, Príroda, Bratislava
Záhradkár – časopis, Spoločnosť 7 plus, Bratislava
Zeleninárstvo, Miloš Turek, Príroda, Bratislava

Obsahový štandard	Výkonový štandard
ÚVOD ➤ Význam zeleniny vo výžive človeka a pozitívne, negatívne vplyvy zeleninárstva na životné prostredie VÝROBNÉ PODMIENKY ZELENINÁRSKEJ VÝROBY ➤ Prírodné podmienky ➤ Klimatické podmienky ➤ Pôdne podmienky ➤ Hospodárske podmienky ➤ Rajonizácia zeleninárskej výroby v zeleninárskej oblasti ÚPRAVA PROSTREDIA PRE RASTLINY ➤ Druhy hnojív v používaných v zeleninárskej výrobe ➤ Organické hnojivá ➤ Priemyselné hnojivá – dusíkaté, fosforečné, draselné ➤ Priemyselné hnojivá – horečnaté, vápenaté ➤ Priaznivé a nepriaznivé vplyvy hnojív na kvalitu zeleniny ➤ Zavlažovanie zeleniny ➤ Závlahový režim, spôsoby zavlažovania ➤ Technické zariadenia na zavlažovanie VÝSEVY A PREPICHOVANIE SADENÍC ➤ Priame výsevy a druhy zelenín pestované z priamych výsevov ➤ Výsevy na predpestovanie priesad ➤ Technológia predpestovania priesad ➤ Riedky výsev na záhony, pikírovanie ➤ Balíčkovanie, sadenie do črepníkov a nádob ➤ Ošetrovanie priesady: otužovanie a pod. ➤ Výsadba a pestovanie zeleniny na stanovišti OŠETROVANIE ZELENINY PO VÝSADBE A POČAS RASTU ➤ Zavlažovanie, prihnojovanie, okopávka, jednotenie, plečkovanie, nahrňanie, nastielanie, ochrana proti chorobám škodcom a burinám ➤ Zber zeleniny – určenie zberovej zrelosti ➤ Spôsob zberu ➤ Organizácia a technika zberu. ➤ Trhová úprava zeleniny. ➤ Požiadavky na skladovanie zeleniny. ➤ Skladovanie zeleniny. ➤ Hygienické požiadavky zaobchádzania so zeleninou	➤ vysvetliť pojem zeleninárstvo jeho úlohy a význam pre zdravie človeka ➤ poznať súčasný stav zeleninárstva v SR a jeho vplyv na životné prostredie ➤ získať základné vedomosti o prírodných podmienkach pre zeleninársku výrobu ➤ vedieť klimatické podmienky pre pestovanie zeleniny ➤ získať základné vedomosti o pôdnych podmienkach pre zeleninársku výrobu ➤ poznať oblasti vhodné pre pestovanie zeleniny ➤ vymenovať druhy hnojív používaných v zeleninárstve ➤ vymenovať druhy organických hnojív používaných v zeleninárstve ➤ vymenovať druhy priemyselných hnojív používaných v zeleninárstve ➤ poznať nepriaznivé vplyvy hnojív na kvalitu zeleniny ➤ vysvetliť zavlažovanie zeleniny, zavlažovací režim ➤ vysvetliť výsev a rozsádzanie sadeníc ➤ charakterizovať priame výsevy a vymenovať druhy takto pestované ➤ poznať technológiu predpestovania priesad ➤ charakterizovať výsevy na predpestovanie priesad ➤ popísať predpestovanie priesad a ich ošetrovanie pred výsadbou ➤ vysvetliť výsadbu priesad na stanovište ➤ vymenovať spôsoby ošetrovania zeleniny počas pestovania na stanovišti ➤ poznať spôsoby ochrany zeleniny pred škodlivými činiteľmi ➤ charakterizovať zber a určiť zberovú zrelosť zeleniny ➤ vysvetliť spôsob, organizáciu a techniku zberu ➤ charakterizovať trhovú úpravu zeleniny ➤ poznať požiadavky na skladovanie zeleniny ➤ poznať hygienické požiadavky na zaobchádzanie so zeleninou

Obsahový štandard	Výkonový štandard
TECHNOLÓGIA VÝROBY ZELENINY ➤ Botanické rozdelenie pestovanej zeleniny ➤ Rozdelenie pestovanej zeleniny Pestovanie hlúbovej zeleniny ➤ Kapusta hlávková ➤ Kapusta hlávková červená ➤ Hlávkový kel ➤ Ružičkový kel ➤ Kučeravý kel ➤ Kaleráb ➤ Karfiol ➤ Brokolica - špargľový kel Pestovanie listovej zeleniny ➤ Hlávkový šalát ➤ Záhradný špenát ➤ Čakanka šalátová ➤ Pekinská kapusta ➤ Mangold Ostatná listová zelenina ➤ Žerucha, ➤ Čínska kapusta, ➤ Valerianka Pestovanie plodovej zeleniny ➤ Paprika ➤ Uhorky – šalátové, nakladačky ➤ Rajčiak – kolíkový, kričkový ➤ Melón cukrový, melón vodový ➤ Ľuľok jedlý – baklažán, tekvica Pestovanie koreňovej zeleniny ➤ Mrkva ➤ Petržlen záhradný ➤ Zeler buľovový ➤ Chren dedinský ➤ Paštrnák, čierny koreň ➤ Red'kovka, red'kev Ostatná koreňová zelenina ➤ Červená repa šalátová, ➤ Vodnica, ➤ Kvaka Pestovanie cibuľovej zeleniny ➤ Cibuľa kuchynská ➤ Cesnak kuchynský ➤ Pór, pažítka, Ostatná cibuľová zelenina ➤ Cibuľa zimná, ➤ Šalotka	➤ vedieť rozdeliť druhy zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania hlúbovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania listovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania ostatnej listovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania plodovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania koreňovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania koreňovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania cibuľovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania ostatnej cibuľovej zeleniny

Obsahový štandard	Výkonový štandard
TECHNOLÓGIA VÝROBY JEDNOTLIVÝCH DRUHOV ZELENINY ➤ Pestovanie strukovej zeleniny – hrach siaty ➤ Fazuľa záhradná, bôb ➤ Pestovanie lahôdkovej zeleniny – Rebarbora, ➤ Kukurica cukrová, špargľa, fenikel ➤ Pestovanie koreninovej zeleniny – majorán, kôpor, ➤ Rasca ➤ Pestovanie koreninovej zeleniny – Mäta pieporná, tymian ➤ Pestovanie šampiňónov – botanická charakteristika ➤ Technológia pestovania šampiňónov ➤ Pestovanie ostatných jedlých húb RÝCHLENIE ZELENINY ➤ Úlohy, ciele a význam rýchlania zeleniny ➤ Podmienky rýchlania zeleniny ➤ Zariadenia na rýchlénie zeleniny a ich využitie ➤ Osevné postupy v rýchliarňach a spôsoby rýchlania ➤ Organizácia výživy a zavlažovania v rýchliarňach ➤ Ochrana rýchlejšej zeleniny proti škodcom ➤ Osobitosti agrotechniky v rýchliarňach ➤ Rýchlénie kapustovej zeleniny ➤ Rýchlénie listovej zeleniny ➤ Rýchlénie plodovej zeleniny ➤ Rýchlénie koreňovej zeleniny ➤ Rýchlénie cibulovej zeleniny ZELENINÁRSKE SEMENÁRSTVO ➤ Úlohy a význam ➤ Požiadavky semenných kultúr na prírodné podmienky ➤ Technické vybavenie a zariadenie semenárskeho podniku ➤ Výber materských rastlín, zazimovanie sadzačiek, vysádzanie sadzačiek ➤ Ošetrovanie počas rastu, zber, kvalita semien ➤ Základné predpisy a uznávacie ➤ Pestovanie hlúbkovej a koreňovej zeleniny na semeno ➤ Pestovanie plodovej a strukovej zeleniny na semeno ➤ Pestovanie cibulovej zeleniny na semeno ➤ Pestovanie listovej zeleniny na semeno	➤ vedieť technológiu pestovania strukovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania lahôdkovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania koreninovej zeleniny ➤ vedieť technológiu pestovania húb ➤ vysvetliť pojem rýchlénie jeho úlohy ➤ poznať podmienky pre rýchlénie zeleniny ➤ vymenovať zariadenia pre rýchlénie zeleniny ➤ vedieť vytvoriť osevné postupy pre rýchliarne ➤ vysvetliť organizáciu výživy a zavlažovania v rýchliarňach ➤ vymenovať osobitosti agrotechniky v rýchliarňach ➤ vedieť technológiu rýchlania jednotlivých druhov zelenín ➤ vysvetliť pojem zeleninárske semenárstvo jeho úlohy a význam ➤ poznať požiadavky semenných kultúr na prírodné podmienky ➤ vymenovať zariadenia semenárskeho podniku ➤ charakterizovať technológiu pestovania zelenín na semeno ➤ vymenovať predpisy uznávacieho pokračovania ➤ vedieť technológiu pestovania jednotlivých druhov zelenín na semeno

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
ZÁKLADY ZÁHRADNÍCKEJ VÝROBY**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 2 hodiny týždenne, za školský rok 66 vyučovacích hodín,

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Učivo predmetu základy záhradníckej výroby pomáha žiakom pochopiť význam a perspektíva záhradníctva a jeho vplyvu na životné prostredie. Poskytuje im ako budúcim záhradníkom na primeranej úrovni potrebné vedomosti o poveternostných, klimatických a pôdnych činiteľoch, o úprave prostredia pre rastliny, o sejbe a sadení rastlín a o ošetrovaní rastlín. Tento predmet objasňuje základné podmienky, bez ktorých by záhradnícka výroba nemohla existovať.

Učivo prispieva k systémovému chápaniu sadovníctva ako odboru, ktorý sa zaoberá plánovaním, projektovaním, budovaním a udržovaním plôch zelene vrátane ich súčastí, ako sú cesty, lavičky, zariadenia pre hry detí a mnoho ďalších.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Cieľom predmetu je naučiť žiakov poznať základné podmienky záhradníckej výroby a vzťahy medzi nimi, aby tak mohli vytvárať v praxi priaznivé podmienky pre rast a vývin rastlín.

Osvojenie si učiva a jeho štruktúry umožňuje žiakom pochopiť najdôležitejšie teoretické základy rastlinnej výroby, na ktoré nadväzujú poznatky o technológii výroby záhradníckych výrobkov.

Učebný predmet vytvára všeobecný vedný základ pre špeciálne odborné predmety – zeleninárstvo, kvetinárstvo, ovocinárstvo a sadovníctvo vytvára tiež teoretické predpoklady pre pracovnú činnosť žiakov v odbornom výcviku, najmä pri príprave prostredia pre rastliny.

Obsah predmetu nadväzuje na biológiu a súvisí i s predmetmi záhradnícke stroje a zariadenia a odborný výcvik.

Rámcový rozpis učiva predpokladá, že učiteľ v rámci predmetovej komisie na škole rozpracuje konkrétne ciele a obsah vo svojom tematickom pláne podľa profilovania školy a možnosti umiestnenia absolventov.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, vstupné a výstupné previerky.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky musia byť žiakom vopred oznámené
- krátke, niekoľkokminútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60 %-ná účasť žiakov
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výchovných štandardov
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh

Predmet základy záhradníckej výroby sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Základy záhradníckej výroby, Hurňák A. a kol.

Náuka o prostredí rastlín, Ján Krištín a kolektív, Príroda, Bratislava

website školy – komplexne spracované učivo

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Úvod ➤ Postavenie záhradníckej výroby v rámci poľnohospodárstva, úlohy a význam ➤ Vplyv záhradníckej výroby na životné prostredie 2. Poveternostné a klimatické činitele ➤ Meteorológia a klimatológia: základné pojmy ➤ Ovzdušie ako prostredie meteorologických dejov a životné prostredie: ➤ Vzduch, jeho zloženie a vlastnosti, ➤ Znečisťovanie ovzdušia, exhaláty, ➤ Ochrana a čistota ovzdušia, tlak, ➤ Tlakové útvary, meranie tlaku, ➤ Atmosférické fronty, prúdenie vzduchu a jeho význam pre rastliny ➤ Slnéčné žiarenie a vyžarovanie zeme: druhy žiarenia a jeho účinky na organizmus ➤ Svetlo, význam žiarenia a svetla pre rastliny ➤ Teplota pôdy a vzduchu: teplota pôdy, meranie teplôt pôdy ➤ Teplota vzduchu, meranie teplôt vzduchu ➤ Voda a jej bilancia v prírode: vlhkosť vzduchu a jej meranie, ➤ Tvorba oblačnosti a zrážok, meranie zrážok, význam pre rastlinstvo ➤ Počasie a podnebie: meteorologické stanice - spracovanie údajov, ➤ Podnebie Európy a SR, fenológia a jej význam pre záhradnícku výrobu, ➤ Krátkodobé a dlhodobé predpovede počasia 2. Pôdne činitele ➤ Pojem pôdy a jej vznik ➤ Pôdotvorné činitele: zemská kôra, nerasty, horniny, zvetrávanie nerastov a hornín, pôdne typy ➤ Zloženie pôdy: pôda ako prírodný útvar, pôdny profil, zrnitosť pôdy, pôdne druhy, pôdna voda, pôdny vzduch ➤ Vlastnosti pôdy: fyzikálne vlastnosti pôdy, chemické vlastnosti pôdy, biologické vlastnosti pôdy, zmeny organickej hmoty v pôde, humus a jeho zvyšovanie v pôde, štruktúra pôdy ➤ Záhradnícke pôdy, zeminy ➤ Ochrana pôdy ako súčasť starostlivosti o životné prostredie 4. Úprava prostredia pre rastliny ➤ Sústava základného spracovania pôdy: ciele základného obrábania pôdy, podmietka, význam, orba, význam a spôsoby orby, podryvanie, prehlbovanie, rigolovanie, bezpečnosť pri práci pri základnom spracovaní pôdy ➤ Sústava predsejbovej prípravy pôdy: ciele predsejbovej prípravy pôdy, pracovné operácie: smykovanie, kyprenie, valcovanie, bránenie, bezpečnostné predpisy a opatrenia pri obrábaní	➤ zoznámiť sa so záhradníckou výrobou, jej významom a perspektívami ➤ mať základné poznatky o vplyve záhradníckej výroby na životné prostredie ➤ ovládať základné pojmy meteorológie a klimatológie ➤ získať základné vedomosti o ovzduší ako prostredí meteorologických dejov ➤ mať základné poznatky o zložení, vlastnostiach a znečisťovaní ovzdušia ➤ pochopiť podstatu slnečného žiarenia a vyžarovania zeme a jeho účinku na rastlinný organizmus ➤ získať základné vedomosti o teplote pôdy a vzduchu, o jej meraní a vplyve na rastlinu ➤ chápať význam vody a jej bilanciu v prírode ➤ získať základné poznatky o počasi a podnebí v Európe a SR ➤ pochopiť význam krátkodobej a dlhodobej predpovede počasia pre záhradnícku výrobu ➤ ovládať pojem pôdy a jej vznik ➤ mať základné poznatky o pôdotvorných činiteľoch ➤ ovládať základné vedomosti o zložení pôdy ako prírodného útvaru ➤ získať základné poznatky o vlastnostiach pôdy, o humuse a jeho zvyšovaní v pôde ➤ získať základné poznatky o záhradníckych pôdach ➤ mať základné poznatky o záhradníckych zeminách ➤ pochopiť význam ochrany pôdy ako súčasť starostlivosti o životné prostredie ➤ získať základné poznatky o sústave základného spracovania pôdy a o jednotlivých pracovných úkonoch ako je orba, podryvanie, prehlbovanie, rigolovanie, ovládať bezpečnosť pri práci pri základnom spracovaní pôdy ➤ mať základné poznatky o sústave predsejbovej príprave pôdy a o jednotlivých pracovných operáciách ako je smykovanie, kyprenie, valcovanie a bránenie ➤ ovládať bezpečnosť pri práci pri predsejbovej príprave

pôdy	pôdy
5. Výživa rastlín ➤ Prijem a uvoľňovanie vody rastlinou ➤ Prijem živín koreňmi a listami ➤ Rozdelenie a funkcia rastlinných živín ➤ Hnojivá, základné pojmy ➤ Organické hnojivá: maštalný hnoj, močovka a hnojovica, kompost, rašelina a fekálie, zelené hnojenie, slama ako organické hnojivo, manipulácia s hnojivami z hľadiska starostlivosti o životné prostredie ➤ Priemyselné hnojivá: všeobecný význam a rozdelenie hnojív, dusíkaté hnojivá, fosforečné hnojivá, draselné hnojivá, vápenaté hnojivá, viaczložkové hnojivá, špeciálne hnojivá a mikroelementárne hnojivá, bakteriálne hnojivá, regulátory rastu, živné roztoky, hnojenie CO₂, zásady používania a bezpečnosť pri práci s hnojivami	➤ ovládať základné poznatky o prijíme a uvoľňovaní vody rastlinou ➤ mať základné poznatky o prijíme živín koreňmi ➤ mať základné poznatky o prijíme živín listami ➤ ovládať na primeranej úrovni základné rozdelenie živín pre rastliny ➤ získať základné poznatky o hnojivách, o rozdelení hnojív ➤ mať základné poznatky o organických hnojivách ako sú: maštalný hnoj, močovka, hnojovica, kompost a zelené hnojenie ➤ mať základné poznatky o priemyselných hnojivách ➤ ovládať na primeranej úrovni základné rozdelenie priemyselných hnojív ➤ ovládať základné zásady používania a bezpečnosti pri práci
6. Sejba a sadenie ➤ Pojem a význam osiva a sadiva ➤ Získavanie osiva a sadiva: základné spôsoby rozmnožovania rastlín, príprava osiva a sadiva, príprava stanovišťa a čas sejby ➤ Príprava stanovišťa a termín vysádzania	➤ ovládať základné pojmy osivo a sadivo ➤ mať základné poznatky o získavaní osiva a sadiva a o základných spôsoboch rozmnožovania rastlín ➤ získať základné poznatky o príprave pozemku na sejbu ➤ získať základné poznatky o príprave pozemku na vysádzanie
7. Ošetrovanie rastlín počas vegetácie ➤ Základné operácie pri ošetrovaní rastlín počas vegetácie: bránenie, valcovanie, obrábanie a nahŕňanie rastlín, plečkovanie a okopávanie, pletie a jednotenie, zavlažovanie ➤ Špeciálne spôsoby ošetrovania rastlín: zaštipovanie a vyštipovanie rastlín, nastielanie	➤ získať základné poznatky o základných pracovných operáciách pri ošetrovaní rastlín počas vegetácie ako sú: bránenie, valcovanie, obrábanie a nahŕňanie rastlín, plečkovanie a okopávanie, pletie a jednotenie, zavlažovanie ➤ pochopiť význam použitia špeciálnych spôsobov ošetrovania rastlín
8. Ochrana rastlín ➤ Význam a úlohy ochrany rastlín ➤ Spôsoby ochrany rastlín: agrotechnické opatrenia v ochrane rastlín, fyzikálne spôsoby ochrany rastlín, chemické spôsoby ochrany rastlín, biologické spôsoby ochrany rastlín ➤ Starostlivosť o životné prostredie z hľadiska ochrany rastlín	➤ pochopiť význam a úlohy ochrany rastlín ➤ ovládať základné spôsoby ochrany rastlín a ich agrotechnické opatrenia ➤ získať základné poznatky o fyzikálnej, chemickej a biologickej ochrane rastlín ➤ mať základné poznatky o starostlivosti o životné prostredie z hľadiska ochrany rastlín

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
ODBORNÝ VÝCVIK**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	prvý, druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 1. ročníku 15 hodín týždenne,
v 2. ročníku 15 hodín týždenne,
v 3. ročníku 17,5 hodín týždenne.

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Odborný výcvik v odbore záhradník má umožniť žiakom získať potrebné zručnosti a návyky nevyhnutné na praktické zvládnutie činnosti v tomto odbore. Žiaci si musia osvojiť odborné a samostatné ovládanie pracovných úkonov v záhradníctve a to v zeleninárstve, ovocinárstve, kvetinárstve a sadovníctve ako aj základy viazania a aranžovania kvetov. Taktiež si musia osvojiť ďalšie špecifické činnosti vyplývajúce z profilujúcich odborných predmetov.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Cieľom odborného výcviku je dokonalé zoznámenie sa žiakov s problematikou v danom odbore, čo im má poslúžiť ako základ pre ďalší odborný rast. Žiaci budú mať prístup k novým informáciám, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia so záhradníctvom. Cieľom je taktiež motivovať žiakov k vzdelávaniu v tomto odbore, pretože vývoj aj v tejto oblasti napreduje, a to, čo platilo pred niekoľkými rokmi nemusí platiť už dnes.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Praktické preverky z jednotlivých činností podľa výkonového štandardu po skončení jednotlivých tematických celkov. Pre lepšiu kontrolu dosiahnutého výkonového štandardu zaradiť súťažné zručnosti, čo by pôsobilo motivačne pre dosiahnutie určitého stupňa výkonového štandardu.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Jednotlivé výkony žiakov sa hodnotia počas vyučovacieho dňa známku. Výsledné známky za jednotlivé dni sa premietnu do mesačného hodnotenia žiaka v denníku majstra odbornej výchovy. Mesačné hodnotenia slúžia ako základ pre výslednú známku na polročnom a celoročnom ohodnotení žiaka.

Predmet odborný výcvik sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku.

5. Odporúčaná študijná literatúra

Zeleninárstvo, Ing. Miloš Turek
Zeleninárstvo, Miroslav Melichár a kolektív
Záhradníctvo 2, Horynová a kolektív
Ovocinárstvo, O. Schuchman a kolektív
Sadovníctvo, Jiřina Ružicková a kolektív
Veľká encyklopédia kvetov a okrasných rastlín, Christopher Brickell a kolektív
Kvetinárstvo, Miroslav Volf a kolektív
Záhradkárská encyklopédia, Čestmír Bohm a kolektív
Celoročná ochrana záhradníckych plodín, Juraj Matlák
Všetko o letničkách, Igor Drobný, Zdeněk Osvald
Všetko o záhrade, John Brookes
Katalóg osív, kvetín a zelenín, Černý

Obsahový štandard	Výkonový štandard
➤ Zoznámenie sa s organizáciou a pracoviskami odborného výcviku. ➤ Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a hygiena práce ➤ Vegetatívne rozmnožovanie rastlín ➤ Generatívne rozmnožovanie rastlín ➤ Zber a triedenie ovocia ➤ Zber semien ➤ Nácvik voľne viazaných kytíc ➤ Príprava pôdy rýľovaním a jej význam ➤ Urovanie pôdy hrabaním ➤ Výsadba záhradníckych drevín ➤ Rozmeranie a vytýčovanie pozemku pred výsadbou ovocného sadu ➤ Zber a triedenie zeleniny ➤ Zber a triedenie škôlkarských výpestkov ➤ Prípravné práce na väzbu k pamiatke zosnulých ➤ Väzba k pamiatke zosnulých ➤ Ošetrovanie kvetín pestovaných na rez ➤ Výpočet množstva rastlín na jednotku plochy, výpočet koncentrácie roztoku ➤ Drobné opravy kovových častí záhradníckeho náradia ➤ Drobné opravy drevených častí záhradníckeho náradia ➤ Brúsenie záhradníckeho náradia ➤ Oprava a údržba malých záhradníckych strojov ➤ Oprava a údržba pareniskových okien ➤ Prípravné práce na vianočnú výzdobu ➤ Vianočná väzba ➤ Väzba zo sušených kvetov ➤ Zhotovenie vianočných girland ➤ Poznávanie a predsejbová príprava semien ➤ Váženie v záhradníctve na rôznych druhov váh ➤ Brúsenie záhradníckych nožov a nožníc ➤ Vrúbľovanie ovocných drevín ➤ Príprava výsevných nádob, substrátov, výsev semien do nádob a ošetrovanie po výseve ➤ Príprava záhradníckych zemín ➤ Udržiavací rez záhradníckych rastlín ➤ Demontáž a montáž rozoberateľných častí strojov v záhradníctve ➤ Rozsádzovanie sadeníc do debničiek a ošetrovanie	➤ poznať pracoviská odborného výcviku a ich fungovanie v rámci školy ➤ poznať význam jednotlivých pojmov v oblasti bezpečnosti práce, vedieť sa zorientovať v bezpečnostných predpisoch, vedieť sa postarať o svoju bezpečnosť a hygienu práce na pracovisku ➤ vedieť správne použiť jednotlivé spôsoby vegetatívneho rozmnožovania. ➤ vedieť správne rozmnožiť rastliny výsevom ➤ vedieť technológiu zberu jednotlivých druhov ovocia. ➤ poznať a správne pozberať a uskladniť semená ➤ správne vybrať a vedieť uviazať voľne viazané kytice ➤ určiť správny termín rýľovania a vedieť ho urobiť ➤ vedieť správne urovnať terén hrabaním pred ďalším spracovaním ➤ poznať technológiu výsadby jednotlivých druhov drevín ➤ vedieť správne rozmerať a vytýčiť ovocný sad ➤ vedieť správne pozberať zeleninu rôznymi spôsobmi zberu ➤ vedieť správne pozberať a vytriediť škôlkarské výpestky do akostných tried ➤ správne pripraviť pomocný materiál na väzbu k pamiatke zosnulých ➤ vedieť urobiť jednotlivé druhy vencov a kytíc ➤ poznať a správne ošetriť kvety pestované na rez ➤ vedieť vypočítať potrebu rastlín na danú plochu, vedieť vypočítať množstvo prípravku pre získanie určitej koncentrácie roztoku ➤ vedieť samostatne opraviť menšie poškodenia kovových častí záhradníckeho náradia ➤ vedieť správne opraviť a vymeniť drevené časti záhradníckeho náradia ➤ zvládnuť jednotlivé spôsoby brúsenia záhradníckeho náradia ➤ vedieť opraviť menšie vady na záhradníckych strojoch ➤ vedieť vhodnou údržbou a opravou predĺžiť životnosť pareniskových okien ➤ vedieť pripraviť pomocný materiál na vianočnú výzdobu ➤ vedieť jednotlivé spôsoby vianočnej väzby ➤ poznať jednotlivé druhy kvetov a urobiť z nich suchú väzbu ➤ vedieť z vhodného materiálu urobiť rôzne girlandy ➤ vedieť správne pripraviť semená na výsev ➤ vedieť odvážiť jednotlivé komodity na rôznych druhov váh ➤ vedieť rôznymi spôsobmi nabrúsiť nože a nožnice ➤ vedieť použiť správny spôsob vrúbľovania pri rozmnožovaní ovocných drevín ➤ vedieť správne pripraviť nádoby, substráty, správne vysiť osivo a ošetrovať ho po výseve ➤ poznať jednotlivé druhy zemín a vedieť ich pripraviť ➤ vedieť správnym rezom udržať rastliny čo najdlhšie v produkčnom veku ➤ poznať rozoberateľné časti strojov v záhradníctve, vedieť ich správne demontovať a montovať ➤ poznať jednotlivé druhy rastlín, vedieť ich správne rozsa-

- po rozsadení ➤ Rozmnožovanie záhradníckych drevín pomocou Odrezkov ➤ Zakladanie parenísk ➤ Rozsádzovanie sadeníc do skleníkových priestorov ➤ Rozsádzanie sadeníc do pareniska a ošetrovanie po rozsadení ➤ Výsadba záhradníckych rastlín škôlkarskou motyčkou ➤ Prípravné práce na jarnú väzbu a jarná väzba ➤ Práce s motykou – okopávka záhradníckych rastlín ➤ Ošetrovanie kvetín na rez ➤ Ošetrovanie sadeníc počas vegetácie ➤ Pletie a kyprenie rastlín v parenisku a skleníku ➤ Práce s motykou – okopávka záhradníckych rastlín ➤ Určovanie sadeníc a priesad ➤ Úprava a výsadba predpestovaných rastlín kolíkom na vysádzovanie ➤ Úprava a výsadba sadeníc lopatkou na vysádzovanie ➤ Plečkovanie záhradníckych rastlín ručnou plečkou ➤ Rozmnožovanie ovocných drevín očkovaním ➤ Ošetrovanie trávnikov kosením a hrabaním ➤ Exkurzia	- diť a ošetriť po rozsadení ➤ vedieť rozmnožiť jednotlivé druhy rastlín rôznymi druhmi odrezkov ➤ vedieť správne založiť pareniská vo vhodnom termíne ➤ poznať a vedieť správne rozsadiť rastliny do zasklených plôch ➤ vedieť správne rozsadiť rastliny do pareniska a ošetrovať ich po rozsadení ➤ vedieť správne použiť motyčku pri výsadbe podpníkov v ovocnej škôlke ➤ vedieť správne pripraviť pomocný materiál pre jarnú väzbu a správne urobiť jednotlivé spôsoby jarnej väzby ➤ vedieť správne okopať záhradnicke rastliny motykou ➤ zvoliť správny postup a správne ošetriť kvetiny pestované na rez ➤ vedieť správne ošetriť pestované sadenice ➤ zvoliť správny termín a vedieť prekypiť a prepleť rastliny v skleníku a parenisku ➤ vedieť správne okopať záhradnicke rastliny motykou ➤ dôkladne poznať jednotlivé druhy sadeníc a priesad v rôznom štádiu ich vývoja ➤ zvoliť vhodné rastliny pre výsadbu kolíkom na vysádzovanie a vedieť ich právne vysadiť ➤ zvoliť vhodné rastliny pre výsadbu lopatkou na vysádzovanie a vedieť ich právne vysadiť ➤ vedieť správne preplečkovať jednotlivé druhy pestovaných rastlín rôznymi plečkami ➤ vedieť zvoliť správny spôsob očkovania a správne zaočkovať jednotlivé druhy rastlín ➤ vedieť zvoliť včasný termín kosenia trávnikov a pokosiť ich rôznymi druhmi kosačiek ➤ vo vhodných podnikoch sledovať priamo vo výrobe technológie pestovania rastlín súvisiace s odborom záhradník
--	--

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
➤ Zoznámenie sa s osivami OV pre II. ročník BOZP a PO ➤ Rozmnožovanie – dlením trsov, potápaním, odrezkami, poplazmi, cibulami a hlúzami ➤ Oboznámenie sa so substrátom na výsev, rozsádzovanie, rozmnožovanie a pestovanie rastlín ➤ Zber, triedenie a trhová úprava plod. zeleniny ➤ Zber, triedenie a trhová úprava ovocia ➤ Voľné viazanie kytíc k rôznym príležitostiam ➤ Úprava kvetín do váz a misiek ➤ Výsadba okrasných drevín a ošetrovanie po výsadbe ➤ Zber, triedenie a uskladňovanie ovocných a okrasných drevín ➤ Zber, triedenie a trhová úprava hlúbovej zeleniny ➤ Zber, triedenie a trhová úprava koreňovej zeleniny ➤ Viazáčské práce k pamiatke zosnulých ➤ Výsadba ovocných drevín ➤ Príprava pareniska a výsev semien do pareniska ➤ Povrchová úprava záhonov a výsev semien do	➤ oboznámenie sa s učivom OV a BOZP a PO ➤ naučiť žiakov viac spôsobov vegetatívneho rozmnožovania ➤ naučiť žiakov správne výberu substrátov na pestovanie rastlín ➤ naučiť zberať a triediť zeleninu ➤ naučiť zberať, triediť a upravovať ovocia ➤ naučiť viazať jednotlivé druhy kytíc ➤ naučiť žiakov aranžovať vázy a misy ➤ naučiť správne vysadiť dreviny a ošetriť ich ➤ naučiť žiakov správne výberu stromčekov, triedeniu a uskladneniu ➤ naučiť zberať a triediť kapustu ➤ naučiť správne zberať a triediť koreňovú zeleninu ➤ naučiť žiakov správnej technike práce pri výrobe vencov ➤ naučiť žiakov vysadiť ovocné stromčeky ➤ naučiť žiakov pripraviť parenisko a ručne vysiať semená

voľnej pôdy ➤ Rozsádzovanie semien do pareniska a skleníka ➤ Predpestovanie priesad črepnikovaním a pomocou zakoreňovačov ➤ Úprava podpníkov a rôzne druhy škôlkovania ovocných a okrasných drevín a ich ošetrovanie ➤ Prípravné práce na jarnú väzbu – jarná väzba ➤ Zavlažovanie a prihnojovanie záhradníckych rastlín ➤ Určovanie sadeníc a priesad ➤ Ošetrovanie priesad v skleníkoch a pareniskách ➤ Úprava a výsadba predpestovaných kvetín vysádzovacou lopatkou, kolíkom a motyčkou ➤ Výsadba zeleninových priesad mechanizačnými prostriedkami ➤ Pletie a kyprenie rastlín ➤ Ošetrovanie trávnikov-valcovania, zavlažovanie, prihnojovanie a kosenie ➤ Okopávka záhradníckych rastlín ➤ Ošetrovanie trávnikov kosením a hrabaním ➤ Špeciálne ošetrovanie zeleniny pestovanej v zasklených plochách (zaštipovanie a vyštipovanie) ➤ Rozmnožovanie okrasných a ovocných drevín očkovaním ➤ Rozmnožovanie ovocných a okrasných drevín bylinnými odrezkami ➤ Dezinfekcia pôdy ➤ Špeciálne ošetrovanie kvetín pestovaných v skleníkoch (zaštipovanie, vyviazovanie, vyštipovanie) ➤ Zber, balenie expedícia kvetín ➤ Aranžovanie zo suchých kvetov, adventné vence ➤ Ochrana zeleniny a kvetov proti chorobám a škodcom ➤ Ošetrovanie črepníkových kvetín ➤ Príprava záhradníckych zemín a substrátov na pestovanie sadby ➤ Výpočet potreby rastlín na jednotku plochy ➤ Presádzanie črepníkových kvetín ➤ Rozmnožovanie rastlín odrezkami ➤ Rozmnožovanie balkónových kvetín ➤ Poznávanie semien a predsejbová príprava semien – morenie, máčanie, nakličovanie a skúška klíčivosti ➤ Príprava výsevných nádob a výsev semien do debničky ➤ Ošetrovanie črepníkových kvetín ➤ Výber a výsadba balkónových kvetín do nádob ➤ Výchovný a udržiavací rez ovocných a okrasných drevín ➤ Zakladanie parenísk ➤ Rozmnožovanie okrasných a ovocných drevín drevitými odrezkami	➤ naučiť žiakov predpestovať rastliny ➤ naučiť žiakov správne rozsádzať semená v parenisku ➤ naučiť žiakov správne predpestovať priesady črepnikovaním a pomocou zakoreňovačov ➤ naučiť upraviť podpníky správne ich vysadiť ➤ naučiť žiakov, prípravné jarné práce ➤ naučiť správne zavlažovať a prihnojovať rastliny ➤ naučiť poznať priesady podľa tvaru ➤ naučiť žiakov správne zalievať a prihnojovať rastliny ➤ naučiť žiakov pripraviť sadbu a vysadiť ju ➤ naučiť žiakov vysádzať zeleninu mechanizačnými prostriedkami ➤ naučiť žiakov zásadám ošetrovania rastlín ➤ naučiť žiakov správnej okopávke ➤ naučiť zručnosti pri ošetrovaní trávnikov ➤ naučiť žiakov správnej okopávke ➤ naučiť zručnosti pri ošetrovaní trávnikov ➤ naučiť žiakov správne ošetrovanie zeleniny v zasklených plochách ➤ naučiť žiakov zaštipovať a vyštipovať rastliny ➤ naučiť žiakov technike rozmnožovania očkovaním ➤ naučiť žiakov technike rozmnožovania bylinnými odrezkami ➤ naučiť správne ošetriť pôdu proti chorobám a škodcom ➤ naučiť žiakov správne ošetrovanie kvetín ➤ naučiť zberať a triediť kvetiny ➤ naučiť žiakov správne aranžovaniu zo suchých kvetov ➤ naučiť správne aplikovať ochranu záhradníckych kultúr ➤ naučiť správne ošetriť črepníkové kvety ➤ naučiť žiakov správne výberu a príprave záhradníckych substrátov ➤ naučiť žiakov koľko rastlín potrebujú pri spone na určitú plochu ➤ naučiť spôsoby a technike presádzania črepníkových kvetín ➤ naučiť žiakov viac spôsobov rozmnožovania odrezkami ➤ naučiť žiakov správnej technike práce pri rozmnožovaní balkónových kvetín ➤ naučiť žiakov poznať semená a pripraviť ich na výsev ➤ naučiť žiakov pripraviť debničku a správne rozsadiť rastliny ➤ naučiť kladnému vzťahu ku kvetom a ich ošetrovaniu ➤ naučiť žiakov správne výberu črepníkových kvetín ➤ naučiť žiakov technike rezu pri dopestovaní ovocných stromčekov ➤ naučiť žiakov samostatne zakladať pareniská ➤ naučiť žiakov správnej technike práce pri odrezkovaní drevín
--	--

Obsahový štandard	Výkonový štandard
➤ Bezpečnosť a ochrana Zdravia pri práci ➤ Voľné viazanie kytíc k rôznym príležitostiam ➤ Ošetrovanie kvetín v zasklených plochách ➤ Obsluha malotraktora, T4 K14 ➤ Vymeriavanie pozemku a výpočet rastlín na jednotku plochy ➤ Úprava pozemku pred výsadbou okrasných drevín ➤ Zber a trhovú úpravu zeleniny ➤ Zber, triedenie, trhovú úpravu a skladovanie kvetín ➤ Zber, triedenie a trhovú úpravu ovocia ➤ Zber, triedenie a trhovú úpravu škôlkarských výpestkov ➤ Prípravné práce na smútočnú väzbu ➤ Smútočná väzba ➤ Výsadba okrasných. drevín s koreňovým balom a ošetrovanie po výsadbe ➤ Úprava a výsadba ovocných drevín a ošetrovanie po výsadbe ➤ Prípravné práce na vianočnú väzbu ➤ Vianočná väzba ➤ Ošetrovanie črepníkových kvetín ➤ Obsluha prostriedkov na chemickú ochranu ➤ Obsluha a údržba malej záhradníckej mechanizácie ➤ Ochrana záhradníckych rastlín proti chorobám a škodcom ➤ Zhotovenie adventných vencov ➤ Príprava záhradníckych zemín ➤ Aranžovanie zo suchých kvetín ➤ Zhotovenie vianočnej girlandy ➤ Vianočná väzba ➤ Rozmnožovanie drevín, drevitými odrezkami ➤ Rozmnožovanie ihličnatých drevín odrezkami s pätkou ➤ Udržiaci rez ovocných drevín ➤ Zmladzovací rez ovocných a okrasných drevín ➤ Vrúbľovanie ovocných drevín ➤ Rez na čapí, rez na ostro ➤ Výsev semien do debničky ➤ Zakladanie parenísk ➤ Presádzanie črepníkových rastlín ➤ Príprava záhonov ➤ Rozsádzovanie rastlín do debničiek ➤ Rozsádzovanie rastlín do črepníkov ➤ Prípravné práce na jarňú väzbu a jarňú väzbu ➤ Úprava a údržba skalky ➤ Prevrúbľovanie ovocných stromov ➤ Výsadba kvetinových misiek	➤ naučiť sa chrániť zdravie ochrannými prostriedkami ➤ naučiť viazať jednotlivé druhy kytíc ➤ naučiť žiakov, správne ošetrovať kvety ➤ naučiť žiakov ovládať traktor T4 K14 ➤ naučiť žiakov vypočítavať potrebu rastlín na výsadbu ➤ naučiť žiakov pripraviť pozemok pre výsadbu okrasných. Drevín ➤ naučiť žiakov správne zberať a triediť zeleninu ➤ naučiť žiakov správne zberať triediť a baliť jednotlivé druhy kvetov ➤ naučiť žiakov správne zberať, triediť a pripraviť ovocie na expedíciu ➤ naučiť žiakov správne vyberať a triediť škôlkarské výpestky ➤ naučiť žiakov prípravné práce na smútočnú väzbu ➤ naučiť žiakov rôzne druhy smútočnej väzby ➤ naučiť žiakov správne vysadiť okrasné. dreviny ➤ naučiť žiakov správne vysadiť ovocné dreviny ➤ naučiť žiakov všetky prípravné práce spojené s vianočnou väzbou ➤ naučiť žiakov, rôzne druhy vianočnej väzby ➤ naučiť správne ošetrovať črepníkové kvety ➤ naučiť žiakov ovládať postrekovače na chemickú ochranu ➤ naučiť žiakov správne obsluhovať malú záhradnú mechanizáciu ➤ naučiť žiakov poznať a správne ošetriť rastlín proti chorobám a škodcom ➤ naučiť žiakov postupu práce pri zhotovení adventných vencov ➤ naučiť žiakov poznávať a pripravovať substráty na pestovanie rastlín ➤ naučiť žiakov správne aranžovať suché kvety ➤ naučiť žiakov správnej techniky práce pri zhotovení girland ➤ naučiť žiakov rôzne druhy vianočnej väzby ➤ naučiť žiakov správnej techniky práce, pri odoberaní drevitých odrezkov ➤ naučiť žiakov správne odrezkovaníu ihličím s pätkou ➤ naučiť žiakov technike práce pri udržiavacom reze ➤ naučiť žiakov s právnej technike práce pri zmladení záhradníckych rastlín ➤ naučiť žiakov jednotlivé spôsoby vrúbľovania ➤ naučiť žiakov správnej technike rezu pri reze na čapík na ostro ➤ naučiť žiakov technike práce pri výseve jednotlivých druhov rastlín ➤ naučiť žiakov správne založiť parenisko ➤ naučiť spôsoby a techniku presádzania črepník. rastlín ➤ naučiť správne pripraviť záhony na rozsádzovanie rastlín ➤ naučiť žiakov samostatne rozsádzať rastliny do debničiek ➤ naučiť žiakov správnej techniky práce pri črepnikovaním ➤ naučiť žiakov rôznym druhom jarnej väzby ➤ naučiť žiakov vhodnému výberu rastlín do skalky a ich správne ošetrovaníu ➤ naučiť rôznym spôsobom prevrúbľovania ovocných drevín ➤ naučiť žiakov vybrať správne kvety a vysadiť ich do mis

➤ Výsadba zeleninových priesad ➤ Pletie a kyprenie rastlín ➤ Ošetrovanie trávnikov ➤ Práce s motykou, okopávka ➤ Poznávanie rastlín ➤ Výsadba kvetinových záhonov ➤ Terénne úpravy plôch, pre založenie trávnikov a okrasných drevín ➤ Okopávka záhradníckych rastlín ➤ Plečkovanie záhradníckych rastlín ➤ Ošetrovanie kvetinových záhonov ➤ Pletie a kyprenie rastlín ➤ Rez a tvarovanie živých plotov ➤ Očkovanie ovocných drevín ➤ Obsluha a údržba motorovej kosačky ➤ Opakovanie ➤ Exkurzia	➤ naučiť žiakov vysadiť zeleninu, lopatkou a kolíkom ➤ naučiť žiakov správne vyplievať rastliny ➤ naučiť žiakov správne ošetrovať trávnik ➤ naučiť žiakov správne okopávať rastliny ➤ naučiť žiakov poznávať rastliny podľa jednotlivých znakov ➤ naučiť žiakov správne vybrať a vysadiť letničky na záhony ➤ naučiť žiakov správne pripraviť terén pre sadové úpravy ➤ naučiť žiakov správne okopávať rastliny ➤ naučiť žiakov správne používať plečku ➤ naučiť žiakov správne ošetrovať kvetinové záhony ➤ naučiť žiakov správnej technike práce, pri kyprení a pletí rastlín ➤ naučiť žiakov správne rezať a tvarovať živé ploty ➤ naučiť žiakov jednotlivým spôsobom očkovania ovocných drevín ➤ naučiť žiakov správne obsluhovať motorovú kosačku ➤ zopakovať prebraté učivo ➤ vo vhodných podnikoch sledovať priamo vo výrobe technológie pestovania rastlín súvisiace s odborom záhradník
--	---

**UČEBNÉ OSNOVY VYUČOVACIEHO PREDMETU
ADMINISTRATÍVA PREDAJNE**

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 Vranov nad Topľou
Názov ŠkVP	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Ročník	druhý, tretí

Týždenný počet vyučovacích hodín: v 2. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 33 vyučovacích hodín,
v 3. ročníku 1 hodina týždenne, za školský rok 30 vyučovacích hodín,

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľstvom školy: 31. 08. 2023

1. Charakteristika predmetu

Predmet poskytuje žiakom základné vedomosti a zručnosti, potrebné pre úspešné zvládnutie nových pracovných metód a podmienok pri vykonávaní administratívnych prác v predajni. Vedie žiakov k racionálnej práci, k zodpovednosti, dôslednosti a presnosti vedenia agendy predajne v plnom rozsahu. Zároveň ich oboznamuje s predpismi pre prácu v administratíve predajne, ako i organizácie práce a úprave písomností.

2. Všeobecné ciele vyučovania predmetu (vyučovacie zámery)

Cieľom vyučovacieho predmetu administratíva predajne je viesť žiakov k racionálnej a presne vedenej administratíve. Úlohou predmetu je poskytnúť žiakom základné vedomosti a zručnosti, potrebné pre úspešné vykonávanie administratívnych prác v predajni.

Žiaci sú vedení k zodpovednosti, presnosti, dobrej organizácii práce a úprave písomností. Predmet rozvíja kultúru jazyka a správne, spisovné vyjadrovanie sa.

3. Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi

Priebežné overovanie žiakov písomnou a ústnou formou, riešením didaktických testov a vypracúvaním konkrétnych písomností.

4. Hodnotenie výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov je založené na týchto základných princípoch:

- písomné práce, ktoré zahŕňajú celé tematické celky, musia byť žiakom vopred oznámené
- krátke, niekoľkominútové písomné práce sa týkajú len malého úseku učiva, vyžaduje sa minimálne 60% účasť žiakov
- na hodnotení žiakov sa podieľa aj ich aktívny prejav na vyučovacích hodinách, výsledky ústneho skúšania a zvládnutie výkonových štandardov
- grafická úprava zošitov a plnenie domácich úloh
- písomnosti, ktoré žiak samostatne vypracuje

Predmet administratíva predajne sa klasifikuje stupňom 1 – 5 podľa platného klasifikačného poriadku

5. Odporúčaná študijná literatúra

Praktická korešpondencia, Soňa Líšková - Kukulová
Písomnosti v našom živote, Lýdia Bednárová :
Účtovníctvo pre 2. ročník obchodných akadémií
Programy pre vyplňanie dokumentov
Internet

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Administratívne práce v predajni ➤ Druhy administratívnych prác v predajni ➤ Zásady vybavovania písomností v predajni ➤ Odosielanie a ukladanie dokumentácie v predajni	➤ definovať druhy administratívnych prác ➤ vysvetliť zásady pri vybavovaní písomností ➤ vysvetliť a zdôvodniť význam zásad pri správnom uchovávaní písomností
2. Normalizovaná úprava a zásady štylizácie písomností ➤ Formáty papierov a obálok podľa štátnej normy ➤ Úprava listov podľa štátnej normy ➤ Písanie adries ➤ Náležitosti listu ➤ Stavba listu ➤ Usporiadanie a členenie obsahu listu	➤ rozlíšiť správny formát papiera a obálky podľa štátnej normy ➤ pozná náležitosti a stavbu listu a tieto vedomosti vie využiť pri samotnom písaní listu ➤ pozná zásady pri písaní adries ➤ pozná stavbu, usporiadanie a členenie listu
3. Písomnosti spojené s nákupom tovaru ➤ Dopyt, ponuka ➤ Objednávka, urgencia ➤ Dodací list, príjemka ➤ Faktúra, obalový list ➤ Reklamačné konanie ➤ Príprava písomností - kúpnej zmluvy ➤ Objednávanie prostredníctvom elektronickej pošty ➤ Písomnosti spojené s nákupom záhradníckeho tovaru	➤ rozlíšiť písomnosti, s ktorými sa stretáva pri nákupe tovaru ➤ vymenovať a charakterizovať jednotlivé druhy dokumentov, potrebných pri nákupe ➤ rozlíšiť podstatné náležitosti dokumentov ➤ vypracovať dokumenty v ručnej (písomnej) aj elektronickej podobe
4. Písomnosti spojené s predajom tovaru ➤ Pokladničný doklad, záručný list ➤ Písomnosti pri predaji na doplnkovú pôžičku a pri predaji na dobierku ➤ Odberateľská faktúra ➤ Sporožiro ➤ Vybavovanie zápisov z knihy prianí a sťažností	➤ rozlíšiť písomnosti, s ktorými sa stretáva pri predaji tovaru ➤ vymenovať a charakterizovať jednotlivé druhy dokumentov, potrebných pri predaji ➤ rozlíšiť podstatné náležitosti dokumentov ➤ vypracovať dokumenty v ručnej (písomnej) aj elektronickej podobe

Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Výpočtová technika v obchode ➤ Význam a využitie výpočtovej techniky ➤ Základné druhy výpočtovej techniky v obchode ➤ Vreckové kalkulačky a ich využitie ➤ Stolové kalkulačky, ich základné funkcie ➤ Čiarový kód ➤ Automatizácia účtovania ➤ Zostavy vytlačené počítačom	➤ vysvetliť význam a využitie výpočtovej techniky v obchode ➤ rozlíšiť základné druhy výpočtovej techniky ➤ využívať v obchode kalkulačky a iné počítadlá, poznať ich základné funkcie ➤ definovať čiarový kód a poznať možnosti jeho využitia ➤ poznať význam elektronickej formy vedenia účtovníctva s možnosťou tlače zostáv

2. Najdôležitejšie písomnosti v predajni a osobné záznamy pracovníkov

- Žiadosť
- Životopis
- Dotazník
- Inventarizačné písomnosti
- Dohoda o hmotnej zodpovednosti
- Splnomocnenie
- Potvrdenie

- vymenovať náležitosti žiadosti
- poznať význam a možnosti využitia životopisu, vedieť aké náležitosti má obsahovať
- poznať význam a možnosti využitia dotazníka, vedieť aké náležitosti má obsahovať
- poznať druhy inventarizačných písomností a ich náležitosti
- poznať význam dohody o hmotnej zodpovednosti, vedieť aké náležitosti má obsahovať
- poznať význam a možnosti využitia splnomocnenia a potvrdenia, vedieť aké náležitosti má obsahovať
- všetky menované písomnosti vypracovať v predloženom formulári alebo prostredníctvom výpočtovej techniky

3. Platobný styk

- Spôsoby platenia v obchode
- Vzťahy voči banke
- Hotovostný a bezhotovostný platobný styk
- Platové poukážky, ich vyplňanie
- Objednávanie prostredníctvom elektronickej pošty
- Písomnosti spojené s nákupom záhradníckeho tovaru

- charakterizovať všetky spôsoby platenia v obchode
- rozlíšiť vzťah veriteľa a dlžníka voči obchodným partnerom alebo zákazníkom
- definovať hotovostný a bezhotovostný platobný styk
- poznať výhody a nevýhody bezhotovostného hotovostného platobného styku
- rozlíšiť vzťah veriteľa a dlžníka voči banke
- vyplniť platové poukážky v elektronickej podobe rozlíšiť písomnosti, s ktorými sa stretáva pri nákupe tovaru,

4. Písomnosti spojené s predajom tovaru

- Pokladničný doklad, záručný list
- Písomnosti pri predaji na doplnkovú pôžičku a pri predaji na dobierku
- Odberateľská faktúra
- Sporožiro
- Vybavovanie zápisov z knihy prianí a sťažností

- vymenovať a charakterizovať
- jednotlivé druhy dokumentov, potrebných pri nákupe
- rozlíšiť podstatné náležitosti dokumentov
- vypracovať dokumenty v ručnej (písomnej) aj elektronickej podobe

1. PODMIENKY NA REALIZÁCIU VZDELÁVACIEHO PROGRAMU V UČEBNOM ODBORE 4571 H ZÁHRADNÍK

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola, Čaklov 249, 094 35 okr. Vranov n. Topľou
Názov školského vzdelávacieho programu	Záhradník
Kód a názov ŠVP	45 poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
Kód a názov učebného odboru	4571 H záhradník
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠKVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v učebnom odbore 4571 H ZÁHRADNÍK. V ŠKVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu. Z pohľadu školy boli tieto podmienky rozpracované podrobnejšie a konkrétne podľa potrieb a požiadaviek učebného odboru, trhu práce a aktuálnych cieľov a našich reálnych možností. Optimálne požiadavky - podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento školský vzdelávací program sú nasledovné:

8.1 Materiálne podmienky

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy. Normatív vybavenosti dielní, odborných učební a tried je v súlade s Normatívom základného vybavenia pracovísk praktického vyučovania pre učebný odbor záhradník.

Kapacita školy:

Školský manažment: kancelária riaditeľky školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľky školy, kancelárie pre sekretariát a ostatných administratívnych pracovníkov, kabinet pre výchovného poradcu, príručný sklad s odkladacím priestorom, archív, sociálne zariadenia.

Pedagogickí zamestnanci školy: zborovňa, kabinety pre učiteľov, sociálne zariadenie.

Ďalšie priestory: hygienické priestory (WC, sprchy), sociálne zariadenia, šatne, sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky, sklady náradia, strojov a zariadení.

Makrointeriéry:

Školská budova, školský dvor, hala pre odborný výcvik, školská jedáleň a kuchyňa, internát, športový areál, skleník a pareniská a ostatné záhradnícke stavby.

Vyučovacie interiéry

Klasické triedy- kmeňové učebne pre jednotlivé triedy, odborné učebne, telocvičňa, školské dielne, skleníkové objekty.

Vyučovacie exteriéry

Viacúčelový športový areál

8.2 Personálne podmienky

- Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť učiteľov praktickej prípravy – praxe, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich peda-

gologickej činnosti v rámci platných predpisov.

- Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonómka, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
- Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologickej a pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy. Ďalšie práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

8.3 Organizačné podmienky

- Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školských vzdelávacích programoch vychádza zo ŠKVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné. Vzdelávanie a príprava žiakov je organizovaná ako trojročné štúdium.
- Teoretické a praktické vzdelávanie a príprava sú obmieňané v priebehu týždňa. Vyučovanie a praktická príprava začína o 7, 50 hod. Organizácia školského roka sa riadi podľa pedagogicko-organizačných pokynov v danom školskom roku.
- Plnenie školskej legislatívy vzhľadom na organizáciu a priebeh školského vzdelávacieho programu vo väzbe na teoretické vyučovanie a praktickú prípravu je v súlade. Výchovno-vzdelávací proces sa riadi Zákomom o výchove a vzdelávaní (školský zákon).
- Praktická príprava – prax, cvičenia sa vyučuje sa v rozsahu stanovenom v učebnom pláne sa vykonáva v školských zariadeniach: dielne a učebne praktickej prípravy, ako aj v zmluvných pracoviskách praktickej prípravy, prevádzkovej praxi. Výučba prebieha pod vedením učiteľov poverených praktickou prípravou. Všetky pracoviská majú základné štandardné vybavenie. Praktická príprava nadväzuje na teoretické vyučovanie. Ak to vyžaduje charakter predmetu, odbornú prípravu možno spájať aj do viacdňových celkov s rešpektovaním podmienok odboru aj čase prázdnin, cez soboty a nedele. Dele nie skupín stanovuje platná legislatíva.
- Vzdelávanie a príprava sa riadi podľa Školského poriadku. Zabezpečuje jednotnosť v celom výchovno-vzdelávacom procese. Upravuje pravidlá správania sa žiakov v teoretickom a praktickom vyučovaní a príprave. Obsahuje tiež práva a povinnosti žiakov. Školský poriadok je súčasťou Vnútorného poriadku školy a Pracovného poriadku školy a riadi sa podľa nich. Žiaci sa oboznamujú so Školským poriadkom každý rok na prvej triednickej hodine prvý deň školského roka. Táto skutočnosť je zaznamenaná aj v triednych knihách.
- Na začiatku každého školského roka je spoločné zoznamovanie sa žiakov prvých ročníkov so žiakmi vyšších ročníkov. Oboznamujú sa nielen so svojimi povinnosťami, ale aj vzájomne nadväzujú kontakty medzi sebou, vymieňajú si postrehy a informácie. Prispieva to k vytvoreniu veľmi priaznivej atmosféry na škole a k ľahšiemu zaraďovaniu žiakov do kolektívu.
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa riadi Klasifikačným poriadkom školy a je súčasťou školského vzdelávacieho programu ako súčasť učebných osnov vyučovacích predmetov a ako osobitná spoločná časť. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienok vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní.
- Ukončovanie štúdia a organizácia záverečnej skúšky sa riadi platným legislatívnym predpisom. Úspešní absolventi získajú výučný list.
- Kurzy, exkurzie, športové akcie sa organizujú v rámci školského roka. Kurzy nevyhnutné pre výkon povolania vyplývajúce z kompetencií (profilu) absolventa sa môžu vykonávať aj ako súčasť odbornej prípravy. Kurz na ochranu človeka a prírody sa organizuje priebežne počas roka skupinovú formou, tri dni v 6 hodinových celkoch v treťom ročníku. Telovýchovný výcvikový kurz podľa podmienok v regióne školy organizovať s náplňou lyžiarsky a plavecký kurz skupinovú formou, v 1. ročníku. Organizácia exkurzií je súčasťou praktického a teoretického vyučovania a zameriavajú sa na poznávanie nových výrobných technológií, nových systémov riadenia, ekologických stavieb, odpadových technológií, na výstavy a prezentácie nových trendov v doprave a technológií. Exkurzie sa konajú v každom ročníku na základe plánu exkurzií s pedagogickým dozorom a počtom žiakov v zmysle platných predpisov. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov odboru štúdia a plánuje sa v ročných plánoch práce školy.
- Spolupráca s rodičmi sa realizuje predovšetkým prostredníctvom triednych učiteľov, výchovných poradcov, manažmentu školy a jednotlivých vyučujúcich všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov, osobnou komunikáciou s rodičmi, prípadne zákonnými zástupcami rodičov. Sú to pravidelné, plánované zasadnutia Rodičovskej rady a zasadnutia rady školy, v ktorých sú zastúpení rodičia a sociálni partneri. Obsahom týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkoch školy, riešenie problémových výchovných situácií, organizovanie spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových akcií organizovaných školou.
- Súťaže a prezentácia zručností a odborných spôsobilostí v odbore na školskej úrovni sa organizuje formou ročníkových prác ako spoločný výstup teoretického a praktického vyučovania v treťom formou stredoškolskej odbornej činnosti. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritéria hodnotenia, formu prác a ich prezentácie prípadne. Žiaci sa môžu zúčastňovať aj na

súťažiaci a prezentáciách vo svojom odbore na regionálnej úrovni.

8.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne odborného výcviku. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod. Priestory, v ktorých prebieha teoretické a praktické vyučovanie zodpovedajú platným právnym predpisom, vyhláškam, technickým normám a predpisom ES.

Škola zabezpečuje všetky technické a organizačné opatrenia na elimináciu všetkých rizík spojených najmä s odbornou prípravou. Učitelia, žiaci a rodičia sú podrobne s týmito rizikami oboznámení. Riziká, ktoré sa nedajú eliminovať, sú čiastočne riešené osobitnými ochrannými prostriedkami, ktoré žiaci dostávajú bezplatne na základe Smernice riaditeľa školy. Ich používanie sa dôsledne kontroluje. Problematika bezpečnosti a hygieny práce je podrobne popísaná vo Vnútornom poriadku školy pre teoretické a praktické vyučovanie, žiaci ho musia poznať a rešpektovať.

Škola dodržiava podmienky vstupného školenia bezpečnosti práce, dodržiavania osobnej hygieny a protipožiarnej ochrany pre žiakov a učiteľov. Žiaci sú s predpismi podrobne oboznámení a poučení vždy v úvodných hodinách jednotlivých predmetoch. Obsahom školenia sú predpisy a normy používané v odbore, miesta, na ktorých sú umiestnené lekárničky prvej pomoci, vybrané ustanovenia vyhlášky o evidencii úrazoch detí, žiakov, nariadenie vlády o ochrane zdravia zamestnancov pri práci, o bezpečnej prevádzke a používaní strojov, elektrických zariadení Zákonníka práce, o prácach mladistvých, poskytovaní prvej pomoci, o požiarnej nebezpečnosti v organizácii, inštrukčii používania prenosných hasiacich prístrojov a pod. Na odbornej príprave sa žiaci zoznamujú s návodmi na obsluhu jednotlivých strojov, prístrojov a zariadení a prevádzkovými bezpečnostnými predpismi.

9 PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V UČEBNOM ODBORE 4571 H ZÁHRADNÍK

Vzdelávanie žiakov prebieha v súlade so štátnym vzdelávacím programom a Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ktoré stanovujú zásadné pravidlá vzdelávania a prípravy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“). Pri formulovaní požiadaviek na ich štúdium sme vychádzali z analýzy podmienok školy, analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce, analýzy povolania a odborných konzultácii so špecializovanými odbornými pracovníkmi. Platná legislatíva označuje názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) žiakov s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti). Špecifickou skupinou žiakov so ŠVVP sú žiaci mimoriadne nadaní.

Žiaci s ŠVVP sú v podmienkach našej školy zaradovaní do bežnej triedy, pričom sa berie do úvahy prospech konkrétneho žiaka, druh a stupeň jeho postihnutia. Cieľom integrácie žiaka do prostredia bežnej triedy je príprava pre normálny občiansky a profesijný život a jeho akceptácia ako človeka s istým zdravotným postihnutím.

V zmysle Európskej sociálnej charty sa majú vytvárať podmienky pre uplatnenie práva žiaka so ŠVVP na slobodnú voľbu povolania, pričom je potrebné zvážiť:

- charakter učebného odboru /profilové predmety/
- druh a stupeň zdravotného postihnutia
- fyzické a zdravotné spôsobilosti jednotlivca
- požiadavky povolania, na ktoré sa pripravuje
- možnosti profesijného uplatnenia sa po ukončení školy
- možnosti začlenenia sa do spoločnosti
- možnosti modifikácie obsahu vzdelávania a úpravy vyučovacích metód, foriem skúšania, vykonanie záverečnej skúšky, pravidiel hodnotenia podľa metodických usmernení MŠ SR Deklarácia práv zdravotne postihnutých osôb vo vyhlásení Valného zhromaždenia OSN sa odráža v Ústave SR-čl. 38 ods. 2:

Pre žiaka so ŠVVP sa na základe odporúčenia špeciálneho pedagóga vypracuje individuálny plán. Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie.

Na škole k najfrekvencovanejšej a najpočetnejšej skupine žiakov so ŠVVP patria:

- dyslektici
- dysgrafici
- dysortografici

Ide o žiakov zvyčajne ohrozených školskou neúspešnosťou a uvedené postihnutia sú skryté. Preto je veľmi dôležité, aby boli ZŠ poskytnuté informácie /prostredníctvom rodičov/.

Títo žiaci mávajú občas problémy v správaní, ktoré je však možné zvyčajne zvládnuť bežnými výchovnými a poradenskými metódami. Vo všeobecnosti ide o žiakov priemerne nadaných /jednotlivci môžu byť aj nadpriemerní/, intelektové obmedzenia v ich ďalšom štúdiu na škole, teda nie sú.

Pri práci s týmito žiakmi je potrebné voľiť vhodné tempo, špeciálne formy skúšania, nahradenie písania dlhých textov testami, využívať pri práci PC, grafické počítačové programy, farebné čítanie a pod.

9.1 Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Tento vzdelávací program je otvorený aj pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú nasledujúce kritériá:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny

5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

Zaradenie žiaka do tejto kategórie určuje záväzná smernica MŠ SR, podľa ktorej sú potrebné aspoň 3 merateľné ukazovatele, podmienkou je splniť minimálne 3 z uvedených kritérií súčasne.

9.2 Integrácia a vzdelávanie nadaných žiakov

Škola vytvára v súlade so svojim profilom aj podmienky pre rozvoj nadaných žiakov. Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov sa radí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne na našej škole je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať, hlavne v odbornom vzdelávaní. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania. Pre mimoriadne nadaných žiakov sme pripravili tieto úpravy:

- žiaci budú integrovaní do bežných tried (nebudeme zriaďovať osobitné triedy, nepokladáme to za dobrý výchovný moment)
- v prípade mimoriadnych podmienok a situácií pripravíme individuálne učebné plány a vzdelávací program, ktorý by im eventuálne umožnil ukončiť učebný odbor aj v skrátenom čase na základe rozhodnutia riaditeľa školy
- podľa potreby budú navštevovať výchovnú poradkyňu a školského psychológa, v mimoriadnych prípadoch aj špecializované odborné pracoviská (za podmienok výskytu istých anomálií)
- pre výnimočne športovo nadaných žiakov sa vypracuje individuálny plán štúdia s vymedzením konzultačných hodín
- vo výučbe žiakov so ŠVVP budeme využívať nadštandardné vyučovacie metódy a postupy, budú zapájaní do problémového a projektového vyučovania, umožní sa im práca na vlastných projektoch, vo výnimočných prípadoch aj štúdium formou on-line
- výchovný poradca a školský psychológ budú aktuálne iniciovať stretnutia žiak, rodič, vyučujúci. Škola môže umožniť žiakom aj aktívnu spoluprácu s vysokou/ vysokými školami. Pre týchto žiakov budeme s týmito vzdelávacími inštitúciami intenzívne spolupracovať
- škola v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny bude riešiť ich zamestnanecké príležitosti
- všetci žiaci bez výnimky budú dodržiavať školský poriadok

Pri identifikácii nadaných žiakov zisťujeme:

- v čom žiak vyniká
- v čom má nedostatky a problémy
-

Pre nadaných žiakov je charakteristické, že vynikajú zvyčajne len v jednej oblasti, kým v iných sú priemerní, resp. môžu dosahovať slabé výsledky. Príčinami môžu byť:

- zlá technika učenia / preferovanie vlastného tempa a spôsobu učenia /
- spoločné tempo a frontálny spôsob výučby ich demotivuje
- podceňovanie precvičovania a opakovania učiva

Pre lepšie poznanie týchto žiakov a zefektívnenie práce s nimi, uvádzame úskalia, do ktorých sa môžu aj nadaní žiaci dostať. Keďže spravidla sú to výrazné osobnosti, majú problémy v sociálnej komunikácii /žiaci môžu spolužiakov šikanovať, resp. žiak sa im prispôbiť na úkor talentu/, problémy v sebahodnotení, sebaobrazu, sú citliví na hodnotenie inými, môžu prísť do konfliktu s jednotlivými vyučujúcimi /niektoré predmety žiaci nepovažujú za dôležité /. Pri optimálnej spolupráci so žiakom a rodičom, triedny učiteľ, vyučujúci, výchovný poradca, školský psychológ, vedenie školy a odborní pracovníci pri používaní náročnejších napr. problémových a projektových úloh vytvárajú žiakovi priestor na samoštúdium, zapájanie žiaka do role vedúceho alebo radového člena /rozvoj socializácie žiaka/. Tieto podmienky vytvárajú predpoklad, že sa nadanie žiaka rozvinie.

10 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV UČEBNÉHO ODBORU 4571 H ZÁHRADNÍK

Škola považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom **hodnotenie žiaka v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známkou. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znížovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

10.1 PRAVIDLÁ HODNOTENIA ŽIAKOV

Naša škola si v rámci hodnotenia výkonov svojich žiakov vypracovala **Hodnotiaci štandard**.

Definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých výkonových štandardov. Vzťahuje sa na hodnotenie:

- **Počas štúdia** hodnotíme všetky **očakávané vzdelávacie výstupy**. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce **pravidlá** sú **platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka** a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znamka z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickou.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov **počas jeho štúdia jednotlivých predmetov** sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

a) Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Osvojil si účinné metódy a formy štúdia.

b) Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné **kritériá hodnotenia**:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručnosti a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

d) Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné **kritériá hodnotenia**:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.

- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj **sebahodnotenie** žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

a) Sebahodnotenie kľúčových kompetencií

Pri sebahodnotení kľúčových kompetencií žiak vyplňuje po predchádzajúcej konzultácii s učiteľom a rodičmi Hodnotiaci dotazník. Dotazník je orientovaný na všetky oblasti kľúčových kompetencií, ktoré sú uvedené v tomto vzdelávacom programe. Hodnotenie sa realizuje 2 x do roka (1. štvrťrok, 3. štvrťrok). Jednotlivé položky dotazníka vypracujú predmetové komisie v spolupráci s výchovnou poradkyňou a psychologičkou. Vyjadrenia žiaka môže doplniť učiteľ alebo rodič. Hodnotenie učiteľ komentuje ústne.

V dotazníku žiak používa nasledovné vyjadrenia:

- vždy, celkom samostatne, občas s pomocou,
- väčšinou, väčšinou samostatne, občas s pomocou,
- takmer vždy, skoro samostatne, s malou pomocou,
- niekedy samostatne, niekedy potrebujem pomoc,
- potrebujem pomoc, pretože potom sa mi darí aj samostatne,
- zriedka, takmer vždy potrebujem pomoc a radu,
- zatiaľ sa mi nedarí a pod.

Príklady z pripravovaných dotazníkov sú napr. :

Ako mi ide učenie?

- Učím sa sústredene a samostatne.
- Plánujem a organizujem si vlastné učenie.
- Vyhľadávam a triedim informácie potrebné k učeniu.
- Vyhodnocujem výsledky svojej práce.
- Hľadám rôzne možnosti riešenia problému.

Ako viem komunikovať?

- Dodržiavam dané pravidlá komunikácie.
- Vie počúvať druhých ľudí.
- Aktívne diskutujem a argumentujem.
- Používam rôzne druhy neverbálnej komunikácie.

Ako spolupracuje s druhými?

- Aktívne pracujem v skupine.
- Pomáham, podporujem a oceňím druhých.
- Dokážem požiadať o pomoc.
- Rešpektujem osobnosť druhého.
- Viem ukončiť prácu v skupine.

b) Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad tým, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať. Učitelia - vyučujúci si pripravujú Hodnotiaci dotazník a kritériá hodnotenia. Týmto spôsobom sa budeme usilovať viesť žiakov k hodnoteniu vlastného pokroku v danom predmete. Žiak touto formou vyjadruje, čo sa za určité obdobie naučil, v čom sa zdokonalil, v čom by sa chcel zlepšiť. Hodnotenie sa realizuje 2 x do roka (1. štvrťrok, 3. štvrťrok). Jednotlivé položky dotazníka vypracujú predmetové komisie v spolupráci s výchovnou poradkyňou a psychologičkou. Hodnotenie učiteľ komentuje ústne. Iná forma, ktorú chceme odskúšať, je písomné zhodnotenie vlastnej aktivity a práce žiakom. Žiaci budú používať techniku voľného písania. Písomné hodnotenie sa píše na triednickej hodine, učiteľ je nestranný. Pri vyhodnotení učiteľ použije primeraný komentár (dodržiava pedagogickú etiku) iba so žiakom samotným, nikdy pred triedou. Hodnotenie písomné a dotazníkom môže žiak následne vyhodnotiť spolu s rodičmi napr. doma.

Hodnotíme nasledovné:

- **Prácu v škole:** pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomostí, zručností a kompetencií.
- **Vzdelávacie výstupy:** podľa kritérií hodnotenia
- **Domácu prípravu:** formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- **Práce žiakov:** didaktické testy, písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prípadové štúdie, laboratórne cvičenia, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdie, výrobky, činnosti, a pod.
- **Správanie:** v škole, na verejnosti, spoločenských aktivitách, odbornom výcviku, súťažiach, výstavách a pod.

Záverečná skúška pozostáva z týchto častí v nasledujúcom poradí:

- praktická časť
- ústna časť

Naša škola bude uplatňovať pri tvorbe tém na záverečné skúške nasledujúce pravidlá:

- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných,
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť obsahu vzdelávania),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme ZS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania,
- svoje podtémy a ich formulácia musí byť jasná, jednoznačná, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme ZS riešiť. Podtémy sú aplikačného charakteru a dopĺňajú informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecnovzdelávacích predmetov daného učebného odboru získal.

Hodnotenie vzdelávacích výstupov bude založené na kritériách hodnotenia. Vymedzenie prostriedkov a postupov hodnotenia bude spracované ku každej téme. Konkretizácia tém vrátane špecifických kritérií hodnotenia, prostriedkov a postupov hodnotenia ako aj organizačné a metodické pokyny budú spracované v priebehu posledného ročníka štúdia a budú osobitným dokumentom školy, ktorý bude dopĺňať náš školský vzdelávací program. Jeho súčasťou bude aj Záznam o výkone absolventa (nie skupinový).

Pre hodnotenie ústneho prejavu na záverečnej skúške sú stanovené nasledovné všeobecné kritériá:

Stupeň hodnotenia	Kritériá hodnotenia ústneho prejavu (prezentácia prejavu)
Výborný	• Kontaktoval sa s poslucháčmi. • Rečníkovi bolo dobre rozumieť. • Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. • Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. • Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. • Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety. • Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. • Prejav bol výzvou k diskusii.
Chváľitebný	• Kontaktoval sa s poslucháčmi. • Rečníkovi bolo dobre rozumieť. • Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. • Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. • Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. • Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety. • Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. • Prejav mohol byť výzvou k diskusii.
Dobrý	• Čiastočne sa kontaktoval s poslucháčmi. • Rečníkovi bolo niekedy zle rozumieť.

- Prejav nemal výraznú hlavnú myšlienku.
- Príklady boli uplatnenie iba niekedy.
- Slovná zásoba bola postačujúca.
- Vyskytovali sa jazykové chyby a chyby v stavbe vety.
- Dĺžka prejavu bola primeraná.
- Prejav nebol výzvou k diskusii.
- Dostatočný
 - Minimálne sa kontaktoval s poslucháčmi.
 - Rečníkovi bolo zle rozumieť.
 - Prejav nebol presvedčivý.
 - Ústny prejav bol zle štruktúrovaný, hlavná myšlienka bola nevýrazná.
 - Príklady boli nefunkčné.
 - Slovná zásoba bola malá.
 - Vyskytovali sa časté chyby v jazyku a chyby v stavbe vety.
- Nedostatočný
 - Dĺžka prejavu nezodpovedala téme.
 - Chýbal kontakt s poslucháčmi.
 - Rečníkovi nebolo vôbec rozumieť.
 - Prejav nebol presvedčivý aj zaujímavý.
 - Chýbala hlavná myšlienka.
 - Chýbali príklady.
 - Slovná zásoba bola veľmi malá.
 - Vyskytovali sa veľmi časté chyby v jazyku, stavba vety nebola správna.
 - Dĺžka prejavu bola veľmi dlhá/krátka, zmysel vystúpenia nebol jasný.

Pre hodnotenie výsledkov vzdelávania na záverečnej skúške sú stanovené nasledovné všeobecné kritériá:

Stupeň hodnotenia	Výborný	Chváľitebný	Dobrý	Dostatočný	Nedostatočný
KRITÉRIA HODNOTENIA					
Porozumenie téme	Porozumel téme dobre	V podstate porozumel	Porozumel s nedostatkami	Porozumel so závažnými nedostatkami	Neporozumel téme
Používanie odbornej terminológie	Používal samostatne	Používal s malou pomocou	Vyžadoval si pomoc	Robil zásadné chyby	Neovládal
Vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede	Bol samostatný, tvorivý, pohotový, pochopil súvislosti	Bol celkom samostatný, tvorivý a pohotový	Bol menej samostatný, nekomplexný a málo pohotový	Bol nesamostatný, často vykazoval chyby, nechápal súvislosti	Bol nesamostatný, ťažkopádny, vykazoval zásadné chyby
Samostatnosť prejavu	Vyjadroval sa výstižne, súvisle a správne	Vyjadroval sa celkom výstižne a súvisle	Vyjadroval sa nepresne, niekedy nesúvisle, s chybami	Vyjadroval sa s problémami, nesúvisle, s chybami	Nedokázal sa vyjadriť ani s pomocou skúšajúceho
Pochopenie praktickej úlohy	Porozumel úlohe dobre	V podstate porozumel	Porozumel s nedostatkami	Porozumel so závažnými nedostatkami	Neporozumel úlohe
Voľba postupu	Zvolil správny a efektívny postup	V podstate zvolil správny postup	Zvolil postup s problémami	Zvolil postup s problémami a s pomocou skúšajúceho	Nezvolil správny postup ani s pomocou skúšajúceho
Kvalita výsledku práce	Pripravil kvalitný produkt/činnosť	V podstate pripravil kvalitný produkt/činnosť	Pripravil produkt/činnosť s nízkou kvalitou	Pripravil produkt/činnosť s veľmi nízkou kvalitou	Pripravil nepodarok

- **Klasifikácia** je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

Stupne prospechu a celkový prospech

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

1 – výborný 2 – chváľitebný 3 – dobrý 4 – dostatočný 5 – nedostatočný

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

1 – veľmi dobré 2 – uspokojivé 3 – menej uspokojivé 4 - neuspokojivé

Žiak na konci prvého a druhého polroku je hodnotený takto:

- Prospel s vyznamenaním

- Prospel veľmi dobre

- Prospel

- Neprospel

Žiak je neklasifikovaný, ak jeho absencia v danom predmete prekročila 25% celkovej dochádzky (riaditeľ školy môže odsúhlasiť skúšku na doplnenie klasifikácie. Žiak je neklasifikovaný aj v prípade, ak vyučujúci nemá dostatok podkladov na uzatvorenie klasifikácie. O tejto skutočnosti musí byť informovaný riaditeľ školy. Ak je žiak neklasifikovaný, nedostane vysvedčenie, iba výpis z katalógového listu. O dodatočnej klasifikácii rozhoduje riaditeľ školy v zmysle platnej legislatívy.

Ak má žiak alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti hodnotenia, môže požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie žiaka. Na základe kritérií hodnotenia sa uskutoční preskúšanie žiaka do 14 dní od doručenia jeho žiadosti prípadne v termíne po vzájomnej dohode medzi žiakom a riaditeľom školy. Komisionálne skúšky prebiehajú

v súlade s právnymi predpismi.
Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade s právnym predpisom.

Výchovné opatrenia

Patria sem pochvaly, napomenutia triedneho učiteľa, výstraha triedneho učiteľa, výstraha riaditeľa školy, podmienené vylúčenie zo štúdia, vylúčenie zo štúdia. Akékoľvek výchovné opatrenie musí byť okamžite oznámené v písomnej forme rodičom alebo zákonným zástupcom žiaka. Opatrenie sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka. Neuvádza sa na vysvedčení.

- **Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP** sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú odporúčania psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

ŠKVP bol prediskutovaný a schválený pedagogickou radou dňa: 31.08.2023

V Čaklove dňa: 31.08.2023

PaeDr. Ing. Renáta Dolhá
riaditeľka školy

ŠKVP bol prediskutovaný a schválený radou školy dňa: 31.08.2023

V Čaklove dňa: 31.08.2023

Anna Plančárová
predsedníčka rady školy

PRÍLOHY

Príloha č. 1

SLOVENSKÁ ŽIVNOSTENSKÁ KOMORA

Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina

Tel./fax: 041/7645195

e-mail: szkuk@zanet.sk

ODSÚHLASENIE ŠK. VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV

Krajská zložka Slovenskej živnostenskej komory, zastúpená Ing. Michalom Mudrákom, týmto potvrdzuje oboznámenie sa so školskými vzdelávacími programami Spojenej školy a súhlasí s ich obsahom.

Vo Vranove n. Topľou

Ing. Michal Mudrák
predseda KZ SZK

SLOVENSKÁ ŽIVNOSTENSKÁ
KOMORA ©
v Žiline
IČO:36145581 DIČ:0036145581